

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 22.

VETERINÆRVESENET

OG

KJØTTKONTROLLEN

1919.

(Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1919.)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1921.

Pris: Kr. 1,00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VI. (Statistique Officielle de la Norvège, série VI.)

Nr. 1—143 se omslaget på verker trykt i årene 1914—1918.

Trykt 1919:

- Nr. 144. Skolevesenets tilstand 1914. (*Instruction publique.*)
- 145. Fattigvesenet 1915. (*Assistance publique.*)
- 146. Rekruttering 1914. (*Recrutement.*)
- 147. Norges sparebanker 1917. (*Caisses d'épargne.*)
- 148. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1917. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 149. Norges skibsfart 1917. (*Navigation.*)
- 150. Stortingsvalget 1918. (*Élections en 1918 pour le «Storting».*)
- 151. De offentlige jernbaner 1917/18. (*Chemins de fer publics.*)
- 152. Ulykkesforsikringen 1916. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 153. Norges postvesen 1918. (*Statistique postale.*)
- 154. Norges handel 1917. (*Commerce.*)
- 155. Norges bergverksdrift 1917. (*Mines et usines.*)
- 156. Forsikringsselskaper 1917. (*Sociétés d'assurances.*)
- 157. Lønninger 1919. (*Gages et salaires.*)
- 158. Norges telegrafvesen 1917/18. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 159. Fængselsstyrelsens aarbok 1916. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1916.*)
- 160. Norges kommunale finanser 1915/16. (*Finances des communes.*)
- 161. Private aktiebanker 1918. (*Banques privées par actions.*)
- 162. Industristatistikk 1916 og 1917. (*Statistique industrielle.*)

Trykt 1920:

- Nr. 163. Folkemengdens bevegelse 1916. (*Mouvement de la population.*)
- 164. Norges sparebanker 1918. (*Caisses d'épargne.*)
- 165. Skiftevesenet 1916 og 1917 samt overformynderiene 1916. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 166. Sinnssykeasylenes virksomhet 1916. (*Hospices d'aliénés.*)
- 167. Areal- og husdyrtellingen pr. 20 juni 1918. (*Recensement des superficies agricoles et du bétail 1918.*)
- 168. Rekruttering 1915. (*Recrutement.*)
- 169. Sjømannsforsikringen 1913—1917. Fiskeriforsikringen 1918. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 170. Jordbrukstillingen 1 januar 1918. Første hefte. Kreaturhold. (*Recensement du 1 janvier 1918. Bétail.*)
- 171. Forsømte barn 1914 og 1915. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 172. Norges jernbaner 1918/19. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 173. Kriminell rettspleie og benådninger 1913 og 1914. (*La justice criminelle: Comptes de travail des tribunaux et les grâces.*)
- 174. Sykeforsikringen 1916—1918. (*Assurance-maladie.*)
- 175. Norges skibsfart 1918. (*Navigation.*)
- 176. Norges handel 1918. (*Commerce.*)
- 177. Arbeidstiden i anleggs- og byggevirksomheter m. v. (*Durée du travail dans les entreprises de construction et bâtiment, etc.*)
- 178. Kvinners nattarbeide. (*Travail de nuit des femmes.*)
- 179. Ulykkesforsikringen 1917. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 180. Norges postvesen 1919. (*Statistique postale.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 22.

VETERINÆRVESENET

OG

KJØTTKONTROLLEN

1919.

(Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1919.)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1921.

- For årene 1889—1898 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.
- For årene 1899—1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, nr. 24, 57, 70, 89 og 116.
- For årene 1904—1911 se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 15, 36; 65, 83, 112, 141, 173 og 201.
- For årene 1912—1918 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VI, 13, 39, 71, 96, 121, 148 og 184.

En 1919 il est signalé en Norvège des cas de charbon (82), de charbon symptomatique (31), de fièvre catarrhale du boeuf (513), de rouget du porc (10034), de pneumonie contagieuse du cheval (459), de pneumo-entérite contagieuse du porc et de peste porcine (155), de gourme (4331), d'influenza (147), et de gastromycose du mouton (73).

Aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphteuse, de péripneumonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton n'a été constaté.

Les tableaux statistiques donneront des renseignements plus exacts sur les cas de maladies et sur le fonctionnement de l'inspection de la viande.

Innholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e).

Résumé en français	Page III
------------------------------	-------------

I. Veterinærvesenet i 1919.

(Du service vétérinaire en 1919).

A. Almindelig oversikt (Vue générale)	1
Tabel I. Enkelte sykdommes forekomst i de forskjellige fylker (Maladies par départements)	2
B. De enkelte sykdommer (Les maladies différentes)	3
1. Miltbrand (Charbon)	3
2. Katarrhfeber (Fièvre catarrhale)	3
3. Raslesyke (Charbon symptomatique)	4
4. Bråset (Gastromycose du mouton)	4
5. Svinesyke og svinepest (Pneumo-entérite contagieuse, peste porcine)	4
6. Rødsyke og knuterosen (Rouget du porc)	5
7. Tuberkulose (Tuberculose)	6
8. Kværke (Gourme)	7
9. Smittsom kasting (Avortement épizootique)	9
10. Lungesyke hos hesten, influenza (Pneumonie contagieuse du cheval)	9
11. Ringorm (Trichophyton)	10
12. Blodurin hos kvæget (Hématurie du bétail)	11
13. Forskjellige sykdommer (Maladies diverses):	
Anæmi hos hesten, sviva, tetanus, hvalpesyke, smittsomt eczem hos smågriser, munnutslett hos ko, munnsyke hos hester, smittsom skedekatarrh, smittsom øienbetendelse hos sau, alvelle, sauesykdom, sarkom, hægoglobinuri, sukkersyke hos hund, melkefeber, rachitis, luttstald, krybbebiteroperasjon, hermafrodit, hemningsmisdannelser hos smågriser, forgiftninger	13—19
14. Kvaksalveri (Charlatanerie)	19
C. T a b e l l e r (Tableaux statistiques)	21
Tabel II. Husdyrsykdommer artsvis (Maladies par espèces)	22
— III—XXII. Husdyrsykdommer fylkesvis (Maladies par départements)	26—111

	Page
Antall dyrlæger i Norge 1920 (Nombre de vétérinaires en 1920) . . .	112
Utførsel og innførsel av husdyr (Importation et exportation des animaux)	113
Bevilgninger i budjettermen 1919—1920 (Budget du service vétérinaire)	113

II. Kjøttkontrollen i 1919.

(L'inspection de la viande en 1919).

Almindelig oversikt (Vue générale)	116
Tabel A. Antall slakt på stasjonene (Nombre de viandes aux bureaux de contrôle)	118
— B. Antall slakt, 2nen klasse, paa stasjonene (Nombre de viandes de II ^{me} classe)	120
— C. Antall slakt, kassert på stasjonene (Nombre de viandes saisies)	121
— D. Antall slakt kontrollert utenfor stasjonene (Nombre de viandes contrôlées en dehors des bureaux)	122
— E. Sammendrag for 1919 (Tableau récapitulatif)	124
— F. Årsaker til 2nen klasses stempling og kassasjon (causes de la classification et des saisies)	126
— G. Tønnekjøttkontrollen (Les viandes dépeçées, de provenance étrangère)	127
1. Ålesund	128
2. Arendal	128
3. Bergen	129
4. Bodø	130
5. Drammen	131
6. Fredrikshald	131
7. Fredrikstad	132
8. Gjøvik	132
9. Hamar	133
10. Haugesund	133
11. Holmestrand	134
12. Horten	134
13. Hønefoss	134
14. Kongsberg	134
15. Kragerø	135
16. Kristiania	135
17. Kristiansand	142
18. Kristiansund	142
19. Larvik	142
20. Lillehammer	143
21. Lillestrøm	143
22. Moss	143
23. Narvik	144
24. Notodden	144
25. Porsgrund	145
26. Risør	145
27. Sandefjord	145

	Page
28. Sarpsborg	146
29. Skien	146
30. Stavanger	146
31. Tinn	148
32. Tromsø	149
33. Trondhjem	150
34. Tønsberg	153
Bøndernes Fællesslakteri (i Aker)	153

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques).

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1919 (Décrets royaux, circulaires etc. en 1919)	154
1) Rundskrivelse av 4. januar 1919 fra veterinærdirektøren til kjøttkontrollstasjonene om årsberetningenes avfattelse. (Sur les comptes-rendus annuels de l'inspection de la viande)	154
2) Kongelig resolusjon av 24. januar 1919 om forandrede avgifter ved Lillehammer kommunale slakteri. (Décret royal modifiant les taxes fixées pour l'abattoir publique à Lillehammer)	154
3) Cirkulære fra veterinærdirektøren av 22. mars 1919 om forhøielse av takstgrensen ved slaktning av tuberkuløst kveg. (Sur la taxation du bétail tuberculeux)	154
4) Kongelig resolusjon av 24. mai 1919 om særlig lokale for salg av 2den klasses kjøtt i Trondhjem. (Sur la vente de viande de 2 ^{me} classe à Trondhjem)	155
5) Cirkulærskrivelse av 26. juni 1919 fra veterinærdirektøren til karantenedyrlægene om hesteskabb. (Circulaire sur la gale des équidés)	155
6) Kongelig resolusjon av 26. september 1919 om slaktetvang i Bergen og om avgifter ved Bergens kommunale slaktehus. (Décret royal fixant les taxes pour l'abattoir publique à Trondhjem)	156
B. Gjeldende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur).	
1) Lov av 14. juli 1894 m. v. om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	157
2) Lov av 27. juni 1892 m. v. om kommunale slaktehus etc. (Loi du 27 juin 1892 sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	167
3) Regler for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøtt av 4 august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande coupée)	170
4) Regler for innførsel og kontroll av ferskt kjøtt (slaktekjøtt av 4 august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande de boucherie)	173
5) Nødgjeldende regler for innførsel av husdyr (De l'importation des animaux)	179

VIII

	Page
6) Nugjeldende regler for utførsel av husdyr (De l'exportation des animaux)	181
7) Anvisning til tuberkulinundersøkelser (Instruction pour la tuberculination)	183
8) Om kvegtuberkulosens bekjempelse; cirkulære av 7 april 1905 (Sur la lutte contre la tuberculose bovine)	184
9) Reglement for undersøkelse av innførte hester av 25 januar 1917 (De l'importation des chevaux)	189
10) Lov av 9 august 1918 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse (Loi sur les frais de voyage)	191
11) Regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23 august 1918 (Règlement sur les frais de voyage)	194

I.

Om veterinærvesenet 1919.

A. Almindelig oversikt.

Ifølge de fra dyrlægene innkomne årsberetninger er der i årets løp behandlet hos:

Hesten	76 086	sykdomstilfeller
Koen	105 888	—
Sauen	5 201	—
Gjeten	2 014	—
Svinet	38 428	—
Hunden	7 469	—
Katten	521	—
Fjærfe	211	—
Andre dyr	13	—

Av de behandlede dyr angis å være døde eller drepte:

Hester	1 790
Kjør	4 577
Sauer	413
Gjeter	216
Svin	2 723
Hunder	809
Katter	31
Fjærfe	78
Andre dyr	6

Antallet av de av dyrlægene behandlede sykdomstilfeller hos husdyrene var i de siste år:

1890	46 091
1900	71 438
1910	146 537
1915	204 416
1916	167 733
1917	204 076
1918	231 168
1919	235 831

Tabell 1.

Enkelte sykdommers forekomst i de forskjellige fylker 1919.
(*Relevé des diverses maladies par départements*).

Fylke. (<i>Département</i>)	Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	Raslesyke (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	Bråset (<i>Gastromycosis oris</i>)	Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>)	Influenza hos hesten (<i>Influenza</i>)	Svinepest og svinesyke (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	Rødsyke og knuterosen (<i>Morbus ruber</i>)	Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)
Kristiania	2	-	-	-	145	-	-	82	199
Akershus	10	-	-	19	66	76	10	1200	290
Østfold	12	3	-	26	9	37	-	553	451
Buskerud	4	2	-	51	47	-	9	1302	209
Vestfold	-	-	-	10	-	-	-	471	84
Hedmark	6	3	-	77	-	9	118	1452	773
Oppland	7	5	-	94	2	17	4	1641	1175
Telemark	7	-	-	22	-	3	3	579	74
Aust-Agder	4	1	-	11	-	-	2	188	31
Vest-Agder	2	3	-	2	-	2	-	59	2
Rogaland	3	-	20	8	3	-	3	63	56
Hordaland	4	7	23	25	15	-	-	179	89
Bergen	1	-	-	-	172	-	-	27	78
Sogn og Fjordane..	-	5	3	22	-	-	-	172	239
Møre	5	1	-	31	-	2	-	240	58
Sør-Trøndelag	13	-	3	49	-	1	-	817	349
Nord-Trøndelag	1	1	24	46	-	-	-	847	158
Nordland	1	-	-	16	-	-	6	143	12
Troms	-	-	-	4	-	-	-	19	4
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	82	31	73	513	459	147	155	10034	4331

Den almindelige sundhetstilstand hos husdyrene karakteriseres av dyrlægene som i det store og heletatt å ha vært god. Ingen smittsom sykdom har vundet nogen større utbredelse. Den såkalte svinepest har dog i årets løp vist sig enkelte steder tildels nokså ondartet. Forøvrig vil tabell I gi nærmere opplysning om enkelte smittsomme sykdommers opptreden inden de forskjellige deler av landet.

Den uheldige virkning av den i forrige årsberetning nevnte surrogatoring som følge av krisetiden, gjorde sig imidlertid også mer eller mindre gjeldende for 1919's vedkommende, idet dyrlegene jevnlig i sine innberetninger omtaler forgiftninger som menes å skyldes sådan foring; den tydelige tiltagen av antal tilfeller av rachit hos svin settes av mange dyrleger også i forbindelse med uhensiktsmessig foring.

Av de i husdyrloven nevnte såkalte ondartede smittsomme sykdom-

mer, har kvegpest, hundegalskap, snive, ondartet lungesyke hos storfe, munn- og klovsyke, kopper eller skabb hos sauene ikke optrått med noget tilfelle.

B. Om de enkelte sykdommer.

1. Miltbrand.

Denne sykdom, der under krigen gikk sterkt tilbake i antall av behandlede tilfeller, begynte i 1918 atter å tilta noget, likeså i 1919; der inntraff i 1918 75 tilfeller av sykdommen og i 1919 82 tilfeller hvorav 7 hos hesten (6 døde), 64 hos storfe (63 døde), 2 hos sauene (2 døde) og 9 hos svinet (8 døde).

Hvad angår sykdommens opptreden i de forskjellige fylker henvises til tabell I, hvorav fremgår at den har optrått i alle fylker med undtagelse av Vestfold, Sogn og Fjordane, Troms og Finnmark fylker; de fleste tilfeller er anmeldt fra Sør-Trøndelag, Østfold og Akershus fylker (tabell I).

Fylkesdyrlæge *A. Løken* (Kongsberg) innberetter følgende:

Av ondartet smittsom syke er optrått et tilfelle av miltbrand. Dyret, en 1 års okse, var blitt slaktet, flådd og åpnet, før jeg tilkalt. Heldigvis optråtte ikke flere tilfeller hos de større husdyr på gården. Men gårdens to katter strøk med. Den ene, der hadde snuset og slikket om kadavret, forsvant sporløst, den annen katt blev meget syk, svulmet op i hode- og halsparti. Den blev skutt og nedgravet i samme grav som oxen.

2. Ondartet katarrheber.

Av ondartet katarrheber hos storfe er der ialt anmeldt 513 tilfeller hvorav 257 dreptes og 149 døde. En statistikk over sykdommens hyppighet i de siste ti år er inntatt i foregående årsberetning. Som sedvanlig har den i beretningsåret optrått i alle fylker med undtagelse av byfylkene og Finnmark.

Fylkesdyrlæge *Johs. Elsness* (Hurum) meddeler:

Av ondartede smittsomme husdyrsykdommer forekom i 2 kvegbesetninger ondartet katarrheber med ialt 7 tilfeller. Den ene kvegbesetning, som bestod av 6 yngre dyr blev alle samtidig meget syke. Symptomene hos samtlige dyr var meget forskjellige fra de typiske for denne lidelse, og fra begynnelsen antok man nærmest, at der forelå tilfelle av forgiftning av en eller annen art. Imidlertid døde samtlige dyr i besetningen, og organer fra 2 av dyrene blev innsent til Veterinærinstituttet; men fundene var også her negative forsåvidt årsaken til lidelsen angik og man blev enige om, at her forelå tilfeller av ondartet katarrheber av atypisk og ondartet art.

Fjøset blev meget omhyggelig desinfisert, og efterat ny besetning er sat inn der har lidelsen ikke vist sig.

3. R a s l e s y k e.

Antallet av anmeldte tilfeller av miltbrandsemfysem, raslesyke, hvilket i de senere år har sunket, viser for dette års vedkommende en stigning fra forrige beretningsår (se tabell I).

Tilfellenes antall i de siste år av raslesyke stiller sig således:

1910	75 tilfeller.
1911	67 —
1912	79 —
1913	55 —
1914	72 —
1915	49 —
1916	45 —
1917	40 —
1918	25 —
1919	31 —

Sykdommen holder sig gjerne årvisst i visse strøk i enkelte fylker og angriper oftest ungdyr (ungkveg).

4. B r å s o t.

Ialt er anmeldt 73 tilfeller av bråсот hos sauene mot 63 i 1918. Av disse tilfeller optratte 20 i Rogaland, 23 i Hordaland, 3 i Sogn og Fjordane, 3 i Sor-Trøndelag og 24 i Nord-Trøndelag fylke. Alle angrepne dyr angis å være døde (se tabell I).

5. S v i n e s y k e o g s v i n e p e s t.

Av svinesyke (smittsom lungebetendelse hos svin) er ialt behandlet 46 dyr i forskjellige egne av landet, hvorav angis 7 drepte og 19 døde.

Av svinepest forekom 2 utbrudd, nemlig på Hedemarken og i Narvik. Ialt blev det konstatert 109 tilfeller av sykdommen hvorav de 103 i Stange (Hedemarken), hvor sykdommen optratte nokså heftig.

Fylkesdyrlæge *E. Ween*, Stange, meddeler:

Der optratte varen og sommeren 1919 en svinepestepizooti, som omfattet 13 svinebesetninger, hvori ialt ca 100 svin blev avgrepet, med omtrent likeså mange døde og drepte. Av de angrepne var ca. 30 voksne svin, resten små vårgriser eller grisunger. Smitten må være tilført fra utlandet. Sykdommen sluttet ganske pludselig.*)

*) Om dette sykdomsutbrudd kan henvises til en utførlig artikkel av fylkesdyrlæge Ween i »Norsk Veterinærtidsskrift« 1920, XXXII årg.

Fylkesdyrlæge *K. Mæhre* (Narvik) meddeler:

Av ondartede smittsomme sykdommer optrådte svinepest i en besetning i Narvik. Såvidt vites er det første gang i Nord-Norge. Sykdommen har tidligere vesentlig vært lokalisert til omegnen av Kristiania og med få tilfeller i det Trondhjemske. Siste år bragte en større epidemi over Oplandene. Her i Narvik begynte sykdommen i en besetning på 6 svin og lokaliseres heldigvis til denne ene. Det var i mai måned. Den første mistenkte gris nedslaktedes og deler av organene sendtes til veterinærlaboratoriet til endelig bekreftelse av diagnosen. Siden døde 3 griser, mens 2 overlevet sykdommen. Av besetningen var 2 dyr året i forveien innkjøpt fra Trondhjem. Nogen sikker smittekilde kan forøvrig ikke angis.

6. Rødsyke og knuterosen.

Antallet av behandlede tilfeller av disse svinesykdommer viser nogen stigning også i 1919; det samlede antall var 10 034 i 1919 mot 9 734 i 1918.

Antallet av de i de siste 5 år anmeldte tilfeller stiller sig således:

I 1913	5528	tilfeller
- 1914	5664	—
- 1915	4348	—
- 1916	5074	—
- 1917	8955	—
- 1918	9734	—
- 1919	10034	—

Sykdommen har i 1919 forekommet i alle fylker med undtagelse av Finnmark. De fleste tilfeller er anmeldt fra Opland (1641), Hedmark (1452) Buskerud (1302) osv. se tabell I.

Fylkesdyrlæge *P. Seglem* (Bodø) meddeler:

Denne sykdom forårsaker store tap for husdyreierne heroppe, særlig nu da brennevin ikke lenger finnes blant befolkningen. Spirituosa er jo (fraset serum) det eneste som har nogen innflydelse på sykdommens forløp. Det er utvilsomt at der dør adskillige dyr, som kunde ha vært reddet, hvis der på et tidlig tidspunkt hadde vært anledning til å gi dem spirituosa. Det er imidlertid umulig under de nuværende forhold å skaffe husdyreierne medicinen tidnok og resultatet er en stor dødsprosent hos de angrepne dyr. Serumbehandlingen som jo utvilsomt er den beste, har vi her i Nord-Norge på grunn av de store avstander og dårlige kommunikasjoner ikke anledning til å benytte så meget som ønskelig er. Men de samme forhold gjør også behandlingen med spirituosa mindre effektiv enn tilfellet er. Det syke dyr får medicinen altfor sent, da det kan ta optil en ukes tid at skaffe denne frem. Resultatet er altså en stor dødsprosent som ovenfor nevnt.

Av de ovennevnte tilfeller var 3000 rødsyke hvorav 313 døde, mens 129 dreptes; av de av knuterosen angrepne 7034 svin døde 134 og dreptes 156.

7. Tuberkulose.

I de nærmest foregående beretninger er meddelt, hvorledes de av det offentlige støttede tuberkulinundersøkelser av kvegbesetninger siden krigens begynnelse har gått sterkt tilbake; likeledes er meddelt hvad der hittil er gjort for atter å få kampen mot kvegtuberkulosen igang som før krigen uten at dette hittil er lykkes. Heller ikke i 1919 er der nogen fremgang å spore i denne henseende, idet såvel antall av i årets løp undersøkte besetninger som antall dyr er mindre enn foregående år.

Resultat

av de offentlige kvegtuberkulinprøver i året 1919.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant l'année 1919).

Fylke (Département)	Antall undersøkte dyr (Nombre des animaux tuberculins)	Derav mistenkte og tuberkulose (Dont suspects & tuberculeux)	pct. tuberkulose (pct.)	Antall prøvede besetninger (Nombres des étables examinées)	Derav tuberkulose (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkulose (pct.)	Omsprøitede besetninger (Inoculations répétées)	
							Antall besetninger	Tuberkulose
Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	296	1	0,3	12	1	8,3	1	1
Østfold	93	35	37,6	9	4	44,4	1	1
Buskerud	516	25	4,8	70	10	14,3	4	1
Vestfold	174	43	24,7	13	6	46,2	-	-
Hedmark	131	33	25,2	11	1	9,1	-	-
Opland	339	46	13,6	14	7	50,0	3	3
Telemark	36	-	-	5	-	-	-	-
Aust-Agder	4	-	-	1	-	-	-	-
Vest-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-
Rogaland	11	-	-	1	-	-	-	-
Hordaland	14	-	-	3	-	-	-	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane	67	-	-	12	-	-	-	-
Møre	-	-	-	-	-	-	-	-
Sør-Trøndelag	218	3	1,4	26	3	11,6	1	1
Nord-Trøndelag	257	2	0,8	48	1	2,1	-	-
Nordland	143	2	1,4	21	2	9,1	1	-
Troms	2	-	-	2	-	-	-	-
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	2 301	190	8,3	248	35	14,1	11	7

De offentlige kveg-tuberkulinprøver 1895—1919.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches aux frais publiques faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant les années 1895—1919.)

År	Antall undersøkte besetninger (Nombre des étables examinées)	Derav tuberkuløse (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkuløse (pct.)	Antall undersøkte dyr (Nombres des animaux tuberculins)	Derav mistenkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux)	pct. tuberkuløse (pct.)
1895	2 195	573	26,1	30 787	2 588	8,4
1896						
1897	2 136	577	27,0	24 755	2 056	8,3
1898	1 465	331	22,6	14 740	725	4,9
1899	1 337	274	20,5	11 919	678	5,7
1900	2 072	368	17,8	15 513	779	5,0
1901	2 889	311	10,8	20 051	701	3,2
1902	2 227	255	11,5	14 230	502	3,5
1903	2 027	276	13,6	13 846	672	4,9
1904	2 335	328	14,0	18 519	1 060	5,7
1905	1 802	223	12,4	13 566	623	4,6
1906	1 888	227	12,0	14 622	890	6,1
1907	1 626	218	13,4	12 734	840	6,6
1908	1 833	256	13,9	14 643	709	4,8
1909	2 546	312	12,3	20 623	869	4,2
1910	3 038	332	10,9	21 109	1 167	5,5
1911	3 047	423	13,8	26 937	1 291	4,8
1912	3 463	288	8,3	20 493	829	4,8
1913	1 746	274	15,7	15 335	754	4,9
1914	1 222	139	11,4	10 793	463	4,3
1915	521	82	14,6	5 445	449	8,2
1916	713	94	13,2	6 140	440	7,2
1917	451	91	20,1	4 311	480	11,1
1918	415	63	15,2	4 027	340	8,4
1919	248	35	14,1	2 301	190	8,3
1895—1919..	43 242	6 350	14,7	357 439	20 095	5,6

8. K v æ r k e.

Denne sykdom der i de siste par år har vært i tiltagen, viser i 1919 nogen tilbakegang. Således er der anmeldt 4331 tilfeller (med 102 døde og drepte) i 1919 og 5069 tilfeller (med 164 døde og drepte) i 1918. Den har forekommet i alle fylker med undtagelse av Finnmark. Størst utbredelse har sykdommen hatt i Opland fylke med 1175 tilfeller (tabell I).

Nedennevnte tall viser antallet av tilfeller og tapsprosent i følgende år:

I året 1890 forekom	902 tilfeller	med 38 døde og drepte:	Tapsprosent	4,2		
— 1895	— 1989	—»—	62	—»—	—	3,1
— 1900	— 1884	—»—	88	—»—	—	4,7

I året 1905 forekom	2142	tilfeller med	101	døde og drepte:	Tapsprosent	4,7
— 1910 —	3217	—»—	108	—»—	—	3,4
— 1916 —	1955	—»—	53	—»—	—	2,7
— 1917 —	4430	—»—	136	—»—	—	3,0
— 1918 —	5069	—»—	164	—»—	—	3,2
— 1919 —	4331	—»—	102	—»—	—	2,3

Flere dyrlæger har i sine innberetninger utfalt sig om det nu i stor utstrekning benyttede norske serum mot kværke. Angående nytten av dette serum er meningene blandt dyrlægene noget delte; de fleste roser dets gode egenskaper som profylaktisk middel. Som kurativt middel menes serumet at måtte benyttes på et meget tidlig stadium av sykdommen.

Fylkesdyrlæge *C. Jørgensen* (Rakkestad) meddeler:

Kværke innførtes i desember 1918 med en hestedrift. Den var av temmelig anndartet natur og da her var en enorm kjøretrafikk var den, da de første tilfeller anmeldtes, allerede spredt vidt omkring. I første halvår optratte den rent epizootisk, men forekom med noget mere spredte tilfeller året ut. Sågodtsom alle hester, der ikke tidligere hadde gjennomgått sykdommen, blev angrepne. På flere gårder hendte det, at hele hesteflokken var syk eller at det kun fantes en frisk hest. Flere av tilfellene endte dødelig. Kværkeserum anvendes subcutant i en del tilfeller, men virkningen var usikker og langt fra som ønsket. Et fåtall av de angrepne hester fikk kværkeabscesser i mesenterialglandlerne. De fikk et langt rekonvalescensstadium, men alle helbrededes.

Fylkesdyrlæge *E. Sorterup* (Sandene, Gloppen) meddeler:

En kværkeepidemi blusset op tidlig på vinteren. Smitten innbragtes med en omstreifers hest, som kom fra Søndfjord. Sykdommen herjet samtidig på Jølster, i Breim og i Gloppen og jeg behandlet ialt noget over 150 dyr, hvorav dessværre 10 stk. døde eller måtte slaktes.

Som forebyggende middel er serum fortreffelig, men i henseende til dyrenes helbredelse virker det ikke stort. Sykdommen trekker i langdrag, og er der begynnende abscesdannelse, kan dyrene stå i ukevis før abscessen helbredes.

Sykdommen blev utryddet i løpet av nogen måneder, men blusset op igjen i en havnegang her i Gloppen på grunn av, at en mann slap en smittebefengt hest i felles havnegang. Her fikk sykdommen bre sig upåaktet i flere uker, og 4 av de herved smittede hester strøk med. Heldigvis blev smitten atter begrenset, og vedkommende som slapp den syke hest i havnegangen blev anmeldt til politimesteren.

Fylkesdyrlæge *J. Flesvik* (Lillehammer) anfører blandt annet:

Et mere sjeldent forløp av en kværkeabsces i mesenteriet såes, idet denne — der var av et menneskehodes størrelse — litt efter litt sank ned på bukveggen, klebet sig fast her hvorpå det gikk hull på huden og pusset uttømtes mitt under buken.

Som følgesykdom til kværstil såes 11 tilfeller av *brandfeber* hvorav 1 døde og 1 måtte drepes. I alle tilfeller blev der brukt *brandfeberserum* og med gjennomgående godt resultat.

Dyrlæge *O. E. Onstad* (Bilit, Ø. Toten) meddeler:

Ved denne sykdom har jeg også i år forsøkt serum såvel i kurativ som preventivt øiemed. Resultatene har ikke vært særlig opmuntrende. De preventivt behandlede hester har som regel fått kværke og hos de kurativt behandlede dyr har kværken forløpet på almindelig måte omend noget langsommere.

9. Smittsom kastning.

Antallet av de under rubrikken kastning hos kveg opførte tilfeller har vært:

1900	664	tilfeller
1910	2185	—
1911	1474	—
1912	1930	—
1913	1899	—
1914	1878	—
1915	1492	—
1916	1372	—
1917	1488	—
1918	1365	—
1919	1432	—

Som det fremgår av ovenstående holder antallet av inntrufne kastningstilfeller sig i de senere år omtrent på samme høide fra år til annet. Efter dyrlægenes innberetninger å dømme er denne sykdom i flere egne av landet i tilbakegang hvilket som nevnt i de foregående årsberetninger sannsynligvis vesentligst skyldes at kvegeierne i stadig stigende grad av frykt for denne sykdom henvender sig til dyrlæge. Denne har på sin side fått et virksomt middel til sykdommens bekjempelse i de ved Veterinærinstituttet foretagne diagnostiske undersøkelser av innsendt materiale.

10. Lungesyke og influensa hos hesten.

Av lungesyke hos hesten er ialt behandlet 459 tilfeller (hvorav 7 døde); i 1918 var antallet henholdsvis 532 og 11. De fleste tilfeller er behandlet i Bergens by nemlig 172 tilfeller, dernæst kommer Kristiania (145), Akershus fylke o. s. v. se tabel I.

Sykdommen der i almindelighet pleier holde sig til Østlandet og særlig i og om de større byer (som Kristiania) på ekserserplasse

o. s. v., har også dette år vist sig på Vestlandet. Fylkesdyrlæge *E. Gundersen* (Time) meddeler:

Som en kuriositet må dog nevnes en liten epidemi av hestens *ondartede lungesyke*.

Den blev hurtig begrenset da der blev tatt strenge forholdsregler og den forsvandt likeså plutselig som den kom. Den angrep 6 heste hvorav de 3 døde, den ene uten behandling. Smitteskilden var vistnok *Bergen**), hvor sykdommen på den tid optrådte.

Fylkesdyrlæge *J. Mysen* (Mysen) meddeler også om et tilfelle av lungesyke i sit distrikt, hvor det ved hjelp av streng isolasjon og efterfølgende grundig desinfeksjon lykkedes å isolere sykdommen til kun denne ene besetning.

11. Ringorm.

Hos kveget er i årets løp behandlet mange tilfeller av ringorm, ialt 4374, hos hesten 187, hos sauene 63, hos svinet 164, hos hunden 12 og hos katten 1.

Hvad der i tidligere årsberetninger er anført om smitteforhold m. v. gjelder fremdeles. Der klages således meget over at sykdommen får anledning til å bre sig ved innkjøpt driftekveg på fellesbeite og ved innkjøp av fremmede dyr fra distrikter eller fjøs hvor sykdommen forekommer. Dyrlegerne omtaler ofte, at sykdommen er overført til mennesker og ikke sjelden blir dyrlægene selv smittet.

Stadsdyrlæge *E. Koren Lund* (Skien) meddeler således:

Hadde et ondartet tilfelle av ringorm (*Trichophyton tonsurans*) hos en hest; den hadde sterk kløe og karakteristiske runde hårløse pletter på hals og hode, hesten blev kurert med arsenikopløsning efter ca. 1 måneds forløp, men værre gik det med undertegnede dyrlæge, som blev smittet ved anledningen og fik karakteristiske fem-ørestore utslet — ringorm — paa hals og hake. Det var forbundet med en ulidelig kløe om natten; trods spritvaskninger og tjæresalve. Litt efter litt blev huden på de angrepne steder fortykket — knuder —, og jeg reiste derfor inn til professor Bruusgård. Professoren erklærte, at det var en sjelden ondartet animal form av *Trichophyti*.

Behandlingen består i vaskning med jodsprit (tinct. jod. og sprit) og omslag om natten med blyvand og sprit. Først efter 2 måneders behandling skulde jeg efter professor Bruusgårds uttalelse være bra.

Fylkesdyrlæge *J. Flesvik* (Lillehammer) anfører:

Overføring av ringorm til *menneske* er iaktatt i 4 tilfeller, deriblandt blev jeg selv smittet på underarmen ved rectalundersøkelse av en ku, der hadde ringorm på haleroten. Et sikkert og hurtig virksom middel viste 10 % *lapisopløsning* sig her at være.

*) Se forrige beretning.

Fylkesdyrlæge *O. Langsæter* (Sundal) meddeler:

Dyrene har kunnet være så medtagne av sykdommen, at de har vært ute av stand til å reise sig. Sykdommen har også vært meget ondartet — angrepet røkterne og med disse ført inn i husene, hvor særlig *barn* er blitt angrepne.

Statsdyrlæge *S. Tillier* (Bergen) meddeler:

Av mildere smittsomme sykdommer er ringorm fremdeles overmåte almindelig overalt på Vestlandet og ofte en stor plage. Folk er tildels meget likegyldige like overfor den, så den vinder stor utbredelse, før der gjøres noget for å bekjempe den. Et almindelig middel mot den er å inngnide de angrepne partier med søle det skal hjelpe utmerket — sier folk.

12. Blodurin.

Av blodurin (blodpis) hos kveg er behandlet ialt 1 267 dyr, hvorav 175 drepte og døde. Sykdommen, der forøvrig forekommer i de fleste egne av landet spiller dog tilsynelatende den største rolle i kystdistriktene hvor den er en fryktet kvegsykdom — på grunn av de forholdsvis store tap den bevirker.

Som middel mot denne sykdom har dyrlægene i de senere år brukt meget at innsprøite trypanblått intravenøst eller subkutant og — som det synes — med godt resultat; statistikken viser i allfall en synkende tapsprosent efter denne behandling.

Fylkesdyrlæge *I. Flønæs* (Rissa) meddeler følgende:

Blodurin hos kveg på havnegangen er meget årviss og optrådte med 72 tilfeller, hvorav 1 dødsfall. Trypanblått er anvendt til alle dyr undtagen det som døde. Dette var allerede ved min ankomst så medtatt, at døden var sikker. De par sidste år har medikamentet virket sterkere på dyrenes almenbefinnende enn tidligere. Det syntes å ha en sterkere giftvirkning med sturen, sterkere feber og ringe matlyst det første døgn efter innsprøitningen. Stoffet har også hat et litt annet utseende og vært tyngre oppløselig enn tidligere; men evnen til å kupere sykdommen synes å være den samme.

13. Forskjellige sykdommer.

Ondartet anæmi hos hester. Denne sykdom har i dette år optrådt med tilsammen 64 tilfeller hvorav 22 endte dødelig, 3 dreptes. De samme tal for 1918's vedkommende var henholdsvis 73 og 32. Sykdommen er også i 1919 kun forekommet i Hedmark, Opland og Sør-Trøndelag fylker.

Fylkesdyrlæge *B. Trønnes* (Øvre Rendal) meddeler:

En sykdom som begynner å bli ganske almindelig er ondartet anæmi, av hvilken er behandlet 8 tilfeller. Av disse er 3 drept, da de ikke er blitt helt helbredede men stadig vært slappe med akute anfall med feber på inntil over 42°.

Statskonsulent *N. Thorshaug* (daværende fylkesdyrlæge i Løten) meddeler, at sykdommen i beretningsåret synes å ha optrådt noget mildere enn foregående år.

Fylkesdyrlæge *O. G. Løken* (Elverum) anfører at han har lagt merke til at patientene ved inngivning av kamala avgir med gjødningen store mengder av delvis døde strongylider, likesom han ved en obduksjon har iaktatt disse snyltere i et usedvanlig stort antall.

S v i v a. Denne hestesykdom har i 1919 hatt en mere enn almindelig stor utbredelse i våre nordligste landsdele. Statsdyrlægen for Nord-Norge *I. Torp*, innberetter således herom:

Sykdommen »Sviva« [Equisetumforgiftning], der begynte å opptre høsten 1918 fortsatte hele våren fremover i 1919. Sykdommen optrådte enzootisk og tilfeller forekom i følgende herreder: Bardu, Målselv, Sørreisa, Lenvik, Tromsøysund og Tromsø by samt Balsfjord i Troms fylke, foruten i Alten, Talvik og Kistrand herreder i Vest-Finmark. Årsaken til sykdommen, må antas å være de forskjellige arter Kjærringrokk (Equisetum). Denne ugressplante optrer i store mengder sågodtsom over hele Nord-Norge og kan på enkelte steder utgjøre 50 % og vel så det av høiavlingen. Årligårs er der en masse Kjærringrokk i »høiet«, og når sykdommen vinteren 1918—1919 optrådte med et så mange gange større antall tilfeller enn ellers om årene, må det antas, at kjærringrokkens det år var giftigere enn ellers; ti i nogen vesentlig større mengde optrådte den ikke.

Sykdommen optrer vesentlig med to forskjellige typer.

I. Plutselig opptredende excitasjon med hyppig tilbakevendende tonisk krampe i alle muskler — særlig halsmusklene og extremiteternes muskler. Hesten stiller bakbenene langt inn under buken og hever sig med forkroppen, idet den hyppig slår fremover med de krampaktig stive forben og går op i krybben og slår hodet i været slik, at den ofte skader sig ved å slå hodet i takbjelkene. Dette excitasjonsstadium kan vare fra 2—3 inntil 14 dage og går så senere — hvis tilfellet ikke ender letalt, hvad det hyppig gjør — over til den mere kroniske form med delvis parese av forbenene eller med laryngeallammelse.

II. Den kroniske type — den almindeligste — ytrer sig som regel først ved at hesten litt efter litt mister balanseevnen; den blir ustø i sine bevegelser og slenger og sjangler med bakkroppen (hvorav navnet »Sviva« eller »Sveiva«, undertiden raver den rent som en beruset person (på svensk benevnes sykdommen derfor også blandt annet »pirumsjuka«). Denne ustøhet kan vare fra 8—14 dage inntil 6—8 uker. Sykdommen ophører ofte hermed uten yderligere komplikasjon, men som regel optrer efter nogen tids forløp lammelse i forbenene; hesten snubler ofte ved hvert eneste skritt og krysser undertiden benene. Videre kan opptre laryngeallammelse med undertiden letalt endende dyspnoe.

Den virksomste terapi er fôrforandring. Av de forsøkte medikamenter har hittil intet kunnet hevde sig som specificum. Sykdommen er av mig kun iaktatt hos hester. Som profylaktikum har tilstrekkelig tilskudd av kraftfôr samt høi der ikke inneholder kjærringrokk vist sig aldeles probat. Tildels meget store kvanta kjærringrokk kan ofte fortæres uten at sykdommen optrer. Enkelte hester synes å være mere ømfintlig enn andre likeoverfor giftvirkningen. Det er en utbredt tro blandt

befolkningen at ikke alle arter kjærringrokk er giftige eller ihvertfall ikke like giftige. Noget holdepunkt for sådan antagelse har imidlertid ikke vært mulig å opdage.

Fylkesdyrlæge *S. Aarnæs* (Vadsø) meddeler:

De tidligere omtalte følgesykdommer efter Sviva nemlig myositis i musc. ext. radialis og strupepipning er likeledes iaktatt i år. Denne strupepipning avviker dog noget fra den »ekte« strupepipning ved en mattere, fugtigere, hesere tone, ved at lyden ikke forsterkes videre ved anstrengelse og åndenød, og ved at der synes at være nogen ømhet tilstede. Den skyldes sandsynligvis myositis i de av nerv. recurrens innerverte constrictorer.

Fylkesdyrlæge *Kr. Dahler* (Harstad) anfører:

Vinteren utover var der mange tilfeller av »sviva«. Allerede ved nyttårs-tider hadde jeg fått meddelelse om at der var mange tilfeller i Bardu og Salangen. Jeg reiste derop i begynnelsen av januar. Mange hester var da allerede døde og flere stod syke.

Flere kom til i løpet av vinteren, og jeg har hatt under behandling 109 tilfeller, vesentlig på fastlandet.

I almindelighet er sykdommen takknemmelig å behandle; men der forekommer dog mere akute tilfelle som trosser enhver behandling.

Som følgesykdomme har jeg bemerket høi grad av strupepipning, kramper i forbenes strekkemuskler, samt lammelse av de samme. En stor del av de hopper, som hadde vært angrepet i løpet av vinteren fødte døde eller ikke levedyktige føll til verden.

Jeg antar, at det store antall svivetilfeller skyldes det tørre år i 1918. Kjærringrokken stog nemlig under slåtten i full utvikling, mens den ellers på den tid pleier å være fallt endel.

T e t a n u s. Hvad angår benyttelse av serum mot denne sykdom da bedømmer dyrlægerne nytten herav forskjellig. Således meddeler fylkesdyrlæge *J. Nordang*, Trondhjem:

Stivkrampeserum har vært anvendt på 2 griser og 1 hest med utmerket resultat. Grisene blev sprøttet med 50 gram stivkrampeserum hver, 3 dage derefter atter med 50 ccm. Allerede efter første innsprøitning merket man bedring og efter annen innsprøitning kom de sig ganske hurtig.

Hesten som var temmelig sterk angrepet av stivkrampe blev i løpet av ca. 1 uke innsprøttet med 500 ccm. tetanuscerum, dels intravenøst og dels subcutant. Hesten kom sig ganske hurtig og blev fullstendig arbeidsdyktig i løpet av 3 uker.

Fylkesdyrlæge *J. Andersen*, Larvik opplyser om at han i de fire tilfeller av tetanus han påtraff i sin praksis benyttet serum uten å kunne se spor av virkning; samtlige tilfeller endte med døden.

H v a l p e s y k e. En del dyrlæger innberetter at denne sykdom i 1919 har optrådt mere enn almindelig hyppig og dertil ondartet. Det i handelen gående tyske hvalpesykeserum har vistnok vundet en del utbredelse.

Fylkesdyrlæge *V. Høeg*, Sandviken skriver herom blandt annet:

»Hvor lidelsen ikke optrer med hjerne- eller ryggmarvsaffection, synes jeg å ha sett god virkning av det tyske hvalpesykeserum, når det blir anvendt i sykdommens begynnelse. Det har flere gange lykkedes mig å helbrede utvilsomt hvalpesyke dyr dermed«.

S m i t t s o m t e k s e m. Fylkesdyrlæge *K. A. Blystad*, Kongsvinger, innberetter, at der i juli måned i Brandvold Finnskog utbrøt et tilsynelatende smittsomt ekzem blandt smågriser hvilket meget ofte endte dødelig. Sykdommen, der gikk fra gård til gård, hadde således karakter av en smittsom sykdom. Fylkesdyrlægene *Helgesen*, Vittingfoss og *Holmboe*, Stavanger, omtaler også tilsynelatende smittsomt eksem hos smågriser. Begge fik av veterinærinstituttet det råd å sprøite disse patienter med rødsykeserum. Sprøitning blev derfor foretatt både kurativt og profylaktisk med godt resultat.

Fylkesdyrlæge *P. Seglem* (Bodo) meddeler:

Sykdommen begynte med at koen gik fra foret. Derpå utviklede der sig vannblærer på nesen, i munnen og rundt klovene. Disse blærer brast efter nogen dages forløp og efterlot sig skorpebelagte sår. I det hele frembød sykdommen en ganske slående likhet med munn- og klovsyke og adskilte sig kun derved, at der kun optrådte ett tilfelle. Jeg tok de forsiktighetsregler, som jeg anså for påkrevet og påbød eieren om uopholdelig å underrette mig, hvis flere dyr i besetningen skulde bli angrepet. Sykdommen angrep ikke flere og selv den angrepne kom sig i løpet av tre- fire ukers tid.

Munnsyke hos hesten meddeler fylkesdyrlæge *I. Flønæs*, Rissa, at ha optrådt temmelig ondartet i hans distrikt, men med streng isolasjon lot sykdommen sig begrense til et par besetninger.

Smittsom skedekatarrh hos kjoer er i beretningsåret iaktatt på Voss av stedets daværende dyrlæge, fylkesdyrlæge *O. Haga*. Sykdommen viste sig 4 à 5 dage efter bedekningen ved manglende appetit, temperatur 40—40,6, vulva sterkt opsvulmet, slimhinden intens rød og belagt med grågule skorper. Gulaktig, purulent utflod. Ved anti-septiske utskyllinger kom dyrene sig.

Smittsom oienbetendelse hos får er iaktatt i Hallingdal og i Fåberg henholdsvis av fylkesdyrlæge *H. Gjørud*, Ål, og fylkesdyrlæge *J. Flesvik*, Lillehammer. Begge meddeler at sykdommen forholdsvis lett lar sig helbrede med de vanlige midler.

Alveller. I tilslutning til professor *dr. N. Wille's* innberetning om sin reise til Vestlandet sammen med statsdyrlæge *S. Tillier*, Bergen

for å studere årsaksforholdene vedrørende alvelle eller lyngsyken hos får (se årsberetningen 1918 side 206) meddeler statsdyrlæge Tillier blandt annet følgende herom:

At sykdommen på en eller annen måte skyldes romen synes fra først av i høy grad sandsynlig; denne plante finnes i overveldende masser, danner hovedmassen av plantedekket, overalt hvor syken forekommer eller har forekommet, og overalt finnes dens blade avbitt av de beitende dyr, mens der ikke finnes nogen annen plante, der kan tenkes at virke giftig. Som løkplante spirer den også tidligere og hurtigere enn gressartene og danner derfor om våren — netop på den tid sykdommen optrer — så å si den eneste, smaklige beitesplante paa de hårde, magre heier, hvor lammene får syken, — Heller ikke finnes her synderlig av mygg, fluer, midder eller andre dyr, som kan tenkes overføre sykdommen eller være giftige; det eneste av denslags som finnes er små spind — poser — av bittesmå, gule edderkopunger (arten har det været mig nmulig at få bestemt) der tildels kan finnes ganske talrigt. Folk kalder dem »vevkjærringbøler«, og mange steder anser man dem som årsak til lidelsen. Fra veterinærinstituttet er jeg gjort opmerksom på, at de dertil innsendte lam med sykdommen var sterk befengt med lus (veit - trichodectes), og at de kom sig når de blev befriet for disse. På denne vår tur undersøkte derfor både professor Wille og jeg nøie de angrepne dyr, men ikke hos et eneste fandt vi synderlig av lus, tvertimot de syntes rene for dem.

Men på den annen side forekommer romen i store masser overalt på Vestlandet og dog er syken fullstendig ukjent i distriktene nordenfor Sognefjorden. Skjønt jeg har vadet i rome på beiter i Søndfjord, hvor talrike får gikk, kjente folk der absolut intet til sykdommen, hadde aldri hørt om den. Det er jo også merkelig, at den på steder som i dalene, hvor den tidligere herjet så slem, nu er forsvunnet, mens det synes som om den stedse brer sig mere nordover og innover fjordene, iallefall har jeg i år fått forespørsler om den fra steder på sydsiden av Sognefjorden og i Hardanger, hvor den nevnes som en for folk hittil ukjent syke.

Fylkesdyrlæge *O. Langsæter*, Sundal meddeler at der i hans distrikt opptrådte en eiendommelig sarkom, der viste sig ved lammelser og andre »nervøse« symptomer. Ved inngivning av fosforlevertran kom dyrene sig hurtig. (Se Norsk Veterinærtidsskrift 1920, side 201).

Sarkom. Fylkesdyrlæge *A. Østby*, Frosta meddeler:

En hest blev gjentagne ganger utover sommeren angrepet av kolikkanfall. Det lykkedes hver gang å stanse disse anfall; men man la merke til at hesten ytrede smertefornemmelser efter at den hadde optatt sitt fôr. Ved forsiktighet ved føringen og ved en passende diet gikk der på den måte hen et par måneder, men tilstanden var uforandret. Da jeg hadde den mistenkt for å gå med en svulst i baklivet blev hesten drept og obdusert. Herved fandtes en større svulst — sandsynligvis et sarkom — ved leverporten. Svulsten hadde gitt anledning til forsnævring av galde-tarmen så fødens passage gjennom denne tarm hindredes.

Hæmoglobinuri hos hest. En del dyrlæger innberetter at denne sykdom har opptrådt særlig hyppig i årets løp. Fylkesdyrlæge *I. Flønæs*, Rissa, meddeler således:

I løpet av 4 uker blev på forskjellige gårde 3 hester -- 1 hingst og 2 hopper -- i alderen 4--18 år angrepet av hæmoglobinuri og samtlige kreperte i løpet av 2 à 3 døgn. Ingen av disse hadde »gyldig grunn« for sykdommen: føret sparsomt og godt, og dyrene gikk daglig i arbeide. Det begynte med litt stivhet i gangen, der i løpet av 1 døgn gikk over til hel parese i bakparten med sterk mørkfarvet urin. Dyrene var meget urolige helt til de døde.

Disse tilfellers årsak er mig en gåte, og jeg kan ikke anføre noget, som er den sandsynlige grunn, ikke sterk føring (eller anvendelse av innkjøpt kraftfôr) ikke stilleståen og ikke sterk bruk.

Fylkesdyrlæge *L. Sjaastad*, Namsos, anfører at han har sett gode resultater av store doser digalen mot denne sykdom.

Sukkersyke. Fylkesdyrlæge *A. Løken*, Kongsberg, meddeler:

Ett tilfelle av forbigående sukkersyke eller glykosurie iaktoges i sommer hos en fuglehundstispe, ca. 7 år gammel. Da den led av sterk tørst, urinerte hyppig og var meget slapp og matt, undersøktes urinen for mulig sukkerinnhold. Der fandtes sukker, og ved kontrollundersøkelse på veterinærinstituttet fandtes tydelig også sukker og eggehvite. Dyret sattes så på melkediet og fikk litt kjøtt, men ikke brød eller grøt; samtidig ordinertes litt brennevin med sacharin. I september, vel et par måneder efter, fandtes intet sukker i urinen, og ved kontrollprøve på veterinærinstituttet i oktober fandtes heller ikke sukker. Lidelsen syntes altså å være av forbigående natur. Senere undersøkelser er ikke foretatt, da hunden er sendt vekk.

Melkefeber. Om et tilfelle av intermitterende melkefeber innberetter fylkesdyrlæge *J. Mysen*, Mysen, følgende:

En ko, der kalvede 10. februar fik melkefeber den 11. og blev straks rask efter luftbehandling. Den 16. fik den tilbakefall og helbrededes igjen straks.

Den 16. mars fik den atter melkefeber og helbredes igjen hurtig ved luftbehandling. Siden har den været rask og har melket godt.

Fylkesdyrlæge *J. Nordang*, Trondhjem, meddeler:

Sedvanligvis går man ut fra at melkefeber kun forekommer hos kveget. Men at den også kan forekomme hos andre dyrearter, hadde jeg ifjor et eksempel på, idet en velpleiet sau der for et døgn siden hadde fått tvillinger, blev meget syk med forstoppelse, lamhet, subnormal, temperatur og forøvrig utpregede symptomer på akut melkefeber. Efter sedvanlig luftinjeksjon blev sauen fullstendig frisk i løpet av 2--3 timer.

Rachitis. Denne sykdom har i beretningsåret hatt en forholdsvis stor utbredelse, idet størsteparten av dyrlægene omtaler den i sine innberetninger. Fylkesdyrlæge *N. Aas*, Skarnes, mener at årsaken må søkes i den ensidige foring med mais og poteter. Fylkesdyrlæge *M. Maalnes*, Førde, synes at ha iaktatt, at rachit især angriper svin av for-edlet rase, mens den kun sjelden hjemsøker dyr av landsrase. Fylkesdyrlæge *M. Hergaard*, Marifjæren, legger skylden på det ensidige for.

Fylkesdyrlæge *L. Sjaastad*, Namsos, antar, at disposisjon for rachit er arvelig og mener at en mere planmessig avl med bedre utvalg av avlsdyr vil hjelpe. Fylkesdyrlæge *Ugland*, Grimstad, tror at hovedskylden for rachitens store utbredelse i den senere tid er, at helt ukyndige folk — på grunn av de gode priser på fleisk — har gitt sig av med griseopdress. Følgen derav er at utvalget av avlsdyr blir uriktig og stellet i det hele tatt dårlig.

Lutterstall. Fylkesdyrlæge *J. Mysen*, Mysen, meddeler at to hester som benyttedes til varekjørsel blev angrepet av lutterstall. Hestene var slappe og hadde en sterk tørst, således drakk den ene hest seks bøtter vann på en gang. Årsaken til denne lidelse tror dyrlægen må søkes i en overdreven foring med mais.

Krybbebiteroperasjon. Fylkesdyrlæge *T. Svenneby*, Grue, meddeler at av 6 opererte krybbebitere er bare to helbredet; de øvrige fire har alle en tid efter operasjonen begynt »å bite« igjen.

Fylkesdyrlæge *J. Rodum*, Stenkjær, anfører:

Hesten blev lungepiper som følge av operasjon for krybbebiten. Den blev så lam i luftrørshodet, at den var aldeles umulig til nogetslags bruk. Den kunde ikke engang settes i tjør når veiret var godt og den blev noget foruroliget av klegg og fluer. I så tilfelle blev åndedrettet snart så besværet, at den var ifærd med å kvæles. Ved operasjonen av luftrørshodet viste det sig at den var lam på begge sider. Begge luftsekke fjernes og hesten kom sig såpas, at den blev fullstendig brukbar til alslags gårdsbruk.

Hermafrodit. Fylkesdyrlæge *A. Løken*, Kongsberg, meddeler:

En ekte ensidig hermafrodit iakttokes hos en 5 mndr. gml. gris, innkjøpt som avlspurke. Det var en meget trivelig og tilsynelatende velutviklet purke, som eieren hadde store forhåpninger til. Imidlertid »ruset« en av de andre jevnaldrende purker, og til sin forbauselse så eieren at den formentlige purke jaget og gjorde temmelig pågående forsøk på å bedekke sin »rusende« kamerat. Ved slaktning fantes foruten en velutviklet bør og eggstokker en testikkel, stor som en middels potet.

Fylkesdyrlæge *P. Rolfseng*, Volda, meddeler:

Hos en del smågriser i Ørsta herred har der forekommet *hemningsmisdannelse* av de ytre kjønnsorganer. Grisene stammet alle fra samme galte, som desværre er brukt til avl. I grisekullene forekom en eller flere som var abnormt utviklet, helst hos hangrisene, hvor alle mulige grader av hemning helt til manglende penis fantes.

Forgiftninger. **Arsenikkforgiftning.** Fylkesdyrlæge *A. Løken*, Kongsberg, meddeler:

En mand, som på de vanlige betingelser hadde fått utlevert endel arsenikkvask for sine lusete unghester, begikk den uforsiktighet, trots pålegg, at tillage vasken i en almindelig bøtte, og mens han holdt på at vaske en av unghestene ute på gårds-plassen, hadde han to andre gående løse omkring sig. På en eller annen måte kom en av disse tilskade, og idet mannen skulde hjelpe den tilskadekomne hest, glemte han bøtten. Da han kom tilbake var innholdet av bøtten med arsenikkvasken drukket av den annen unghest som gikk løs. Denne blev syk; men først da det var forsent kom mannen til å tenke på sykdommens årsak. Motgiften hjalp ikke, og dyret døde under store smerter.

Sildemelsforgiftning. Stadsdyrlæge *H. P. Jensen*, Haugesund, meddeler:

2 kjøer spiste mindre godt et par dager, hvorefter de pludselig styrtet om og døde. Ved obduksjonen av den ene ko fantes følgende: Hjertet sæte for petechier, lungene emfysematøse. Under serosa på maven og i hele tarmrørets lengde fantes mindre blødninger. Tarmslimhinnen i den forreste del av tyntarmen var sort pigmentert, lengere baktill injiceret. Blodet coaguleret, milten normal av størrelse, noget gullig av farve. Der blev i begge ovennevnte tilfeller innsent prøve av det mistenkte sildemel til statens kemiske kontrollstasjon i Bergen. Ifølge meddelelse herfra var sildemelet sterkt bedervet — helt gjennomtrengt av sopmycel — og ansåes utjenlig til kreaturfor.

Forøvrig omtaler dyrlægene også dette beretningsår oftere sild- og sildemelsforgiftning.

Angående **kromforgiftning** meddeler veterinærkaptein *J. Gjestvang*, Trondhjem, følgende:

På en gård døde to hester av chromsurkali-forgiftning. Den ene, der først blev syk, fik et kraftig avføringsmiddel, da den viste enkelte symptomer, der tydede hen på kolik, uten at sykdomsbilledet dog var helt fyldestgjørende. Den stod og sturet, hadde forhøiet temperatur, svak puls og hastig åndedrett. Fra tid til annen merkedes kraftige flankslag. Næste dag blev hest nr. 2 angrepet på samme måte og døde efter et døgn's forløp uten å være dyrlægebehandlet. Ved å gå gårdens folk nærmere på klingen, fikk jeg tilslutt opklaret, at en farvegryte, som i en menneskealder hadde stått på et gammelt stabbur, netop i de dager var blitt flyttet ut på gårds-plassen. Gryten var fylt med rødgule større og mindre krystaller. Det øverste lag var forvittret og delvis smuldret sammen. Næste morgen døde også den først angrepne hest. Obduksjonen viste for begge hesters vedkommende en sterkt uttalt mavetarmbetendelse. En prøve av innholdet i fordøielseskanalen samt av grytens innhold blev sent Veterinærinstituttet til undersøkelse, og denne viste, at grytens innhold bestod av kaliumdichromat, og i organelene påvist chrom. Det var derefter utvilsomt, at der forelå en forgiftning med chromsurkali.

Fylkesdyrlæge *A. Lund*, Notodden, meddeler:

Kviksølvforgiftning iakttokes hos 2 kviger på en gård i Heddal. Budeien vilde kurere dem for lus og inngned dem i nakken med en hel del kviksølv iblan-net litt fett. Nogen dager efter blev de voldsomt syke. Hadde sterk feber, stank av nese og munn, betændt tankkjøtt, flod av nesen, hoste og eksem. De kom sig først efter 3 å 4 ukers forløp.

Fylkesdyrlæge *H. Olsen-Breilid*, Vestre Toten, meddeler:

I en besetning blev 6 av 7 kjøer syke efter foring med bomullsfrømel, som hadde vært vått, så der var tykk skorper langs hele sekken. I skorpene blev av Veterinærinstituttet påvist rustsvamp. Sykdommen ytret sig ved salivasjon, tarmkatakarr — enteritis, mathet, polyuri, hyppig puls og hos 2 parese. Kjørene kom sig i løpet av 3—5 uker.

K v a k s a l v e r i e t. Statsdyrlægen for Nord-Norge *I. Torp*, Tromsø, meddeler:

At der, i de fjernestliggende distrikter, hvorhen det sjelden er mulig for dyrlæge å nå frem i tide og hvortil reiseomkostningene er uoverkommelig store, består endel kvaksalveri, er jo forklarlig. Imidlertid er det nu snart slutt med de gamle kvæner og finner, der ved hjelp av bestemte »ord« helbredet sykdommer; kun i de mest avsidesliggende kroker påtreffes av og til sådan overtro. Derimot optrer nu i stigende antall de moderne kvaksalvere — agronomerne —. Der må først et tilstrekkelig antall purulente mastiter og peritoniter til, før deres stjerne begynner å dale. Men hvert år kommer der stadig endel nye av samme kategori og husdyrbestanden må stå for og være prøveklut for dem.

c.

Tabeller.

Tabell II.

De viktigste husdyrsykdommer

(Relevé des divers cas de maladie des animaux)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	7	-	6	64	-	63	2	-	2
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	31	6	23	-	-	-
Ondartet ødem. (<i>Oedema malignum</i>)	5	-	1	4	-	3	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	73	-	73
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	513	257	149	27	2	12
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	459	-	7	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	147	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1511	13	5	89	4	1	1	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	32	22	2	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	102	3	18	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	4331	16	86	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	-	1	385	294	10	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	219	61	-	2	2	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	399	5	6	-	-	-	1	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	122	21	51	11	3	7	8	1	7
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2291	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	370	1	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	4184	9	8	282	10	-	24	2	1
Overføres	11639	68	191	3942	657	258	138	7	95

i Norge i 1919, artsvis ordnet.

domestiques, par espèces, en Norvège en 1919).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	9	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	109	32	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	46	7	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3000	129	313	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7034	156	134	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	-	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	-	4	4	-	1	1	-	-	-	32	32	-	-	-
-	-	-	23	14	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1685	134	365	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	6	-	3	15	1	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	83	21	-	-	-
41	-	1	59	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	1	1	93	8	2	272	1	3	8	-	-	-	-	-	-
60	2	4	10453	360	553	1980	138	372	8	-	-	115	53	-	-

Tabell II (Forts.). Continuation.

Norge.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anneldte (signals)	derav		anneldte (signals)	derav		anneldte (signals)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	11639	68	191	3942	657	258	138	7	95
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis) . . .	331	7	18	221	66	28	15	2	6
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis)	5631	24	7	11583	395	106	160	7	8
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	3978	27	202	1652	103	55	68	1	7
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoëa acuta et dysenteria). . .	287	5	24	1416	56	123	36	1	7
Trommesyke (Tympanitis)	-	-	-	1469	38	63	59	12	15
Forgiftning (Intoxicaciones)	152	5	21	728	94	149	57	3	24
Indvoldsorme (Helminthiasis)	2192	-	17	46	1	-	21	4	-
Dreiesyke (Hydrocephalus hydrotideus)	-	-	-	-	-	-	78	60	3
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	33	5	9	54	17	12	1	-	1
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	28	11	-	3	2	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	1082	44	76	1267	45	130	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (Osteomalacia)	11	1	-	1784	95	10	19	2	1
Sveksot (Rachitis)	146	7	3	127	-	-	17	-	-
Hudutslet (Eczema)	3287	1	-	2481	2	-	62	-	-
Ringorm (Thrichophyton tonsurans)	187	-	-	4374	2	-	63	2	-
Skurv (Favus)	1	-	-	35	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	73	-	-	46	-	-	1	-	-
Lus (Pediculinae)	4409	-	-	43800	-	-	1280	-	-
Uregelmessige fødsler (Partus irregulares)	95	5	3	2373	88	27	114	11	2
Misfostre (Monstra)	3	1	-	87	7	3	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri).	6	-	2	442	10	4	95	7	1
Børdreining (Torsio uteri)	1	-	-	723	36	5	13	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placentæ).	85	-	-	5003	3	6	20	-	1
Kasting (Abortus)	82	-	3	1432	14	1	6	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	2215	14	17	49	-	3
Børbetændelse (Metritis)	24	-	2	803	28	48	14	2	2
Jurbetændelse (Mastitis)	253	1	-	3918	100	26	110	9	5
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-tiasis).	558	17	-	45	2	1	-	-	-
Overføres	34574	229	578	92069	1875	1072	2496	130	181

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
60	2	4	10453	360	553	1980	138	372	8	-	-	115	53	-	-
18	1	2	229	34	86	119	6	11	2	-	1	-	-	-	-
46	1	157	1317	74	38	525	59	20	23	-	-	1	1	2	-
15	-	-	260	10	19	141	-	2	1	-	-	-	-	-	-
6	-	-	318	3	46	78	3	9	1	-	-	5	2	1	-
6	-	-	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	2	9	316	40	91	88	1	28	3	-	3	34	16	4	4
11	-	1	218	5	-	475	-	-	16	-	-	-	-	2	2
2	2	-	6	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	306	44	75	17	3	5	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2	-	2	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	55	6	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	8	-	9268	423	119	123	5	3	-	-	-	20	3	-	-
23	-	-	637	1	-	786	18	3	15	-	-	-	-	-	-
-	-	-	164	-	-	12	-	-	1	-	-	-	-	1	-
-	-	-	60	7	-	45	-	-	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	96	25	-	17	17	-	-	-	-	-
1322	-	-	868	1	-	530	-	-	1	-	-	23	-	-	-
21	5	3	313	51	3	69	7	4	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	2	-	24	9	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	52	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	24	-	5	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
114	-	-	117	2	1	43	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1707	25	176	25039	1076	1049	5155	268	458	101	17	5	198	75	9	6

Tabell II (Forts.). *Continuation.*

Norge.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	34574	279	578	92069	1875	1072	2496	130	181
Klaphingstoperationer (<i>Operaciones ob kryptorchismum</i>) . . .	151	1	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	7884	4	12	207	1	-	2072	-	1
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . . .	15	9	1	37	10	3	3	1	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>) . . .	5202	25	-	831	9	2	16	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	678	6	1	325	2	-	152	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Artricitis et bursitis</i>) . . .	6353	191	12	1310	75	2	22	4	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	13218	186	45	4023	124	15	93	10	-
Anæmi, (<i>Anæmia</i>)	64	7	15	-	-	-	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	169	-	9	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	7778	155	303	7086	1168	219	347	34	52
Ialt (<i>total</i>)	76086	813	977	105888	3264	1313	5201	179	234

Tabell III.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuron pneumonia contagiosa equi</i>)	145	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	68	1	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	7	1	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	199	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	72	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	494	2	2	2	-	2	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1707	25	176	25039	1076	1049	5155	268	458	101	17	5	198	75	9	6
-	-	-	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
81	-	-	10253	-	4	194	1	-	344	-	4	-	-	-	-
3	-	3	8	3	-	35	8	3	-	-	-	1	1	-	-
1	-	-	70	2	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	-	-	33	6	-	365	7	1	6	-	-	-	-	-	-
9	-	-	222	31	3	103	-	-	2	-	-	-	-	-	-
25	1	-	780	100	2	1182	35	10	22	-	-	5	-	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
170	8	3	1982	306	141	409	11	7	46	3	2	7	2	2	-
2014	34	182	38428	1524	1199	7469	330	479	521	20	11	211	78	13	6

i Kristiania by 1919.

ville de *Kristiania*, signalés en 1919).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	43	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	272	24	53	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	82	-	1	272	24	53	-	-	-	-	-	-	-

Tabell III. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	annelte (<i>signalés</i>)	derav		annelte (<i>signalés</i>)	derav		annelte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	494	2	2	2	-	2	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	28	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetæn- delse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	339	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	192	-	-	23	1	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	291	1	11	1	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	10	-	-	6	2	-	1	1	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	5	-	-	2	2	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	41	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	61	-	8	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	150	-	-	7	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	7	-	-	64	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	14	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placentæ</i>)	1	-	-	63	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	34	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Overføres	1601	5	21	300	5	2	1	1	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	52	-	1	272	24	53	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	125	-	-	7	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	37	3	6	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	239	3	11	13	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	89	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	4	34	2	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	38	-	7	-	-	-	-	-	4	4
-	-	-	-	-	-	105	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	14	-	5	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	-	-	42	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	293	11	1	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	45	11	-	17	17	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	309	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	30	3	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	18	2	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	121	-	1	1725	63	91	55	17	1	-	-	4	4

Tabell III. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1601	5	21	300	5	2	1	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	43	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	5	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	32	-	-	2	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	818	5	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	399	11	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	855	9	-	13	1	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	222	-	-	15	7	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	4009	33	22	330	13	2	1	1	-

Tabell IV.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	9	-	9	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	19	11	5	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleu- ropneumonia contagiosa equi</i>) . .	66	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	76	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetæn- delse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	144	-	2	28	11	14	-	-	-

Tabell IV. (Forts.). (Continuation).

Akershus.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	144	-	2	28	11	14	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	149	-	-	16	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	290	-	6	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	-	1	93	60	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	19	9	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	58	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	14	6	3	2	-	1	1	-	1
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	368	3	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	373	-	-	15	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	14	-	4	31	6	2	2	-	1
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	397	-	-	1160	85	17	7	3	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	422	2	18	141	4	1	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	15	-	1	68	2	7	5	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	172	6	9	4	1	2
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	8	-	1	177	16	35	10	2	6
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	85	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	6	1	1	4	1	2	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	141	5	14	45	1	4	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	225	19	-	2	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	13	2	2	5	1	-	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	383	-	-	199	2	-	-	-	-
Overføres	2552	16	54	2768	227	92	33	6	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1210	7	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	140	17	37	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	-	-
-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	2	1	15	3	3	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	155	5	6	45	4	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	-	6	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	29	-	5	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	113	18	34	15	-	2	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	44	-	-	2	-	-	-	-	2	2
-	-	-	17	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1027	64	18	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	54	-	-	82	3	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	2699	103	121	410	27	47	3	-	1	6	3	2	2

Tabell IV. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2552	16	54	2768	227	92	33	6	8
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	11	-	-	337	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	217	-	-	3922	-	-	20	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	12	-	-	282	5	1	6	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	21	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	20	7	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	86	4	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	15	-	-	712	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	8	-	-	148	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	352	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	5	-	-	86	3	4	1	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	22	-	-	449	10	2	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	37	1	-	10	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	704	-	-	9	-	-	186	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	4	3	-	4	3	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	536	3	-	81	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	55	-	-	45	-	-	2	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	702	32	2	120	13	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1375	28	3	488	17	2	7	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	507	20	8	831	66	21	21	7	-
Ialt (<i>total</i>)	6786	103	67	10841	357	123	278	13	9

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	1	2699	103	121	410	27	47	3	-	1	6	3	2	2
-	-	-	30	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	39	-	-	31	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	63	7	-	6	-	1	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1821	-	-	17	1	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	39	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	55	4	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	201	17	1	105	3	4	1	-	-	3	-	-	-
-	-	-	279	63	34	32	2	-	-	-	-	-	-	-	-
22	-	-	15236	196	157	772	35	54	12	-	1	9	3	2	2

Tabell V.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	8	-	7	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	1	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	26	11	13	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro- pneumonia contagiosa equi</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	37	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipe- las</i>)	176	2	-	9	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	6	-	2	-	-	-	-	-	-
451	3	6	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	84	42	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	22	4	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og brin- gesvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	15	4	8	2	2	-	1	1	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	227	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	317	-	-	7	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	-	1	43	30	-	-	-	-
Fordiøiessykdommer (indige- stion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	429	1	-	676	37	5	2	-	1
Overføres	1483	10	21	1107	128	27	3	1	1

i Østfold fylke 1919.

dans le département de Østfold 1919).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	129	5	40	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	424	5	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	124	11	15	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	10	2	-	12	-	-	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	9	2	3	-	-	.	.	.	.	.	.	.
4	1	1	51	4	2	23	3	1	2	-	-	-	-	-	-
4	1	1	629	25	49	162	14	16	2	-	-	6	-	-	-

Tabell V. (Forts). (Continuation).

Østfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1483	10	21	1107	128	27	3	1	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	416	6	21	207	11	2	2	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	29	-	5	82	4	6	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	8	5	9	3	-	2
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	11	1	2	55	6	10	1	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	85	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	6	2	1	10	6	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hemoglobinuria. Hemoglobinaemia</i>)	81	3	8	37	2	3	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	3	1	-	116	9	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	4	-	-	26	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	247	-	-	132	-	-	5	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	13	-	-	146	2	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculince</i>)	106	-	-	5127	-	-	18	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	-	-	174	8	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	53	3	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	78	4	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	8	-	-	479	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	15	-	1	117	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	171	1	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	1	34	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	9	-	-	256	3	-	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	68	2	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	611	-	-	8	-	-	13	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	1	-	3	3	-	-	-	-
Overføres	3227	27	60	8435	195	62	49	1	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
4	1	1	629	25	49	162	14	16	2	-	-	6	-	-	-
-	-	-	9	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	-	5	3	-	3	-	-	-	3	-	1	-
-	-	-	24	2	14	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	10	3	-	-
-	-	-	590	32	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	54	-	-	73	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	96	-	-	20	-	-	-	-	-	23	-	-	-
-	-	-	16	6	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	655	-	-	8	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	2144	72	82	307	15	21	5	-	-	42	3	1	-

Tabell V. (Forts.). (Continuation).

Østfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3227	27	60	8435	195	62	49	1	3
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungris</i>)	277	4	-	63	-	2	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oclorum</i>)	50	-	-	29	-	-	1	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	419	11	1	79	6	-	2	1	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	989	25	2	330	15	5	3	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	286	6	12	436	112	15	13	1	-
Ialt (<i>total</i>)	5248	73	75	9372	328	84	68	3	3

Tabell VI.

De viktigste husdyrsykdommer

(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	51	15	19	21	2	6
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	47	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	200	-	1	21	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	8	7	1	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	17	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	209	-	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	28	20	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	12	6	-	-	-	-
Overføres	473	-	8	128	48	28	21	2	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
4	1	1	2144	72	82	307	15	21	5	-	-	42	3	1	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1	-	-	7	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	46	15	-	73	4	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	61	13	2	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	1	2262	102	84	424	19	21	5	-	-	44	3	1	-

i Buskerud fylke i 1919.

dans le département de Buskerud en 1919).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	268	33	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1034	38	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1312	72	59	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell VI. (Forts.). (Continuation).

Buskerud.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	473	-	8	128	48	28	21	2	6
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	57	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	-	5	2	1	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	314	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	175	-	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	596	-	2	37	1	-	2	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	17	1	-	25	5	7	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	867	2	-	1093	40	17	9	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	341	3	21	295	11	7	8	-	1
Akut diarrhé og blodgang. (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	25	-	2	175	4	19	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	175	7	11	5	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	15	4	-	130	36	10	1	-	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	151	-	-	19	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	7	6	3
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	170	9	8	113	8	10	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	166	15	-	2	2	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	22	2	1	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	233	-	-	250	-	-	5	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	14	-	-	446	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	8	-	-	9	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	357	-	-	2798	-	-	57	-	-
Overføres	3535	19	52	6183	176	109	117	10	11

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1312	72	59	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	221	11	83	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	28	11	-	-
11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	78	6	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	194	9	1	48	-	-	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	51	4	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	8	13	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	49	10	11	9	-	6	-	-	-	14	9	-	-
-	-	-	32	2	-	65	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	58	13	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	762	69	7	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	73	-	-	35	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	148	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
54	-	-	2810	185	154	449	11	90	6	-	-	43	21	-	-

Tabell VI. (Forts.). (Continuation).

Buskerud.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3535	19	52	6183	176	109	117	10	11
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	11	-	-	269	7	-	15	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	40	-	2	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	88	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	15	-	-	537	-	3	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	14	-	1	204	-	-	2	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	190	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	4	-	1	129	9	9	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	29	-	-	401	8	6	8	-	2
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	71	1	-	6	1	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	652	-	-	26	-	-	118	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	429	1	-	117	2	-	2	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	108	-	-	46	-	-	-	-	-
Led- og slimsreklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	650	18	2	175	9	2	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1151	19	10	245	13	2	2	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	504	10	6	451	144	26	76	-	-
Ialt (<i>total</i>)	7194	68	72	9111	373	159	342	11	11

Tabell VII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	10	8	1	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	-	-	-	10	8	1	-	-	-

Tabell VII. (Forts.). (Continuation).

Vestfold

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	-	-	-	10	5	1	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	152	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	84	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	11	4	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma, Ascococcus</i>)	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	9	-	4	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Orina</i>)	-	-	-	161	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatar, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	166	-	-	10	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia, et Pleuritis</i>)	6	-	1	13	1	2	-	-	-
Føddælsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	379	-	-	783	19	9	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	355	-	13	123	-	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	13	-	-	36	-	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	75	1	1	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	7	-	-	31	-	8	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	108	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	71	3	4	93	2	7	-	-	-
Overføres	1384	4	24	1355	37	32	2	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	220	3	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	251	10	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	65	7	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	190	5	1	20	-	1	-	-	-	-	-	2	-
2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	10	-	4	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	35	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	754	19	32	110	7	7	-	-	-	-	-	2	-

Tabell VII. (Forts.). (Continuation).

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1384	4	24	1355	37	32	2	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	88	8	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	4	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	342	-	-	287	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	3	-	-	26	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	215	-	-	1252	-	-	8	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	1	77	5	1	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	28	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	54	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	4	-	-	170	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	4	-	-	36	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	61	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	37	1	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	21	-	-	212	4	3	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	22	2	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	338	-	-	19	-	-	23	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	207	3	-	25	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	25	-	-	12	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	313	12	-	56	5	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	808	10	3	285	7	-	1	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	387	7	5	425	48	5	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2705	34	9	3168	79	11	34	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abatús et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abatús et mortis</i>)
	drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>mortis</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>mortis</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>mortis</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
3	-	-	754	19	32	110	7	7	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	587	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	50	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	386	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	28	-	-	42	-	-	2	1	-	-	-	-	-
-	-	-	139	23	13	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	1991	51	46	221	7	7	2	1	-	-	-	2	-

Tabell VIII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	3	2	-	2
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	77	72	1	4	-	4
Influenza (<i>Influenza</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis con- tagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebe- tendelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	169	2	-	2	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseu- do-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	14	-	3	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	773	1	15	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	-	-	-	95	95	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	55	16	-	-	-	-
Sjeldstrenghærdeelse og brin- gesvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	35	-	-	-	-	-	1	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	-	3	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	513	1	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	37	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	417	-	2	7	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendel- se (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	12	-	2	14	5	3	4	1	2
Overføres	1474	3	25	676	96	10	106	96	8

i Hedmark fylke 1919.

dans le département de Hedmark en 1919).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et morts)
	drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	103	31	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	281	26	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1171	34	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	20	20	-	-	-
-	-	-	13	8	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	84	8	14	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43	7	-	-	-
7	-	-	50	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	1	7	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	1	2	22	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
88	3	3	1664	122	129	87	9	14	-	-	63	27	-	-	-

Tabell VIII. (Forts.). (Continuation).

Hedmark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1474	3	25	676	96	10	106	96	8
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	350	9	1	1218	41	7	6	1	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	367	4	17	179	6	7	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	23	2	4	100	1	27	2	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	234	8	7	3	-	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	5	-	2	45	6	13	2	-	2
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	142	-	2	2	-	-	12	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydrotideus</i>)	-	-	-	-	-	-	40	40	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	2	-	2	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	118	-	-	90	6	10	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	143	4	2	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	12	-	-	8	-	-	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	422	-	-	118	-	-	9	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	32	-	-	790	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	574	-	-	8217	-	-	226	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	8	-	-	327	14	2	15	2	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	14	3	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	1	70	3	-	3	2	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	60	5	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	3	-	-	632	-	-	2	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	9	-	-	202	7	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	127	2	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	3	-	-	126	1	5	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	34	-	-	592	12	-	18	5	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	33	-	-	6	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	3646	20	52	13980	216	96	446	146	12

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
38	3	3	1664	122	129	87	9	14	-	-	-	63	27	-	-
2	-	-	167	10	7	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	99	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	22	4	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	111	-	-	56	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1166	72	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	127	-	-	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	45	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
260	-	-	81	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	-	36	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
312	5	4	3663	226	204	198	9	15	2	-	-	63	27	-	-

Tabell VIII. (Forts.). (Continuation).

Hedmark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3646	20	52	13980	216	96	446	146	12
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	592	-	-	106	1	-	283	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	573	1	-	129	3	-	13	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oclorum</i>)	77	-	-	58	-	-	7	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Artricitis et bursitis</i>)	627	22	-	247	15	-	6	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1614	14	4	687	9	1	32	2	-
Anæmi (<i>Anæmia</i>)	47	7	13	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	1198	18	14	1149	172	21	28	5	2
Ialt (<i>total</i>)	8374	82	83	16358	417	119	815	153	14

Tabell IX.

De viktigste husdyrsykdommer i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	7	-	7	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	5	2	3	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	94	56	12	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	162	-	-	7	-	1	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	19	10	1	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	31	1	5	-	-	-	-	-	-
Overføres	212	1	6	132	68	24	-	-	-

Tabell IX. (Forts.). (Continuation).

Opland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	212	1	6	132	68	24	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1175	5	27	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	66	62	4	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	56	-	6	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	1	5	3	1	2	1	-	1
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	139	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	427	-	-	10	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	24	1	1	4	1	-	5	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	592	-	-	1298	60	11	14	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	466	2	29	316	17	19	1	-	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	52	2	5	186	17	20	1	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	169	8	4	2	1	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	5	-	2	114	20	26	6	-	3
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	530	-	7	5	-	-	1	1	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	5	1	1	9	1	3	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fabritis</i>)	9	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	146	5	10	49	8	12	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	187	7	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	63	2	-	52	-	-	3	-	-
Overføres	3783	21	99	2737	270	126	36	4	7

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1645	58	102	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	69	8	20	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	256	15	8	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	48	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	18	2	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	3	23	4	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
11	-	1	35	-	-	26	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	8	-	1203	41	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
70	8	5	3292	137	136	124	9	20	3	-	1	-	-	-	-

Tabell IX. (Forts.). (Continuation).

Opland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3783	21	99	2737	270	126	36	4	7
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	313	-	-	142	-	-	12	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	22	-	-	976	-	-	60	2	-
Skurv (<i>Favus</i>)	1	-	-	51	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	20	-	-	33	-	-	1	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	811	-	-	5147	-	-	64	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	25	-	2	293	9	2	12	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	7	-	1	-	-	-
Børviengning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	-	-	-	75	5	1
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	86	5	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placenta</i>)	22	-	-	603	1	3	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	16	-	-	149	1	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	177	3	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	4	-	-	180	11	8	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	41	1	-	478	15	3	14	2	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	62	-	-	9	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	990	2	1	10	-	-	173	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung- vis</i>)	599	1	-	162	2	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	77	-	-	42	1	-	4	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	752	16	3	214	12	-	2	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1785	16	11	424	13	1	11	4	-
Anæmi (<i>Anæmia</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	1099	29	15	882	193	13	35	2	3
Ialt (<i>total</i>)	10446	86	131	12803	537	157	500	20	11

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
70	8	5	3292	137	136	124	9	20	3	-	1	-	-	-	-
11	-	-	42	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
440	-	-	277	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	72	10	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	-	6	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	1087	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	2	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	1	-	84	12	-	19	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	1	-	295	28	8	9	-	2	-	-	-	-	-	-	-
549	12	5	5306	191	147	232	10	23	4	-	1	-	-	-	-

Tabell X.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	6	-	6	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	22	7	7	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebe- tændelse) (<i>Broncho-pneumo- nia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	40	1	1	14	2	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	74	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . .	-	-	-	10	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhædelse og bring- esvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	3	2	1	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	66	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	203	4	-	36	3	-	21	2	1
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	-	23	11	1	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	383	1	2	604	10	9	30	1	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	221	3	13	86	4	2	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di- arrhoa acuta et dysenteria</i>)	17	-	1	52	1	5	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	111	1	6	3	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>) . . .	3	-	-	10	-	2	3	1	-
Overføres	968	9	24	1042	41	39	58	4	2

i Telemark fylke 1919.

dans le département de Telemark en 1919).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et mortis)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et mortis)
	drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	203	11	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	376	10	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	91	10	17	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	15	4	-	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	2	57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	131	10	4	47	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	2	3	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	26	-	4	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	-	10	-	3	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	809	41	39	237	12	20	2	-	-	1	1	-	-

Tabell X. (Forst.). (Continuation)

Telemark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	968	9	24	1042	41	39	58	4	2
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	51	-	-	2	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (<i>Fatuitas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinaemia</i>)	41	4	3	50	1	6	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	2	-	-	99	2	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	2	-	-	3	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	257	1	-	80	-	-	18	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	12	-	-	205	-	-	2	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	96	-	-	1139	-	-	90	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	143	6	1	5	2	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	21	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	50	4	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	221	1	1	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	3	-	-	119	2	1	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	111	-	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	3	-	-	35	3	4	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	27	-	-	281	11	3	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri-tiasts</i>)	33	1	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	213	-	8	-	-	-	29	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	201	-	-	32	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	37	-	-	21	1	-	1	-	-
Overføres	1954	17	35	3664	74	58	209	6	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
9	-	-	809	41	39	237	12	20	2	-	-	1	1	-	-
-	-	-	4	-	-	31	-	-	3	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	15	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	29	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	417	22	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	40	-	-	51	2	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	1	64	-	-	15	-	-	1	-	-	-	-	-	-
5	-	-	16	2	-	7	1	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	14	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	-	349	-	-	8	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	8	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	31	3	-	2	-	-	-	-	-	-
44	2	1	1801	82	47	395	18	20	19	-	-	1	1	-	-

Tabell X. (Forts.). (Continuation).

Telemark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1954	17	35	3664	74	58	209	6	2
Led- og slimskleidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	315	6	2	83	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc</i>)	560	7	2	207	5	-	6	1	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	440	2	3	481	50	18	8	2	-
Ialt (total)	3209	32	42	4435	130	76	223	9	2

Tabell XI.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	11	7	2	1	-	1
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	29	2	1	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	31	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	5	3	-	-	-	-
Sedstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	23	-	1	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	4	4	-	-	-	-
Overføres	88	2	2	41	14	8	1	-	1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
44	2	1	1804	82	47	395	18	20	19	-	-	1	1	-	-
-	-	-	24	3	-	12	-	-	1	-	-	-	-	-	-
3	-	-	40	6	-	72	3	1	3	-	-	-	1	-	-
8	-	-	221	10	17	32	1	-	-	-	-	-	-	-	-
55	2	1	2089	101	64	511	22	21	23	-	-	1	2	-	-

i Aust-Agder fylke i 1919.

dans le département de Aust-Agder en 1919).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	64	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	124	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	23	3	7	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	190	5	13	27	3	8	-	-	-	1	1	-	-

Tabell XI. (Forts.). (Continuation).

Aust-Agder.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	88	2	2	41	14	8	1	-	1
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	92	-	1	444	3	2	12	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	13	-	4	7	1	-	16	-	5
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	20	3	-	3	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	161	1	4	3	-	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	5	-	-	22	1	2	2	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	16	-	-	-	-	-	5	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	27	-	9	105	-	9	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	45	2	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	71	-	-	40	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	21	-	-	860	-	-	41	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	84	2	-	4	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	18	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	165	-	2	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	43	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	97	3	-	2	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	9	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	83	2	3	6	-	1
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	15	2	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	103	-	-	-	-	-	9	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	49	1	-	5	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsekklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	106	2	-	13	1	-	1	1	-
Overføres	618	7	16	2281	35	33	108	2	9

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	-	190	5	13	27	3	8	-	-	-	1	1	-	-
3	-	-	32	1	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	416	20	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	31	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	101	-	-	6	-	-	10	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	890	32	40	71	3	10	10	-	-	1	1	-	-

Tabell XI. (Forts.). (Continuation).

Aust-Agder.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	618	7	16	2281	25	33	108	2	9
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces), (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc</i>)	161	6	-	54	-	-	1	-	-
Andre behandlede sykdomstilfælder. (<i>Casus ceteri</i>)	287	1	1	192	10	1	4	1	-
Ialt (<i>total</i>)	1066	14	17	2527	45	34	113	3	9

Tabell XII.

De viktigste husdyrsykdommer

(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster. (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	57	-	-	10	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	1	7	1	-	2	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>))	77	-	1	279	5	3	8	-	-
Overføres	158	1	2	308	6	10	10	-	-

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
8	-	-	890	32	40	71	3	10	10	-	-	1	1	-	-
-	-	-	9	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	1	-	10	1	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
20	1	-	909	34	40	81	3	10	10	-	-	1	1	-	-

i Vest-Agder fylke i 1919.

dans le département de Vest-Agder en 1919).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	65	-	12	35	-	10	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XII. (Forst.). (Continuation).

Vest-Agder.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	158	1	2	308	6	10	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	68	1	4	23	-	-	5	1	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	4	-	1	19	-	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	41	2	-	5	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	13	4	-	135	-	21	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	15	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Hudtutslet (<i>Eczema</i>)	62	-	-	11	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	19	-	-	111	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødser (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	74	5	2	3	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	23	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	82	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	15	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	175	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Méritis</i>)	-	-	-	9	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	62	-	-	7	2	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	19	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchisnum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	153	1	-	-	-	-	4	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	37	-	-	8	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	6	-	-	4	-	-	40	-	-
Led- og slimsklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	115	3	-	18	2	-	1	-	-
Overføres	674	12	7	1166	21	38	65	4	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	65	.	12	35	.	10	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	17	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	1	10	18	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	5	.	.	10	10	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	32	.	.	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	216	1	26	70	10	10	.	.	.	.	.	.	.

Tabell XII. (Forts.). (Continuation).

Vest-Agder.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	674	12	7	1166	21	38	65	4	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Fulnura, contusiones, abscessus etc.</i>)	137	3	-	62	8	3	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	87	4	3	212	33	6	5	3	1
Ialt (<i>total</i>)	898	19	10	1440	62	47	70	7	1

Tabell XIII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	20	-	20
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	8	2	6	1	-	1
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuron pneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	42	-	-	1	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosa chronica</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	56	-	3	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	9	-	3	2	-	1	2	-	2
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	139	2	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	255	3	7	43	4	9	23	-	23

Tabell XIII. (Forts.). (Continuation).

Rogaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	255	3	7	43	4	9	23	-	23
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	16	-	1	6	2	-	4	-	3
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	208	1	-	212	6	3	16	1	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	270	2	12	17	1	12	14	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	21	-	1	37	-	10	5	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	121	-	10	3	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	30	3	25	9	-	9
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	146	2	1	1	1	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	-	2	7	3	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia</i>)	20	-	1	57	-	7	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	37	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	81	-	-	3	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	101	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	348	-	-	2466	-	-	56	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	1	92	2	-	21	-	-
Mistostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	14	2	1	5	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	1	-	-	25	2	3	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	117	1	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	66	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	176	3	5	29	-	3
Borbetændelse (<i>Metritis</i>)	3	-	-	24	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	15	-	-	84	5	-	17	-	-
Fortangenhet (<i>Hordeatio, Kri-tiasis</i>)	23	1	-	1	1	-	-	-	-
Overføres	1434	9	26	3741	38	88	203	2	40

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	67	3	9	152	13	20	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	2	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	1	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	87	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	32	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	6	-	-	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	217	9	16	296	19	22	3	-	-	-	-	-	-

Tabell XIII. (Forts.). (Continuation).

Rogaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1434	9	26	3741	35	85	203	2	40
Klaphingstoperasjoner (<i>Operat- iones ob kryptorchismum</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	336	-	-	1	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	1	-	1	1	-	-	1	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	187	1	-	9	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculatorum</i>) . .	37	-	-	4	-	-	63	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	229	9	1	44	2	-	2	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	609	11	2	261	7	-	10	-	-
Alvelle	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	268	4	17	335	51	21	68	4	43
Ialt (total)	3104	34	47	4396	98	109	350	6	83

Tabell XIV.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	3	-	3	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . . .	-	-	-	7	-	7	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	23	-	23
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	25	3	14	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pneu- ropneumonia contagiosa equi</i>)	15	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	89	-	2	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Overføres	129	-	4	37	3	24	23	-	23

Tabell XIV. (Forts.). (Continuation):

Hordaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	129	-	4	37	3	24	23	-	23
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	4	-	-	1	1	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	19	2	6	2	-	1	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	79	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	202	-	-	45	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	59	1	4	13	-	-	-	-	-
Fordiøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	160	2	-	1084	11	12	6	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	105	-	3	7	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	12	-	2	48	-	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	63	1	-	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	14	-	-	8	-	5	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	131	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratidus</i>)	-	-	-	-	-	-	6	6	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	51	1	-	126	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	17	1	-	7	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	36	-	-	7	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	13	-	-	237	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	264	-	-	2509	-	-	182	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	66	1	1	5	-	1
Overføres	1206	6	21	4370	18	46	230	6	24

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	179	2	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	15	1	3	-	-	-	-	-	-	-
19	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	3	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	205	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	10	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	3	-	443	8	30	43	1	4	1	-	-	-	-	-	-

Tabell XIV. (Forts.). (Continuation).

Hordaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>).	1206	6	21	4370	18	46	230	6	24
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>).	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	21	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>).	1	-	-	144	-	-	3	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	1	107	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>).	-	-	-	69	-	1	16	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	16	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	5	-	-	157	5	2	5	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>).	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operatio-nes ob kryptorchismum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	533	-	-	4	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	2	-	2	1	1	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	113	-	-	13	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	15	-	-	7	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-culitis et bursitis</i>).	267	5	-	25	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	306	4	2	48	1	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil-feller (<i>Casus ceteri</i>)	429	10	8	645	17	36	19	5	-
Ialt (<i>total</i>)	2885	27	32	5640	43	87	273	11	24

Tabell XV.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pneu-monia contagiosa equi</i>)	172	-	2	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodo-sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi-pelas</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	182	-	2	1	-	1	-	-	-

Tabell XV. (Forts.). (Continuation).

Bergen.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	182	-	2	1	-	1	-	-	-
Brandfeber. (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kvæker (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	78	-	1	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose. (<i>Actinomycosis</i>).	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrængsforhærdelse og bringesvulster. (<i>Fibromycoma, Ascococcus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>).	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>).	252	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	111	2	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh. (<i>Gastritis. Enteritis</i>).	89	-	1	50	5	1	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>).	86	1	4	-	-	-	-	-	-
Trommesyke. (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin. Hemoglobinuria. Hemoglobinæmia.	11	1	1	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	39	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler. (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	6	-	-	2	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>).	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	7	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>).	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>).	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	923	4	11	104	5	2	2	1	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	27	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	91	5	20	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	9	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	39	.	1	5	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	62	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	156	.	.	28	.	.	44	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	185	.	3	259	5	22	49	.	.	.	.	.	.

Tabell XV. (Forts.). (Continuation).

Bergen.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>).	923	4	11	104	5	2	2	1	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	71	-	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculatorum</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	67	-	1	1	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	153	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>).	129	-	2	18	3	1	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1363	4	14	123	8	3	2	1	-

Tabell XVI.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	5	-	5	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Braasot (<i>Gastronycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	22	6	6	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	23	1	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	239	-	8	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canini</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	61	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	20	-	1	5	-	-	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	293	2	1	375	10	5	8	-	-
Overføres	578	3	10	479	16	18	12	-	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	185	-	3	259	5	22	49	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	21	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	38	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	52	-	-	9	-	-	2	-	-	-
-	-	-	197	-	3	381	5	23	60	-	-	2	-	-	-

i Sogn og Fjordane fylke i 1919.

dans le département de Sogn et Fjordane en 1919.

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	58	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	114	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	-	-	39	2	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
58	-	-	216	8	8	4	-	1	-	-	-	2	-	-	-

Tabell XVI. (Forts.). (Continuation).

Sogn og Fjordane.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	578	3	10	479	16	18	12	-	3
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	46	-	3	36	-	1	5	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhœa acuta et dysenteria</i>)	14	-	-	37	3	1	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	25	-	1	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	3	-	2	12	-	6	7	-	3
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	151	-	1	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatidus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia</i>)	7	-	-	88	3	12	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	102	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	4	-	-	3	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	25	-	-	6	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	1	-	-	309	-	-	1	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	703	-	-	3624	-	-	223	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	29	1	-	8	1	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	6	-	-	5	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	7	-	-	1	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	82	-	-	4	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	51	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Mølkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	12	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	11	-	-	104	-	2	7	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio, Kri-tiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	452	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	2	-	-	1	1	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	44	-	-	5	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	39	4	-	10	-	-	9	-	-
Led- og slimsekklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	129	5	-	26	3	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	471	3	2	72	4	-	4	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	421	7	5	309	19	8	11	-	1
Ialt (<i>total</i>)	3105	22	23	5452	49	51	303	3	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abatius et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abatius et mortis</i>)
	drepte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		drepte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		drepte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		drepte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
58	-	-	216	8	8	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	299	7	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
386	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	202	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	11	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	90	10	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
464	-	1	874	27	20	14	1	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XVII.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	5	-	5	-	-	-
Raslesyke (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	31	1	26	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	58	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	1	-	2	2	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma. Ascococcus</i>)	7	2	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	97	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	88	1	-	34	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	22	1	-	20	3	2	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	136	1	-	155	-	-	2	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	61	-	-	52	3	-	3	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	5	1	-	46	3	-	8	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	21	-	-	18	8	6
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	15	1	-	14	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	181	-	-	-	-	-	-	-	-
reisesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	16	2	-
Overføres	607	8	2	480	13	33	49	12	7

i Møre fylke i 1919.

dans le département de Møre en 1919).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et mortis)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et mortis)
	drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)				
464	.	1	874	27	20	14	1	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	225	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	38	1	13	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	5	.	1	11	.	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	10	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	2	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	4	.	.	1	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
475	.	3	1136	28	25	73	.	18	1	.	.	.	.	.	.

Tabell XVII. (Forts.). (Continuation).

Møre.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	607	8	2	480	13	33	49	12	7
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	9	-	-	122	3	21	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	35	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	76	-	-	166	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	57	-	-	521	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	50	-	-	277	-	-	1	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	1	-	51	4	-	6	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	1	-	6	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	1	2	-	-	5	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	131	-	-	3	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	54	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	52	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	20	2	4	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	12	-	-	79	2	-	5	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	18	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	24	1	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	544	-	-	-	-	-	14	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	135	-	-	15	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	19	-	-	12	-	-	6	1	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	203	4	-	38	3	-	5	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abscess) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	324	1	1	88	8	-	6	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	247	9	-	175	14	2	7	-	1
Ialt (<i>total</i>)	2338	27	4	2343	51	60	107	14	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
475	-	3	1136	28	25	73	-	18	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	270	5	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	279	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	2	-	22	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	65	4	-	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-
476	-	3	1790	40	26	127	4	18	6	-	-	-	-	-	-

Tabell XVIII.

 De viktigste husdyrsykdommer
 (Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	5	-	5	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bråсот (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	49	26	15	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	94	3	1	1	-	-	1	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosa chronica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	349	4	7	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	-	4	1	1	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	39	9	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	13	3	6	1	1	-	3	-	3
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	384	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	100	1	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	315	1	2	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	6	-	1	3	1	1	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	428	4	-	897	45	1	21	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	233	1	12	66	1	1	3	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	16	-	1	83	2	7	6	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	215	5	5	7	2	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	9	-	3	16	-	-	3	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	163	-	3	-	-	-	2	2	-
Overføres	2338	27	4	2343	51	60	107	14	8

i Sør-Trøndelag fylke i 1919.

dans le département de Sør-Trøndelag en 1919).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et morts)
	drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)				
476	-	3	1790	40	26	127	4	18	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	307	8	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	510	7	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	184	14	43	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	1	10	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	73	10	1	25	1	-	2	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	3	4	1	2	1	-	1	20	7	-	-
-	-	-	11	3	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
485	-	3	2761	71	78	354	20	64	10	-	2	20	7	-	-

Tabell XVIII. (Forts.). (Continuation).

Sør-Trøndelag.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2338	27	4	2343	51	60	107	14	8
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydrocephalus</i>)	-	-	-	-	-	-	3	2	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	1	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinaemia</i>)	76	5	6	135	1	5	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	218	13	6	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	6	-	-	5	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	279	-	-	722	-	-	8	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	5	-	-	133	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	293	-	-	2066	-	-	64	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	7	1	-	187	8	1	18	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	12	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	40	-	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	48	2	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	6	-	-	375	-	4	4	-	1
Kasting (<i>Abortus</i>)	8	-	-	94	4	-	4	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	178	1	2	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	41	-	4	2	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	15	-	-	333	18	2	19	1	2
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	69	3	-	8	-	1	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	728	1	1	1	-	-	318	-	1
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	1	-	-	-	-	1	1	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	604	-	-	82	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	38	-	1	9	-	-	3	-	-
Led og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	499	17	-	50	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner absces) (<i>Vulnera, contusiones abscessus etc.</i>)	750	16	1	186	-	-	2	1	-
Overføres	5735	72	13	7268	102	85	562	20	13

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
485	-	3	2761	71	78	354	20	64	10	-	2	20	7	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	601	36	16	2	-	-	-	-	-	10	-	-	-
4	-	-	122	-	-	40	-	-	8	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
120	-	-	36	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	25	7	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	7	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	860	-	2	9	-	-	166	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	13	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
644	1	3	4469	118	100	476	20	64	192	-	2	30	7	-	-

Tabell XVIII. (Forts.). (Continuation).

Sør-Trøndelag.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	5735	72	13	7268	102	85	562	20	13
Anæmi (<i>Anæmia</i>)	5	-	2	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	462	5	20	416	89	8	17	1	-
Ialt (total)	6202	77	35	7684	191	93	579	21	13

Tabell XIX.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	24	-	24
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	46	22	16	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	64	-	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	158	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	5	5	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	33	8	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og hringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	2	1	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	175	2	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	152	1	-	17	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	10	1	1	7	1	1	-	-	-
Overføres	397	4	6	287	38	20	24	-	24

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
644	1	3	4469	118	100	476	20	64	192	-	2	30	7	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	95	16	5	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
651	1	3	4564	134	105	495	20	64	192	-	2	30	7	-	-

i Nord-Trøndelag fylke 1919.

dans le département de Nord-Trøndelag en 1919).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	154	5	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	693	8	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	46	5	11	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	1	872	14	49	46	5	11	1	-	-	10	10	-	-

Tabell XIX. (Forts.). (Continuation).

Nord-Trøndelag

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	397	4	6	287	38	20	24	-	24
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	245	1	-	819	13	4	13	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	126	-	12	63	4	-	5	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	21	-	-	111	4	4	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	56	1	2	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	7	2	1	5	-	3
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	66	-	2	-	-	-	1	1	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	3	-	1	5	3	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Rabuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinaemia. Hæmoglobinaemia</i>)	35	4	4	17	1	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	207	12	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	5	1	-	9	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	175	-	-	262	-	-	3	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	2	-	-	118	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	4	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	112	-	-	2716	-	-	75	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	1	-	115	11	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	24	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	49	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	338	-	3	2	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	21	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	136	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	19	-	-	4	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	9	-	-	234	5	-	3	1	-
Overføres	1206	12	25	5620	96	37	137	3	8

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et mortis)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et mortis)
	drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)		drepte (abatius)	døde (mortis)				
1	-	1	872	14	49	46	5	11	1	-	-	10	10	-	-
2	-	-	132	2	7	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	47	-	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	19	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	50	6	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1375	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	47	1	-	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	32	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	1	1	2609	64	74	91	6	12	3	-	-	10	10	-	-

Tabell XIX. (Forts.). (Continuation).

Nord-Trøndelag.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1206	12	25	5620	96	37	137	3	8
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- tiasis)	23	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	480	-	-	8	-	-	867	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma).	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitæ ungvis)	198	1	-	42	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitæ oculorum) . .	16	1	-	14	-	-	16	-	-
Led- og slimsekklidelser (Arti- culitis et bursitis)	405	13	-	92	1	-	2	2	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	926	13	1	475	12	1	6	2	-
Andre behandlede sykdomstil- fælder (Casus ceteri)	386	14	6	568	125	9	16	3	1
Ialt (total)	3649	55	32	6320	234	47	1044	10	9

Tabell XX

De viktigste husdyrsykdommer
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (Anthrax)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	16	7	3	-	-	-
Svinepest (Pneumo-enteritis con- tagiosa suis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysi- pelas)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (Morbus maculosus)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis) . . .	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis).	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	29	-	-	22	11	4	-	-	-

Tabell XX. (Forts.). (Continuation).

Nordland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	29	-	-	22	11	4	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma</i> , <i>Ascococus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis</i> <i>epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et</i> <i>Ovina</i>)	-	-	-	35	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	43	-	-	32	2	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	2	-	2	-	-	-
Fordøielssykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	144	-	-	262	4	-	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob-</i> <i>structio</i>)	58	1	3	19	-	-	2	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di-</i> <i>arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	5	-	-	53	2	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	26	-	-	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	18	-	4	13	2	4	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	57	-	-	19	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	2	-	-	5	-	1	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	4	-	-	53	-	-	6	-	1
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	50	-	-	25	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	199	-	-	1209	-	-	142	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	6	1	-	25	-	-	2	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	2	-	-	75	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Overføres	625	3	8	1887	21	12	155	1	1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
			149	3	25										
								33			11				
									16						
4		1	4			4			4						
1			7		1	8			8						
			8			8									
2	2							5							
			2		1										
1			131	10	1				8						
			7												
26			9			6									
2	1		1												
36	3	1	318	13	28	88			11						

Tabell XX. (Forts.). (Continuation).

Nordland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	625	3	8	1887	21	12	155	1	1
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	36	-	-	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	10	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	58	-	-	3	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	188	-	1	10	-	-	20	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung- vis</i>)	50	-	-	22	-	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	13	1	-	12	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	90	4	-	21	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	159	1	1	73	5	-	2	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	347	4	-	181	15	1	6	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1480	13	10	2311	41	14	188	1	1

Tabell XXI.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	4	3	1	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og brin- gesvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	6	2	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	19	3	-	7	6	1	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
36	3	1	318	13	28	58	-	11	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	267	-	-	7	-	-	10	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	3	-	-	17	-	-	3	-	-	-	-	-	-
9	2	3	20	2	1	13	2	-	3	1	2	-	-	-	-
50	5	4	609	15	29	130	4	11	16	1	2	-	-	-	-

i Troms fylke i 1919.

dans le département de Troms en 1919).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	43	1	10	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	1	43	1	10	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XXI. (Forts.). (Continuation).

Troms.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	19	3	-	7	6	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	45	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	117	-	-	130	-	-	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	24	-	2	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	3	-	-	22	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	16	-	-	3	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	19	3	1	41	-	2	2	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	27	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	1	3	-	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	24	-	-	8	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	16	-	-	288	-	-	10	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	4	-	-	56	-	1	3	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	55	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	31	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	46	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	325	8	4	734	6	6	19	-	-

Tabell XXI. (Forts.). (Continuation).

Troms.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	325	8	4	734	6	6	19	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	212	-	1	3	-	-	13	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	45	1	-	14	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	55	1	-	4	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	118	-	-	7	-	-	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	157	-	8	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	67	5	3	107	10	9	12	-	-
Ialt (<i>total</i>)	979	15	16	869	17	15	44	-	-

Tabell XXII.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	10	-	-	6	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	1	2	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	33	-	-	21	-	-	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	9	-	-	13	-	-	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang. (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	11	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	72	-	1	51	-	1	5	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	-	-	40	-	1	60	1	10	-	-	-	2	2	-	-
2	-	-	26	-	-	7	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	11	-	-	-	-	-	3	2	-	-
5	-	-	68	-	1	84	1	10	5	-	-	5	4	-	-

i Finmark fylke i 1919.

dans le département de Finmark en 1919).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	1	-	-	23	-	3	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XXII. (Forts.). (Continuation).

Finmark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	72	-	1	51	-	1	5	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinæmia</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	14	-	-	2	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	22	-	-	16	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	-	-	-	8	-	-	3	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	16	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	14	-	-	-	-	-	2	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	29	-	-	7	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Artriculitis et bursitis</i>)	11	-	-	4	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	27	-	-	18	-	-	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	12	-	1	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	5	-	-	13	2	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	197	-	2	184	2	2	12	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	-	3	1	-	-	23	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	9	-	-	31	-	3	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XXIII.

Antall autoriserte dyrlæger i Norge 1920

(Nombre de vétérinaires diplômés en 1920).

Fylke (<i>Départements</i>)	Autoriserte dyrlæger (<i>Vétérinaires diplômés</i>)	Derav (<i>dont</i>)		
		Fylkes- dyrlæger (<i>Vétérinaires délégués</i>)	I andre stillinger el. privat prakt. (<i>D'autres vétérinaires exercants</i>)	Ikke praktiserende (<i>non exercants</i>)
Kristiania	29	1	25	3
Akershus	20	11	9	-
Østfold	13	7	6	-
Buskerud	15	10	5	-
Vestfold	9	5	3	1
Hedmark	31	23	5	3
Opland	24	16	6	2
Telemark	12	8	3	1
Aust-Agder	7	7	-	-
Vest-Agder	3	2	1	-
Rogaland	10	6	3	1
Hordaland	5	5	-	-
Bergen	6	2	4	-
Sogn og Fjordane	5	5	-	-
Møre	10	8	2	-
Sør-Trøndelag	17	11	6	-
Nord-Trøndelag	11	9	-	2
Nordland	8	7	1	-
Troms	3	1	2	-
Finmark	1	1	-	-
Uopgit bopel (<i>domicile non nommé</i>)	1	-	-	-
Utenlands	8	-	-	-
Riket (<i>le royaume</i>)	248	145	81	13

Utførsel og innførsel av husdyr.

Utførsel.

Ifølge Norges offisielle statistikk*) er der i året 1919 utført 512 hester og 15 stkr. storfe.

Innførsel.

Ifølge ovennevnte statistikk er der i årets løp innført: 207 hester og 189 stkr. hornkveg.

Reglerne for innførsel av levende husdyr var de, der er fastsatte i kongelig plakat av 19 januar 1917. Hertil kom dog den provisoriske anordning av 12. oktober 1917 om forbud mot innførsel av hester m. v., hvilken senere avløstes av lov om midlertidig innførselsforbud av 22. mars 1918.

Bestyreren av *Kristiania karantenefjøs*, direktør *A. Lo* meddeler, at der fra Sverige innførtes 2 stkr. livdyr (kalvekuer), der begge bestod tuberkulinprøven, 35 slaktedyr og 16 sauer. Fra Danmark innførtes 130 stkr. storfe (korthornsdyr) efter speciel tillatelse fra Landbruksdepartementet hvorav de 60 (46,15 %) reagerte for tuberkulinprøven samt 53 slaktedyr.

Bestyreren av *Fredrikshald karantenefjøs* stadsdyrlæge *Ant. Jacobsen* meddeler, at der i årets løp innførtes 4 kjør og 12 sauer fra Sverige, men ingen dyr fra Danmark.

Til statens karantenestasjon ved »Ytre Voulen« ved Stavanger innførtes ifølge karantenedyrlægen, fylkesdyrlæge *F. V. Holmboe* ialt 47 stkr. sauer fra Skotland og 2 sauer fra Færøerne.

Bevilgninger til det civile veterinærvesen i budgjetterminen 1ste juli 1919—30te juni 1920.

I. Utgift.

	Bevilget	Medgått
1. Fylkesdyrlægenes avlønning	kr. 155 000,00	kr. 183 077,63
2. Veterinærinstituttet:		
a) bevilget	kr. 69 200,00	
b) overført fra forrige termin	« 15 188,13	
	<hr/>	« 84 388,13 « 104 056,74
	Overført kr. 239 388,13	kr. 287 134,37

---

*) Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet, desember 1920.

	Bevilget	Medgått
	Overført kr. 239 388,13	kr. 287 134,37
3. Reisestipendier for dyrlæger	« 3 000,00	« 2 400,00
4. Tuberkulinundersøkelse av kvegbesetninger:		
a) bevilget	kr. 10 000,00	
b) overført fra forrige termin	« 24 376,32	
	« 34 376,32	« 12 184,65
5. Erstatningsbidrag ved nedslaktning av tuberkuløst kveg:		
a) bevilget	kr. 15 000,00	
b) overført fra forrige termin	« 17 091,18	
	« 32 091,18	« 14 973,65
6. Avlønning m. v. av statsdyrlægene	« 15 000,00	« 13 500,80
7. Studiestipendier for veterinærstuderende	« 30 000,00	« 33 800,00
8. Skyss- og kostutgifter	« 70 000,00	« 85 703,42
9. Forskjellige og tilfeldige utgifter	« 2 000,00	« 3 470,62
10. Bidrag til utgivelse av »Norsk Veterinærtidsskrift«	« 1 800,00	« 1 800,00
11. Karantenestasjonen »Ytre Voulen«	« 450,00	« 450,00
12. Erstatningsbidrag til ubemidlede kvegeiere for tap på husdyr ved ondartet husdyrsykdom	« 10 000,00	« 10 000,00
13. Byggearbeider ved Veterinærhøiskolen, avsatt til senere anvendelse (ekstraordinært)	« 250 000,00	« 44 321,52
Sum	kr. 688 105,63	kr. 509 739,03

II. *Inntekt.*

	Bevilget	Innkomet
16. Salg av tuberkulin og forskjellige sera fra Veterinærinstituttet og inntekt av husleie	kr. 14 600,00	kr. 15 753,04

II.
Kjøttkontrollen 1919.

Almindelig oversikt.

Kjøttkontroll i henhold til lov om kommunale slaktehuse, kjøttkontroll m. v. av 27. juni 1892 har i året 1919 vært i virksomhet i 34 kommuner. I følgende bykommuner virker nu således kjøttkontroll: Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Gjøvik, Hamar, Haugesund, Holmestrand, Horten, Honefoss, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Moss, Narvik, Notodden, Porsgrund, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Tromsø, Trondhjem, og Tønsberg og derhos i Lillestrøm og Tinn landkommuner.

I årets løp er de kommunale slaktehuser henholdsvis i Bergen og Trondhjem åpnet, idet det første blev tatt i bruk 1. oktober og det annet 2. juni 1919. Kommunale slaktehuser finnes nu i Bergen, Fredrikshald, Kristiania, Kristiansund, Lillehammer, Stavanger og Trondhjem. Av disse er slaktehusene i Fredrikshald, Kristiania og Stavanger uten approbasjon av det offentlige.

Ved kongelig resolusjon av 3. november 1917 blev kontrollen ordnet ved det såkalte »Fællesslakteri« (Bondernes fællesslakteri) på Løren i Østre Aker. Slakteriet er godkjent av departementet og kontrolldyrlægen ansatt av dette i henhold til kjøttkontrollloven av 14. juli 1914 dens § 2.

I landkommunen Voss finnes siden 1909 et slakteanlegg som eies og drives av kommunen.

De i de senere år ved den offentlige kjøttkontroll undersøkte kjøttmengder stiller sig (i hele tall) således:

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjeit	Kalver
1908	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204
1910	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390
1913	146 189	6 377	82 296	247 846	157 908

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjet	Kalver
1914	164 798	5 477	94 417	211 883	162 288
1915	190 698	6 384	76 860	226 721	183 327
1916	144 206	7 027	51 181	212 162	154 552
1917	189 076	4 992	66 553	185 201	159 933
1918	167 158	8 853	38 635	207 006	158 710
1919	139 289	6 480	57 563	224 724	149 542

På de følgende tabeller vil finnes sammendradd de tabellariske beretninger fra de forskjellige kommuner, hvori kontroll har vært i virksomhet, således at tabell A viser den samlede kjøttmengde (slakt) som har passert de forskjellige kontrollstasjoner i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøttet stammer samt kjøttets art.

I tabell B angis på samme måte det antall kjøttkropper, som er stemplet med 2. klasses stempel.

Tabell C angir på samme vis antall av kasserte kjøttkropper, samt vekten av de konfiskerte slakt samt vekt av kasserte organer og avfall.

Tabell D angir de utenfor hovedstasjonene kontrollerte kjøttmengder, deres klassifikasjon m. v.

Tabell E viser den samlede mengde fersk slaktekjøtt som i årets løp er kontrollert.

Tabell F angir de vesentligste årsaker til 2. klasses stempeling og kassasjon av kjøtt.

Tabell G vedrører kontrollen av det fra utlandet innførte opdelte kjøtt, såkalte t ø n n e k j ø t t (konf. lov av 25. juli 1910 og kgl. plakat av 4. august 1911).

Tønnekjøttkontroll har i årets løp vært i virksomhet i følgende byer:

Arendal, Bergen, Bodo, Hagesund, Kristiania, Kristiansand, Skien, Stavanger og Trondhjem.

Tabell A.

Antall av slakt som i 1919 er
(Nombre de viandes de boucherie)

Kommune	I alt undersøkt							Norsk				
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau
Ålesund . . .	3678 $\frac{3}{4}$	911 $\frac{1}{2}$	772 $\frac{3}{4}$	5857	962	1802	1544 $\frac{3}{4}$	-	3678	911 $\frac{1}{2}$	772 $\frac{3}{4}$	5857
Arendal . . .	595 $\frac{1}{4}$	64	226 $\frac{1}{4}$	1297 $\frac{1}{2}$	69	1047	128	-	594 $\frac{1}{4}$	64	226 $\frac{1}{4}$	1297 $\frac{1}{2}$
Bergen . . .	15174	291	5214	24808	2594	15796	2359	-	13932	291	5214	24808
Bodø . . .	604 $\frac{3}{4}$	7	82 $\frac{1}{2}$	1456	47	405	251 $\frac{1}{2}$	29 $\frac{1}{4}$	604 $\frac{3}{4}$	7	82 $\frac{1}{2}$	1456
Drammen . . .	2492	238 $\frac{3}{4}$	1561	882 $\frac{3}{4}$	57 $\frac{3}{4}$	2277	295	-	2492	238 $\frac{3}{4}$	1561	882 $\frac{3}{4}$
Fredrikshald . . .	1092 $\frac{1}{4}$	96 $\frac{1}{2}$	672 $\frac{3}{4}$	851	-	1308 $\frac{1}{2}$	377 $\frac{3}{4}$	-	710 $\frac{1}{4}$	76 $\frac{1}{2}$	672 $\frac{3}{4}$	851
Fredrikstad Ø.	262	27 $\frac{1}{2}$	193	237	5	859	6	-	247	27 $\frac{1}{2}$	193	212
Do. V.	2525	215 $\frac{1}{4}$	1442 $\frac{1}{4}$	1961	17	2302 $\frac{2}{4}$	299 $\frac{2}{4}$	-	2260	215 $\frac{1}{4}$	1442 $\frac{1}{4}$	1961
Gjøvik . . .	979	65	419	542	3	552	-	4	979	65	419	542
Hamar . . .	1494 $\frac{3}{4}$	55 $\frac{3}{4}$	1144 $\frac{1}{4}$	2401	155	2742	5	-	1494 $\frac{3}{4}$	55 $\frac{3}{4}$	1144 $\frac{1}{4}$	2401
Haugesund . . .	1286 $\frac{1}{2}$	16	310 $\frac{3}{4}$	4061	64	1855	119 $\frac{1}{2}$	-	1286 $\frac{1}{2}$	16	310 $\frac{3}{4}$	4061
Holmestrand . . .	330	27 $\frac{3}{4}$	172 $\frac{3}{4}$	381	2	277	6	-	242	27 $\frac{3}{4}$	172 $\frac{3}{4}$	381
Horten . . .	200 $\frac{1}{2}$	13	253 $\frac{1}{4}$	48	4	394	46	1	200 $\frac{1}{2}$	13	253 $\frac{1}{4}$	48
Hønefoss . . .	894	60	510	524 $\frac{1}{2}$	15	927	60	-	894	60	510	524 $\frac{1}{2}$
Kongsberg . . .	526	13	194 $\frac{3}{4}$	475	18	631 $\frac{1}{4}$	24 $\frac{1}{2}$	-	526	13	194 $\frac{3}{4}$	475
Kragerø . . .	469 $\frac{1}{2}$	23	143 $\frac{1}{2}$	516	23	596	84	-	469 $\frac{1}{2}$	23	143 $\frac{1}{2}$	516
Kristiania . . .	37818 ¹⁾	943	25095	74484 ²⁾	8362	31262	9865	-	8756	658	21420	67088
Kristiansand . . .	3500	183	1102	4653	188	4675	2257	-	3050	183	1016	4592
Kristiansund . . .	3112	37 $\frac{1}{2}$	587 $\frac{1}{2}$	4305	242	3384	74	3 ³⁾	3102	37 $\frac{1}{2}$	587 $\frac{1}{2}$	4305
Larvik . . .	1291 $\frac{1}{2}$ ³⁾	49 $\frac{3}{4}$	817 $\frac{1}{4}$	1692	1	1072	115	-	1183 $\frac{1}{2}$	49 $\frac{3}{4}$	817 $\frac{1}{4}$	1692
Lillehammer . . .	193 $\frac{1}{2}$	13	493	1301	440	1702	146	-	193 $\frac{1}{2}$	13	493	1301
Lillestrøm . . .	687 $\frac{1}{2}$	15	244 $\frac{1}{4}$	227	-	449 $\frac{1}{2}$	11	-	687 $\frac{1}{2}$	15	244 $\frac{1}{4}$	227
Moss . . .	898	119	951	1224	17	1193	271	-	897	119	951	1224
Narvik . . .	74	-	14	401	23	169 $\frac{1}{2}$	41	-	74	-	14	401
Notodden . . .	242	9	140 $\frac{1}{2}$	240	49	233	23	1 ⁵⁾	234	9	140 $\frac{1}{2}$	240
Porsgrund . . .	354 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	108	188	10	397	16	-	321 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	108	188
Risør . . .	191	1	44 $\frac{1}{4}$	272 $\frac{1}{4}$	-	270 $\frac{3}{4}$	69	-	191	1	44 $\frac{1}{4}$	272 $\frac{1}{4}$
Sandefjord . . .	648 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	377	226 $\frac{1}{2}$	2	625 $\frac{1}{2}$	89 $\frac{1}{2}$	-	640	5 $\frac{1}{2}$	377	266 $\frac{1}{2}$
Sarpsborg . . .	1062	240	811	523	-	2284	337	-	1062	240	811	523
Skien . . .	511	14	422 $\frac{1}{4}$	862	16	869	25	-	407	14	377 $\frac{1}{4}$	837
Stavanger . . .	473	42 $\frac{3}{4}$	1472	2663	19	3907 $\frac{1}{4}$	13	-	473	42 $\frac{3}{4}$	1472	2663
Tinn . . .	31	-	25	27	-	14	2	-	31	-	25	27
Tromsø . . .	279	14	15 $\frac{1}{2}$	1325	120	740	118	175	279	14	15 $\frac{1}{2}$	1325
Trondhjem . . .	14303 $\frac{1}{4}$ ⁶⁾	525 $\frac{1}{2}$	2349 $\frac{1}{2}$	19997 $\frac{1}{4}$	2790	13964 $\frac{1}{4}$	423	21 $\frac{3}{4}$	13718 $\frac{1}{4}$	525 $\frac{1}{2}$	2349 $\frac{1}{2}$	19997 $\frac{1}{4}$
Tønsberg . . .	2257	126	1280 $\frac{1}{2}$	1635	6	2727	226	-	2120	126	1275 $\frac{1}{2}$	1573
Ialt (total)	100530 $\frac{1}{2}$	3647 $\frac{1}{2}$	49662 $\frac{1}{2}$	162544 $\frac{3}{4}$	16320 $\frac{1}{4}$	103710	19727 $\frac{1}{4}$	235 $\frac{1}{4}$	68030 $\frac{1}{2}$	3342 $\frac{1}{2}$	4585 $\frac{1}{2}$	155015 $\frac{3}{4}$

¹⁾ 143 okser argentinsk, 1 283 okser fra U.S.A.   ²⁾ 4 sau engelsk.   ³⁾ Hjorter.   ⁴⁾ Herav 4 ameri

undersøkt på kontrolstationene.

caminées aux bureaux de contrôle en 1919).

Gjet				Svensk						Dansk									
	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
962	1802	1544 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
69	1047	128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
594	15796	2359	-	115	-	-	-	-	-	-	1127	-	-	-	-	-	-	-	-
47	405	251 $\frac{1}{2}$	29 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57 $\frac{1}{2}$	2277	295	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1308 $\frac{1}{2}$	377 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	382	20	-	-	-	-	-	-	-
5	859	6	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	25	-	-	-	-	-
17	2302 $\frac{2}{4}$	299 $\frac{2}{4}$	-	7 $\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	257 $\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-
3	552	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
155	2742	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64	1855	119 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	277	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	394	46	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	927	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	631 $\frac{1}{4}$	24 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	596	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
360	31157	7639	-	777	-	-	-	-	4	-	26859	285	3675	7392	2	105	2222	-	-
188	4675	2232	-	-	-	-	-	-	-	-	450	-	86	61	-	-	25	-	-
242	3384	74	3	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1072	115	-	-	-	-	-	-	-	-	104	-	-	-	-	-	-	-	-
440	1702	146	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	449 $\frac{1}{2}$	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	1193	271	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
23	169 $\frac{1}{2}$	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49	233	23	1	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
10	397	16	-	-	-	-	-	-	-	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-
-	270 $\frac{3}{4}$	69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	625 $\frac{1}{2}$	89 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2284	337	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	869	25	-	-	-	-	-	-	-	-	104	-	25	25	-	-	-	-	-
19	3907 $\frac{1}{4}$	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	14	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
120	740	118	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3790	13964 $\frac{1}{4}$	423	21 $\frac{3}{4}$	37	-	-	-	-	-	-	381	-	-	-	-	-	-	-	-
6	2727	226	-	-	-	-	-	-	-	-	137	-	5	62	-	-	-	-	-
318 $\frac{1}{2}$	103605	17476 $\frac{3}{4}$	235 $\frac{1}{4}$	936 $\frac{2}{4}$	-	-	-	-	4	-	29877 $\frac{2}{4}$	305	3791	7565	2	105	2247	-	-

nske okser. ⁵⁾ Elg. ⁶⁾ Herav 149 $\frac{1}{2}$ fra U.S.A., 17 $\frac{1}{2}$ argentinsk.

Tabell B. **Antall av slakt som i 1919**
er stemplet med 2nen klasse på kontrollstasjonene).
(Nombre de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe).

Kommune	Ialt 2nen klasse							Andre dyr
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	
Ålesund	47 $\frac{1}{4}$	1	13	60	21	20	14	-
Arendal	23 $\frac{1}{4}$	12	6	2	1	31	-	-
Bergen	25	1	42	1	-	238	2	-
Bodø	24	4	4	15	2	7	2	-
Drammen	49 $\frac{1}{4}$	9	19	3	-	22 $\frac{1}{2}$	2	-
Fredrikshald	14	2	6 $\frac{1}{2}$	-	-	4	-	-
Fredrikstad Ø	6	-	4	-	2	9	-	-
do. V.	37 $\frac{3}{4}$	6 $\frac{3}{4}$	42 $\frac{3}{4}$	2	-	13 $\frac{3}{4}$	-	-
Gjøvik	8	-	1	-	-	-	-	-
Hamar	13 $\frac{3}{4}$	-	19 $\frac{3}{4}$	17	-	17	-	-
Haugesund	32 $\frac{3}{4}$	1	2 $\frac{3}{4}$	66	5	93 $\frac{1}{2}$	2	-
Holmestrand	3	-	6	-	-	1	-	-
Horten	15 $\frac{1}{2}$	1	5	-	-	1	-	-
Hønefoss	25 $\frac{1}{2}$	1	7	1	-	7	-	-
Kongsberg	7 $\frac{1}{2}$	-	11	2	-	6 $\frac{1}{2}$	-	-
Kragerø	2 $\frac{1}{4}$	1	4 $\frac{1}{2}$	3	-	1	-	-
Kristiania	488	57	743	348	42	278	47	-
Kristiansand	24	2	9	3	2	7	1	-
Kristiansund	34	3	26 $\frac{1}{2}$	13	1	29	1	-
Larvik	28	-	28	12	-	40	-	-
Lillehammer	12 $\frac{1}{2}$	3	22	4	24	43	-	-
Lillestrøm	10 $\frac{1}{2}$	-	5 $\frac{3}{4}$	-	-	13	-	-
Moss	35	2	12	1	6	29	3	-
Narvik	743 $\frac{1}{4}$	21	98 $\frac{1}{2}$	1145	72	191	223	61
Notodden	16	-	10	2	4	9	1	-
Porsgrund	6	-	2	1	-	8	-	-
Risør	4 $\frac{1}{2}$	-	1	2 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-
Sandefjord	18 $\frac{1}{4}$	-	3 $\frac{3}{4}$	-	1	8	3	-
Sarpsborg	38	12	30	-	-	14	-	-
Skien	5	-	10 $\frac{1}{4}$	-	-	2	-	-
Stavanger	31 $\frac{3}{4}$	10	28 $\frac{1}{2}$	17	-	82 $\frac{3}{4}$	-	-
Tromsø	32 $\frac{1}{4}$	13	4	110	95	189	5	32
Trondhjem	150 $\frac{3}{4}$	16	64 $\frac{1}{2}$	115	7	74 $\frac{1}{2}$	-	-
Tønsberg	40 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{1}{4}$	62	4 $\frac{1}{4}$	1	13	-	-
Ialt (total)	2052 $\frac{3}{4}$	183	1354 $\frac{3}{4}$	1949 $\frac{3}{4}$	286	1502 $\frac{1}{4}$	306	93

Tabell C.

Antall av slakt som i 1919 er kassert på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle).

Kommune	Ialt kassert							Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og or- gane	
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv			Andre dyr
Ålesund	16	-	3	12 $\frac{1}{2}$	-	21 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	-	1987	302
Arendal	11	-	1 $\frac{3}{4}$	8	1	4	1	-	1441	417
Bergen	61	6	4	10	3	176	10	-	6683	5586
Bodø	4 $\frac{1}{2}$	-	1	8	2	6	1	-	1)	2)
Drammen	13 $\frac{1}{4}$	1	4	-	-	10	1	-	1424	692
Fredrikshald	11	1	7	3	-	8	-	-	2)	2)
Fredrikstad Ø. . . .	3	-	1	-	-	5	-	-	594	2)
do. V. . . .	6 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{2}{4}$	11	-	-	13	1	-	1431	215
Gjøvik	1	-	1	-	1	1	-	-	2)	2)
Hamar	8 $\frac{2}{4}$	-	3 $\frac{2}{4}$	1	3	60	-	-	1751	367
Haugesund	5 $\frac{1}{2}$	-	2 $\frac{1}{4}$	1	-	6 $\frac{1}{2}$	-	-	766	1217
Holmestrand	-	-	-	-	-	2	-	-	2)	2)
Horten	1	1	2	1	-	3	-	-	517	128
Hønefoss	6 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	6	-	-	11	-	-	2)	2)
Kongsberg	-	-	-	-	-	1	-	-	20	79
Kragerø	2	1	-	2	-	2	-	-	408	271
Kristiania	253 ⁹⁾	22 ⁹⁾	218 ⁹⁾	132 ⁹⁾	133 ⁷⁾	687 ⁹⁾	74 ⁵⁾	-	56479	33407
Kristiansand	10	3	-	-	1	6	-	-	1339	186
Kristiansund	22 $\frac{1}{2}$	3	7	8	1	12	-	-	3756	500
Larvik	6	-	1 $\frac{1}{4}$	-	-	6	-	-	840	350
Lillehammer	3	-	1	1	2	11	1	-	528	310
Lillestrøm	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	-	-	-	7	-	-	2)	2)
Moss	5	2 $\frac{1}{2}$	2	-	2	14	-	-	1265	756
Narvik	4 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	27	2)
Notodden	1	1 $\frac{1}{4}$	1	-	-	1	-	-	215	69
Porsgrund	1	-	3 $\frac{1}{2}$	-	-	1	-	-	ca. 300 kg.	ca. 18 kg.
Risør	2 $\frac{1}{2}$	-	-	1	-	-	-	-	2)	2)
Sandefjord	1 $\frac{1}{2}$	-	3 $\frac{3}{4}$	1	-	6	1	-	637	198
Sarpsborg	4	-	-	-	-	9	-	-	2)	2)
Skien	2	-	3	-	1	5	-	-	2)	2)
Stavanger	6 $\frac{3}{4}$	2	-	5	-	21	-	-	1506	326
Tinn	1	-	1	1	-	-	-	-	2)	2)
Tromsø	9	1	-	3	-	3	-	1	2)	2)
Trondhjem	57 ³⁾	8	12	62	24	163	-	-	11083	8196
Tønsberg	11 $\frac{1}{4}$	4	6 $\frac{1}{4}$	2	-	14	1	-	2822	45
Ialt (total)	2832 $\frac{3}{4}$	263 $\frac{3}{4}$	2274	1456 $\frac{1}{2}$	1378	7487	99 $\frac{1}{2}$	1	97819	53635

1) Ikke opgitt. 2) Ikke opplyst. 3) Derav $\frac{1}{2}$ argentinsk. 4) Derav 14 dansk.
5) Derav 2 dansk. 6) Derav 7 dansk og 1 engelsk. 7) 1 dansk. 8) 6 dansk.

Tabell D.

Antall av slakt som i 1919 er undersøkt av

(Viandes de boucherie examinées)

Kommune	Ialt undersøkt ¹⁾							2 nen			
	Okse	Hest	Svin	Sau	Grjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Ålesund . . .	39	2	-	-	-	1	7	-	-	-	-
Arendal ¹⁾ . . .	753 $\frac{1}{2}$	26	57	391 $\frac{1}{2}$	17	726	45	-	-	-	-
Bergen	1909	84	26	426	5	131	132	-	-	-	-
Bodø	407 $\frac{1}{2}$	12	26	543	4	81	100	17	2	-	-
Drammen . . .	2227	187	328	2432	89	386	46	-	19	10	4
Fredrikshald .	183 $\frac{1}{2}$	18	39	49	-	65	53	-	-	-	-
Hamar	706 $\frac{1}{4}$	75 $\frac{1}{4}$	523	242	16	446	-	-	6	1	9 $\frac{2}{4}$
Haugesund . .	717 $\frac{1}{2}$	42 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{3}{4}$	2214 $\frac{1}{2}$	14	154	21	-	2 $\frac{1}{2}$	2	-
Horten ²⁾ . . .	1824	100	556	1203	49	646	48	-	14 $\frac{2}{3}$	3	7
Hønefoss . . .	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg . .	14 $\frac{1}{2}$	3	21	-	1	4	-	-	-	-	-
Kragerø	89 $\frac{1}{4}$	10	27 $\frac{3}{4}$	34	-	24	1	-	-	-	1
Kristiania ⁴⁾ .	10281	1006	2689	1438	80	1414	5677	-	64	20	20
Kristiansand .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larvik ⁵⁾	447 $\frac{1}{2}$	31 $\frac{1}{2}$	92 $\frac{1}{4}$	201	-	112	13	-	6	1	2
Lillehammer ⁶⁾	1090	56	737	19	1	12	3	-	5	-	8
Lillestrøm . . .	7	-	3	8	-	8	-	-	-	-	-
Moss	1132	44	102	868	148	203	14	4 $\frac{1}{2}$	4	4 $\frac{1}{2}$	7
Narvik	743 $\frac{1}{4}$	21	98 $\frac{1}{2}$	1145	72	191	223	61	13	3	-
Notodden ⁶⁾ . .	632 $\frac{1}{2}$	61 $\frac{1}{2}$	326	476	154	648	28	-	23	3	10
Porsgrund ⁷⁾ .	553	50	214 $\frac{1}{2}$	315	10	449	14	-	5	2	4
Risør ⁸⁾	64	3	19 $\frac{3}{4}$	34	2	16 $\frac{1}{2}$	30	-	3 $\frac{1}{2}$	-	-
Sandefjord ⁹⁾ .	824	56 $\frac{1}{2}$	155	594 $\frac{1}{2}$	2	71 $\frac{1}{2}$	44	-	10	1 $\frac{1}{2}$	6
Skien ¹⁰⁾	1923 $\frac{1}{4}$	316	928	1228	56	1716	9	-	21 $\frac{1}{4}$	2	23
Stavanger ¹¹⁾ .	7418	538	469	45568	446	9533	99	-	-	-	-
Tinn ¹²⁾	800 $\frac{1}{2}$	26 $\frac{1}{2}$	323	892	103	568	17	33	16	1	9
Tromsø	2124	62	120 $\frac{1}{2}$	3847	422	1394	481	110	55	53	4
Trondhjem ¹³⁾	1843 $\frac{1}{4}$	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	38759	2832 $\frac{3}{4}$	7901	64168 $\frac{1}{2}$	1691	19000	7105	221 $\frac{3}{4}$	269 $\frac{1}{4}$	107	114 $\frac{2}{4}$

¹⁾ Av slaktene var 358 okser og 12 svin dansk. ²⁾ 926 okser svenske og danske, 7 hester og 30 svin dansk. ³⁾ Hvorav 4 dansk. ⁴⁾ 80 okser dansk. ⁵⁾ 127 $\frac{1}{2}$ okse dansk. ⁶⁾ 12 okser dansk. ⁷⁾ 53 okser dansk. ⁸⁾ 12 okser dansk. ⁹⁾ 235 okser dansk. ¹⁰⁾ 51 okser dansk. ¹¹⁾ 1184 okser og 16 svin dansk. ¹²⁾ 78 danske og svenske okser, 1 hest og 7 svin dansk. ¹³⁾ okser 701 svensk, 216 $\frac{2}{4}$ dansk, 47 $\frac{1}{2}$ finsk, 476 $\frac{3}{4}$ amerikansk, 226 $\frac{1}{4}$ argentinisk.

kontrolørene **utenfor** kontrollstationene.*en dehors des bureaux de contrôle).*

klasse					K a s s e r t							Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og organer		
Sau	Gjjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spedkalv	Gjødkalv			Andre dyr	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	1	-	1	-	-	3	-	2	-	-	-	-	
-	-	15	-	-	4	1	1	-	-	1	-	-	-	850	360
-	-	1	-	-	6	1	-	-	-	5	-	-	-	793	115
27 ¹ ₂	-	4	-	-	-	-	-	11 ¹ ₂	-	-	-	-	-	21	1230
2	-	1	-	-	7 ¹ ₂	1	2	2	-	5	1	-	-	1359	99
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
9	2	6	2	-	19	8	8	2	1	9	1	-	-	4249	17233
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	95	66
-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	160	640
-	-	-	-	-	1	-	$\frac{1}{4}$	-	-	2	-	-	-	-	-
4	31	-	-	-	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	44	192
3	2	2	2	7	$2\frac{1}{4}$	-	-	1	-	2	1	-	-	230	-
2	37	30	-	-	$1\frac{1}{4}$	-	4	1	-	8	-	-	-	592	65
3	-	3	-	-	1	-	3	-	-	4	-	-	-	ca. 350	ca. 15
-	-	-	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	1	-	-	-	$2\frac{1}{4}$	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	753	182
-	-	9	-	-	13	4	1	-	-	6	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1448	529.5
2	-	10	-	-	$10\frac{1}{2}$	1	1	-	-	16	-	-	-	-	-
105	245	337	12	18	12	3	1	-	2	2	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	$2\frac{1}{2}$ ²⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	269	217
167 ¹ ₂	318	418	17	25	$84\frac{3}{4}$	$20\frac{3}{4}$	$22\frac{3}{4}$	$10\frac{1}{2}$	3	62	3	2	11213	20967.5	

1) Hvorav 2 dansk. 2) Hvorav $2\frac{1}{4}$ svensk og $\frac{1}{4}$ argentinsk.

Tabell E.

Sammendrag av alt i året 1919

(Tableau récapitulatif du nombre

Kommune	Ialt kontrollert								2 nen		
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Ålesund . . .	3717 ¹ ₄	93 ¹ ₂	772 ³ ₄	5857	962	1803	1551 ³ ₃	-	47 ¹ ₂	1	13
Arendal . . .	1348 ⁴ ₄	90	283 ¹ ₄	1689	86	1773	173	-	23 ¹ ₂	12	6
Bergen . . .	17083	375	5240	25234	2599	15927	2491	-	-	-	-
Bodø . . .	1012 ¹ ₄	19	108 ¹ ₃	1999	51	486	351 ¹ ₃	46 ¹ ₃	26	4	4
Drammen . . .	4719	425 ² ₄	1889	3314 ² ₃	146 ¹ ₂	2663	341	-	68 ¹ ₄	19	23
Fredrikshald . . .	1275 ³ ₄	114 ¹ ₄	711 ³ ₄	900	-	1373 ¹ ₂	430 ³ ₃	-	14	2	6 ¹ ₂
Fredrikstad Ø.	262	27 ¹ ₄	193	237	5	859	6	-	6	-	4
Do. V.	2525	215 ¹ ₄	1442 ¹ ₄	1961	17	2302 ² ₄	299 ² ₄	-	37 ² ₄	6 ³ ₄	42 ² ₄
Gjøvik . . .	979	65	419	542	3	552	-	4	8	-	1
Hamar . . .	2201	133	1667 ¹ ₂	2643	171	3188	5	-	19 ² ₄	1	29
Haugesund . . .	2004	58 ¹ ₄	326 ¹ ₃	6275 ¹ ₂	78	2009	140 ¹ ₂	-	35 ¹ ₄	3	2 ³ ₄
Holmestrand . . .	330	27 ¹ ₄	172 ¹ ₄	381	2	277	6	-	3	-	6
Horten . . .	2024 ¹ ₂	113	809 ¹ ₄	1251	53	1040	94	1	29 ¹ ₂	4	12
Hønefoss . . .	898	60	514	524 ¹ ₂	15	927	60	-	25 ¹ ₂	1	7
Kongsberg . . .	540 ¹ ₂	16	215 ³ ₄	475	19	635 ¹ ₄	24 ¹ ₂	-	7 ¹ ₂	-	11
Kragerø . . .	559 ¹ ₂	33	171 ¹ ₄	550	23	620	85	-	2 ¹ ₂	1	5 ¹ ₂
Kristiania . . .	48099	1949	27784	75922	8442	32676	15542	-	552	77	763 ¹ ₂
Kristiansand . . .	3500	183	1102	4653	188	4675	2257	-	24	2	9
Kristiansund . . .	3112	37 ¹ ₂	587 ¹ ₂	4305	242	3384	74	3	34	3	26 ¹ ₂
Larvik . . .	1735	81 ¹ ₄	909 ¹ ₂	1893	1	1184	128	-	34	1	30
Lillehammer . . .	1283 ¹ ₂	69	1230	1320	441	1714	149	-	17 ¹ ₂	3	30
Lillestrøm . . .	694 ¹ ₂	15	247 ¹ ₄	235	-	457 ¹ ₂	11	-	10 ¹ ₄	-	5 ³ ₄
Moss . . .	2030	163	1053	2092	165	1396	285	-	39	6 ¹ ₂	19
Narvik . . .	817 ¹ ₄	21	112 ¹ ₂	1546	95	360 ¹ ₂	264	61	17	3	-
Notodden . . .	874	70 ¹ ₂	466 ¹ ₂	716	203	881	51	1	39	3	20
Porsgrund . . .	907 ¹ ₂	54 ¹ ₂	322 ¹ ₂	503	20	846	30	-	11	2	6
Risør . . .	255	4	64	306 ¹ ₄	2	287 ¹ ₄	99	-	8	-	1
Sandefjord . . .	1472 ¹ ₂	62	532	821	4	697	133 ¹ ₂	-	28 ¹ ₂	1 ¹ ₂	9 ³ ₄
Sarpsborg . . .	1062	240	811	523	-	2284	337	-	38	12	30
Skien . . .	2434 ¹ ₄	330	1350 ¹ ₄	2090	72	2585	34	-	26 ¹ ₄	2	33 ¹ ₄
Stavanger . . .	7891	580 ³ ₄	1941	48231	465	13440 ¹ ₄	112	-	52 ³ ₄	14	31 ¹ ₂
Tinn . . .	831 ¹ ₂	26	348	919	103	582	19	33	16	1	9
Tromsø . . .	2403	76	136	5172	542	2134	599	285	87 ¹ ₂	66	8
Trondhjem . . .	16146 ¹ ₂	526 ¹ ₂	2349 ¹ ₂	19997 ¹ ₄	2790	13964 ¹ ₄	423	21	150 ³ ₄	16	64 ¹ ₂
Tønsberg . . .	2257	126	1280 ¹ ₂	1635	6	2727	226	-	40 ³ ₄	4 ¹ ₄	62
Fellesslakteriet	4223	301	3324	1011	45	2908	29	-	75	2	71
Ialt (total)	143508 ² ₄	6783 ¹ ₄	60887 ² ₄	227724 ¹ ₄	18056 ¹ ₂	125617 ² ₃	26861 ¹ ₄	456 ¹ ₄	1653 ¹ ₄	279 ³ ₄	1402 ² ₃

kontrollert fersk slaktekjøtt.

de viandes examinées en 1919).

klasse					Kassert							Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og organer	
Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv			Andre dyr
60	21	20	14	-	16	-	3	12 $\frac{1}{2}$	-	21 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	-	1987	302
-	1	31	-	-	11	-	1 $\frac{3}{4}$	8 $\frac{1}{2}$	1	4	1 $\frac{1}{2}$	-	1441	417
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	2	7	3	-	5 $\frac{1}{2}$	-	1	11	2	8	1	-	-	-
3	-	37 $\frac{1}{2}$	2	-	17 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	5	-	-	11	1	-	2274	1052
-	-	4	-	-	11	1	7	3	-	8	-	-	-	-
-	2	9	-	-	3	-	1	-	-	5	-	-	594	-
-	-	13 $\frac{3}{4}$	-	-	6 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{1}{4}$	11	-	-	13	1	-	1431	215
-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-
17	-	18	-	-	14 $\frac{2}{4}$	1	3 $\frac{3}{4}$	1	3	65	-	-	2524	482
93 $\frac{1}{2}$	5	97 $\frac{1}{2}$	2	-	5 $\frac{1}{2}$	-	2	2 $\frac{1}{2}$	-	6 $\frac{1}{2}$	-	-	787	2447
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
-	2	2	-	-	8	2	4	3	-	8	1	-	1876	227
1	-	7	-	-	6 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	6	-	-	11	-	-	-	-
2	-	6 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	20	79
3	-	1	-	-	2	1	-	2	-	2	-	-	408	295
357	14	284	49	-	272	30	226	134	134	696	75	-	60728	50640
3	2	7	1	-	10	3	-	-	1	6	-	-	1339	186
13	1	29	1	-	22 $\frac{1}{2}$	3	7	8	1	12	-	-	3756	500
12	-	40	-	-	7	-	1 $\frac{1}{4}$	-	-	6	-	-	935	416.5
5	24	43	-	-	4	-	2	1	2	11	1	-	688	950
-	-	13	-	-	4 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	-	-	-	7	-	-	-	-
5	37	29	3	-	5 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{1}{2}$	2	-	2	14	-	-	1309	948
7	2	2	2	7	2 $\frac{1}{2}$	-	-	1	-	2	1	-	257	-
4	41	39	1	-	2 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{4}$	5	1	-	9	-	-	807	134
4	-	11	-	-	2	-	6 $\frac{1}{2}$	-	-	5	-	-	ca. 650	ca. 33
2 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
8	2	8	3	-	3 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{1}{4}$	1	-	6	1	-	1390	380
-	-	14	-	-	4	-	-	-	-	9	-	-	-	-
-	-	11	-	-	15	4	4	-	1	11	-	-	-	-
371	-	209 $\frac{3}{4}$	-	-	16 $\frac{3}{4}$	4	-	12	-	36	-	-	2954	856
2	-	10	-	-	11 $\frac{1}{2}$	1	2	1	-	16	-	-	-	-
215	340	526	17	50	21 $\frac{1}{4}$	4	1	3	2	5	-	3	ca. 2640	ca. 150
115	7	74 $\frac{1}{2}$	-	-	59	8	12	62	24	163	-	-	11352	8413
4 $\frac{1}{4}$	1	13	-	-	11 $\frac{1}{4}$	4	4	6 $\frac{1}{4}$	2	14	1	-	2822	45
-	-	5	-	-	37	5	26	-	-	41	-	-	7176	455
1329 $\frac{1}{4}$	532	1623 $\frac{1}{4}$	98	57	623	82 $\frac{1}{4}$	351 $\frac{1}{2}$	270	174	1236	91 $\frac{1}{2}$	3	112145	69622.5

Tabell F.

**De vesentligste årsaker til 2nen klasses stemping og kassasjon av kjøtt
i året 1919.**

(Causes principales de la classification et des saisies).

Sykdommer og feil	2nen klasse							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	14	-	454	116	267	27	-	-	13	-	4	17	4	32	-	-
Absces (byld)	13	2	4	-	-	-	2	-	5	-	1	1	-	5	1	-
Avmagring	281	33	26	524	126	222	9	15	20	2	4	18	109	45	-	-
Aktinomykose (straalesop)	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skid- dent	184	41	53	213	58	855	30	30	63	10	57	88	43	486	37	1
Benbrud	56	15	111	4	-	1	2	2	21	4	12	-	-	-	1	-
Benskjørhet	71	-	7 ³ / ₄	-	-	-	1	-	19	-	-	-	-	1	23	-
Beskadigelse, ydre	60	17	9	4	-	23	-	3	20	4	-	1	-	7	2	-
Blodurin	2	-	-	-	-	-	-	-	31	2	-	-	-	-	1	-
Bråсот	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Brystbetendelse	106	-	3	5	2	-	1	-	51	1	2	1	1	1	-	-
Bukhindebetendelse	112	2	8	5	2	16	1	-	43	8	10	11	4	16	9	-
Børsykdom	26	-	-	3	-	206	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhøe	3	2	-	-	1	-	7	-	5	-	-	-	102	336	13	-
Fødselsbesvær	91	1	54	49	6	-	-	-	18	-	6	14	1	-	-	-
Gulsot	4	2	5	17	1	19	-	-	5	-	5	11	2	19	-	-
Hjernelidelser	5	9	7	4	-	-	-	-	1	3	2	-	-	-	-	-
Hjertesykdom	8	1	40	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetendelse, traumatisk	119	-	-	-	-	-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	-
Hudsykdom	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetendelse	37	-	2	5	5	-	-	-	7	-	-	2	-	-	-	-
Kakeksi	35	2	5	129	-	-	1	-	34	3	9	13	2	3	1	-
Kalvingsfeber	16	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhfeber	4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Leddsykdom	43	13	35	2	-	35	5	-	11	2	24	3	-	125	1	-
Mangelfuld avblødning	8	5	10	4	-	65	-	7	1	1	-	2	-	3	2	-
Mavesykdom	19	2	7	5	1	61	3	-	26	5	13	1	5	177	1	-
Navleårebetendelse	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-
Nyresykdom	31	2	8	4	-	6	4	-	24	2	5	5	-	38	4	-
Nødslaktning	62	25	31	12	14	8	8	-	33	9	4	13	1	11	1	-
Overdrift	10	-	-	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	1
Rachitis	2	-	485	-	-	-	-	-	1	-	115	-	-	-	-	-
Raslesyke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	12	5	7	6	8	4	2	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	85	14	21	9	-	71	2	-
Svulster	5	17	2	-	-	-	1	-	5	6	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	19	13	6	1	2	32	-	-	19	10	7	1	-	15	9	-
Tinter	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	34	1	-	4	2	6	1	-	31	-	-	-	-	-	3	-
Tuberkulose	123	-	9	-	-	-	2	-	30	-	5	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	324	-	-	1	-	-	-	-	94	-	-
Vattersot	3	-	4	100	3	5	1	-	5	-	8	61	6	10	1	-
Ødem	10	3	10	3	1	20	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-
Forgiftning	1	3	5	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-

Tabell G.

Tønnekjøtt-kontrollen 1919¹⁾

K o m m u n e	Ialt innført, kilogram					Beslaglagt, kilogram					Hvorfra innført
	Heste- kjøtt	Okse- kjøtt	Saukjøtt	Svine- kjøtt	Organer	Heste- kjøtt	Okse- kjøtt	Saukjøtt	Svine- kjøtt	Organer	
Arendal	-	18607	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
Bergen	116786	-	109488	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	27687	-	-	86135	-	123	-	-	-	England
Bodø	-	-	270310	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
Haugesund	-	-	46237	-	-	-	-	-	-	-	Island
Kristiania	202464	-	-	-	7654	4243	-	-	-	-	England
	-	1173362	90	-	230929	-	-	-	-	-	Amerika
	-	216	-	-	6637	-	375	-	-	-	Sverige
	-	-	3503576	-	-	-	-	7230	-	-	Island
Kristiansand S.	-	-	-	-	35121	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	-	-	58288	-	-	-	-	-	Frankrike
	-	-	-	-	3183	-	-	-	-	-	Holland
Skien	-	-	246932	-	-	-	-	-	-	-	Island
Stavanger	-	-	-	-	590	-	-	-	-	-	Danmark
	-	19407	-	-	15743	-	-	-	-	-	Amerika
	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
Trondhjem	-	10135	-	147	1173	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	599332	-	23	-	-	-	-	-	Island
	-	602	-	348	4659	-	-	-	-	-	Amerika
Trondhjem	-	405	-	-	-	-	300	-	-	-	Argentina
	-	1570	-	-	377	-	-	-	-	-	Sverige
	-	-	136357	-	-	-	-	-	-	-	Island
Ialt	319250	1252027	4832322	495	450647	4243	798	7230	-	-	Danmark

¹⁾ Der er dessuten innført og kontrollert endel tønnekjøtt i andre byer enn de her nevnte, efter speciel innhentet tillatelse.

De enkelte kommuner.

1. Ålesund.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *N. Toenberg* meddeler:

Med hensyn til kjøtt-tilførslen har denne vært omtrent som foregående år - litt mindre storfe, men betydelig mere sau- og hesteslakt. Blant årsakene til 2nen klasses stempning og kassasjon kan særlig fremheves dårlig behandling av varene, der i forbindelse med slette kommunikasjoner som regel resulterer i mere eller mindre bedervethet. Hos svinet optrer lokale tuberkler i svelgglandlene nokså hyppig. Likeledes optrer der i bygdene ikke så litet rachitis og knuterosen, men da folk pleier konsultere mig i slike tilfeller, har jeg undgått å få noget videre av dem til kontroll.

På grunn av tiltagende pengeknaphet blant publikum i forbindelse med rikelig tilførsel av kjøtt og fleisk er prisene falt rett betydelig.

2. Arendal.

Kontrolløren, dyrlæge *K. Egeberg* meddeler:

Kjøttkontrollen foregår på samme sted og med samme personale som før. Lønningene er forhøiet for kontrolløren med 500 kr. og for assistenten med 300 kr. plus dyrtidstillegg fra $\frac{1}{7}$ 19.

Kjøtt-tilførslen i 1919 har vært adskillig dårligere enn fjorårets, idet der er tilført kontrollen ca. 350 storfeslakt færre.

Dette kan vistnok for en del opveies med de store danske slakt som er kommet i årets siste måneder. Fra nytår og utover var her særdeles knapt om ferskt kjøtt. Slakterne stengte sine butikker flere timer daglig; men utover sommeren blev det bedre for å ende med flus tilførsel da danskene kom med tilbud. Der går nu meget ferskt kjøtt trots de høie priser. Andre matvarer som fisk og saltkjøtt er også dyre, og kjøpeevnen er enda god.

Kvaliteten av det norske slakt var heller under middels utover våren, men er nu atter jevn god. Danskekjøttet har vært av særdeles fin kvalitet.

Stemplet med 2nen klasse er 25 storfe, 12 hester, 6 griser, 2 sauer, 1 gjeit og 34 kalver.

Kassert er 11 storfe, $1\frac{3}{4}$ gris, 8 får, 1 gjeit og 4 spædkalver.

Tønnekjøttkontrollen: Av utenlandsk tønnekjøtt er undersøkt 206 $\frac{1}{2}$ tønne amerikansk oksekjøtt (18 607 kg.), 988 tønner fårekjøtt (109 488 kg.). Kjøttet har i alle henseender vært upåklagelig.

Arendals grossererere har i 1919 omsatt en langt større mengde utenlandsk salt kjøtt, både islandsk og amerikansk, hvilket er undersøkt i Kristiania; ti sådan som forholdene var ifjor vinter og i sommer med grossistforeningen som kjøpere fandt man det fordelaktigere å få tønnene undersøkt før de kom hit til byen.

3. Bergen.

Stadsdyrlæge *I. Nielsen* meddeler:

Ved kjøttkontrollstasjonene er i 1919 undersøkt 67 709 slakt norsk kjøtt, til en samlet vekt av ca. 2 897 237 kg. og en omtrentlig verdi av 11 104 552 kroner.

Under krigsårene har tilførslene av norsk slakt, dets vekt og verdi variert således:

År	Tilførte slakt	Vekt	Omr. verdi	Årets middelpriiser i øre pr. kg.			
				Okse	Svin	Gjødkalv	Får
1914	85 730	3 788 915	3 369 891	88,4	105,0	103,9	106,2
1915	82 408	3 957 617	4 125 516	97,3	138,5	118,6	119,7
1916	69 905	3 242 432	6 339 793	227,0	224,0	208,0	214,0
1917	67 497	3 423 612	7 874 129	215,0	291,0	226,0	271,0
1918	66 456	3 136 552	11 845 881	384,0	426,0	384,0	416,0
1919	67 709	2 897 237	11 104 552	402,0	420,0	430,0	414,0

Foruten disse kvantiteter norsk kjøtt er der i 1919 fra utlandet innført 1 127 slakt dansk og 115 slakt svensk ferskt oksekjøtt. Av salt kjøtt er fra Island innført 27 310 kg. fårekjøtt, fra Amerika 27 687 kg. oksekjøtt og fra England 116 786 kg. bostekjøtt. Dessuten er innført 289 kg. frosset amerikansk kjøtt og 86 135 kg. tarmar.

Det er vanskelig å angi hvor meget av de her opgitte kjøttmengder går til byens eget forbruk, da betydelige mengder av det kjøtt, som kontrolleres her, blir videreforsent til hoteller og forhandlere i landdistriktene. Særlig gjelder dette det her kontrollerte tønnekjøtt, hvorav kun den minste del forbrukes i Bergen. Det må dog antas at forbruket, på grunn av den økede kjøpeevne blant store lag av befolkningen, har vært betydelig større enn i de foregående år og det er kun den betydelige import av utenlandsk kjøtt der har forhindret kjøtnød og en uforholdsmessig voldsom stigning av kjøttprisene.

Ved behandlingen av det landsslaktede kjøtt er der ennå ikke foregått nogen vesentlig forandring til det bedre. I sommermånedene kommer fremdeles mange, særlige svine- og spedkalvslakt frem i en ytterst uappetittlig og liketil bedervet tilstand. Det er å håpe at en større byslaktning, nu da det kommunale slaktehus er tatt i bruk, må kunne rette på mange av de uheldige forhold, som hittil har skjemet byens kjøttmarked.

De tilførte slakt har vært i usedvanlig slett stand og unge kommer ofte frem som rene skeletter. Dette gjelder til en viss grad selv under normale forhold, og nu har fórnøden gjort dette forhold ennå mere iøinefallende. Der gjøres, særlig for ungefeets vedkommende, alt for litet for å øke vor kjøttproduksjon ved en rasjonel føring og det er vesentlig fra de nærmeste distrikter omkring byen at der kan fremskaffes slakt i tilfredsstillende stann. Man har, ved leilighetsvis forsennelse av dyr fra det Trondhjemske og fra Østlandet, hatt god anledning til å se forskjellen mellom hvad disse distrikter og vort eget opland kan by på dette område. De nuværende høie kjøttpriser måtte kunne øke interessen for en forbedring i vor kjøttproduksjon.

Bergens nye kommunale slaktehus og kvegtorv blev tatt i bruk 1ste oktober 1919. Beliggende på den tidligere Småmølles tomt i Sandviken, inntar det et areal av ca. 8200 m². Det har 2 slaktehaller for stor- og småfe samt en avdeling for svineslaktning. Adskilt fra disse ved en midtergang finnes salgshallen for såvel by- som landslaktet kjøtt. Under denne, i kjelleretasjen, har man på grunn av de mangelfulle plassforhold, måttet anbringe anleggets kjølerum.

Handelsfjøsset har plass for 160 storfe, ca. 1000 får og 15 hester.

Dessuten finnes på anlegget et talgsmelteri, der drives som andelsforretning av anleggets slaktere og, som det har vist sig, i vesentlig grad vil kunne bidra til en rasjonel utnyttelse av den på slaktehuset faldende talg.

Alt i alt tør man gå ut fra at det kommunale slaktehus, ved den nu for Bergen gjennomførte slaktetvang, vil formå å rette på forskjellige mangler og ulemper som vor kjøttkontroll og vort kjøttmarked har lidt under, ikke alene i sanitær, men også i merkantil henseende.

Årsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon paa stasjonen. (Bergen).

Sykdommer og feil	2nen klasse						Kassert						
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Andre dyr	
Abnorm lugt, brunstlugt.....	-	-	38	-	-	-	1	-	1	-	-	4	-
Avmagring.....	13	-	-	-	4	-	3	-	1	1	-	10	-
Bedrevet eller slet behandlet, skiddent	1	-	1	1	151	1	4	-	1	-	-	43	7
Benbrud.....	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre.....	3	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-
Blodarin.....	1	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse,.....	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse,.....	-	-	-	-	-	-	2	-	1	4	2	4	2
Børsygdome.....	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë.....	-	1	-	-	82	-	-	-	-	-	-	99	-
Fødselsbesvær.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Gulsot.....	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2	-
Mangelfuld avblødning.....	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdome.....	-	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	1	-
Nødslagtning.....	2	-	-	-	-	-	9	3	-	-	-	1	-
Rachitis.....	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rasleyke.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Septiske tilstande.....	-	-	-	-	-	-	7	2	-	2	-	-	-
Svulster.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tinter.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
Vattersot.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-

4. Bodo.

Kontrolløren, dyrlæge *P. Seglem* meddeler:

Tilførslen av kjøtt har gjennomgående vært under det normale, særlig gjelder dette for månederne mai, juni og juli.

Det tilførte kjøtt har utelukkende vært av norsk oprindelse. Utenlandsk kjøtt er ikke blitt tilført kontrollkommunen hverken i fersk tilstand eller som tønnekjøtt.

5. Drammen.

Kontrolløren, dyrlæge *G. Brekke* meddeler:

Ved Drammens kjøttkontroll er i 1919 undersøkt: 4719 okser, 425 hester, 1889 svin, 3314 får, 146 gjeiter, 2663 spedkalver.

Sammenligner man tilførslen med 1918 finner man i 1919: 1075 okser mindre, 127 hester mindre, 871 svin mere, 1000 får mere, mens tilførslen av gjeit og kalver er omtrent uforandret.

Med 2 n e n k l a s s e er stemplet: $68\frac{1}{2}$ okse, 19 hester, 23 svin, 3 får, $40\frac{1}{2}$ spedkalv, 2 gjeiter.

K a s s e r t: $13\frac{1}{2}$ okse, $\frac{1}{2}$ hest, 5 svin, 11 spedkalver, 1 gjødkalv til en samlet vekt av 3326 kg.

Danskekjøttet, som sendes hertil fra Kristiania har ialfall i den siste halvdel av året så at si dominert markedet.

6. Fredrikshald.

Stadsdyrlæge *Ant. Jacobsen* meddeler:

I årets løp har følgende slaktekropper passert kjøttkontrollen i og utenfor kontrollstasjonen: 303 okser, 1 gjelling, $584\frac{3}{4}$ ku, 387 kvie, $114\frac{1}{2}$ hest $750\frac{1}{2}$ svin, 949 sauer, 1438 spedkalv og $483\frac{3}{4}$ gjødkalv.

Herav er fra Danmark via Kristiania innført 382 storfe, (mot 227 i 1918) og 2 hester, som hadde passert Kristiania kjøttkontroll.

Efter det anførte er de samlede kjøttkropper, som har passert kjøttkontrollen i og utenfor kontrollstasjonen $5012\frac{1}{4}$ mot $4546\frac{3}{4}$ i 1918. Slaktekroppenes økning av 466 stykker faller på de mindre dyr, derimot er storfeslakt avtatt med 305 stykker.

De høie melkepriser med lettere adgang til å skaffe kraftfôr, har bevirket at nedslaktning av kuer er blitt mindre, i forbinnelse med, at distriktets bønder ikke har anledning til å vedlikeholde sin kvegbesetning ved innkjøp av innført svensk kveg.

Fra Sverige er ikke innført kjøttkropper.

Med II klasse er stemplet 14 storfe, 2 hester, $6\frac{1}{2}$ svin og 4 spedkalver med en samlet vekt av 2780 kg.

Kassasjon er foretatt av 11 kuer, 1 hest, 7 svin og 8 spedkalver med en kjøttvekt av 2239 kg., dertil kommer 436 kg. organer, tilsammen er kassert 2675 kg.

Tuberkulose er påtruffet i 7 slakt, i alle tilfeller hos kuer.

Stempling med II klasse er foretatt på kontrollstasjonen, likeledes er kassasjonen utført på denne, da de slakt, som er påtruffet utenfor kontrollstasjonen, med

sanitære mangler, er henvist til denne, for der å foreta en nøiere undersøkelse og granskning.

Der er i årets løp ikke fremkommet nogen klage over kontrollens avgjørelse, så nogen overskjøn av helserådet er derfor ikke begjert.

De stadige forsøk på å føre kjøttkontrolløren bak lyset, resulterte omsider i at en leverandør fikk kr. 100 i bøter, for falske opplysninger.

Slakteriet. I det kommunale slakteri er i årets løp følgende dyr slaktet og kontrollert: 70 okser, 52 kuer, 19 kvier, 51 hester, 192 svin, 18 sauer, 81 spedkalver, 3 gjødkalver, ialt 486.

Med II klasse er stemplet 2 kuer, $\frac{1}{2}$ hest og 1 svin. Konfiskert er $\frac{1}{2}$ hest og $\frac{1}{4}$ svin. Vekten av det kasserte kjøtt er 143 kg., dertil kommer 40 kg. organer sammenlagt 183 kg.

Tuberkulose er påvist hos 3 kuer og 1 svin.

Importslakteriets betjening er som før, 1 vaktmester, 1 slaktemester og 2 renholdsmenn.

Dyrlæge Svensen har fått og mottatt ansettelse ved Stavanger kommunale slaktehus, hvilken stilling han overtok 1 august 1919.

7. Fredrikstad.

I denne by finnes to kontrollstasjoner, nemlig en på vestsiden av Glommen, der bestyres av stadsdyrlæge *I. Hvattum* og en på østsiden der bestyres av dyrlæge *E. Bruer*.

I 1919 er der i Fredrikstad V, ialt kontrollert: 2525 okser, $215\frac{1}{4}$ hest, $1442\frac{1}{4}$ svin, 1961 sau, 17 gjeit, $2302\frac{3}{4}$ spedkalv og $299\frac{3}{4}$ gjødkalv. Derav stemplet 2nen klasse: $37\frac{3}{4}$ okse, $6\frac{3}{4}$ hest, $42\frac{3}{4}$ svin, 2 sau og $13\frac{3}{4}$ spedkalv. Kassert blev $6\frac{3}{4}$ okse, $\frac{3}{4}$ hest, 11 svin, 13 spedkalver og 1 gjødkalv. Av kontrolløren i Fredrikstad Ø. er ialt kontrollert: 262 okser, $27\frac{1}{2}$ hest, 193 svin, 237 sau, 5 gjeit, 859 spedkalv og 6 gjødkalv. Derav stemplet 2nen klasse: 6 okser, 4 svin, 2 gjeit og 9 spedkalver. Kassert blev 3 okser, 4 svin og 5 spedkalver.

8. Gjøvik.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *L. Seeberg* avgikk ved døden våren 1920 og rakk ikke å innsette nogen beretning for kontrollens virksomhet i 1919. Den nuværende kontrollør, stadsdyrlæge *L. Slagsvold* har innsent utskrift av protokollene over de i året kontrollerte slakt; hvad disses antall angår, henvises til tabellene. Om årsakene til kassasjon og 2nen klasses stemping opplyses efter optegnelsene i kontrollprotokollen: 1 okse kassert p. gr. a. dårlig avbløtt og degenerert kjøtt, formentlig sildemelsforgiftning, 1 svin p. gr. a. rødsyke, 1 spedkalv p. gr. a. diarré, 1 gjeitebukk p. gr. a. intens brunstlukt.

Av de 8 med 2nen klasse stemplede okseslakt hadde 2 stk. katarrhalfeber i lett grad, 1 trommesyke, 5 sammenlodninger p. gr. a. traumatisk lokal peritonit.

1 gris stemplet med 2nen klasse p. gr. a. rachitis.

De under rubrikken »andre dyr« anførte 4 dyr var elg.

9. Hamar.

Angående kontrollens virksomhet henvises til tabellene. Kontrollør er stadsdyrlæge *G. Coth.*

10. Haugesund.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *H. P. Jensen* meddeler:

Kontrollen har vært utført i de samme lokaler som tidligere. Tilførslen har vært noget mindre enn forrige år. Der er tilført ialt: 2004 okser, 58 $\frac{1}{2}$ hest, 326 $\frac{1}{2}$ gris, 6275 $\frac{1}{2}$ sau, 78 gjeiter, 2009 spedkalver og 140 $\frac{1}{2}$ gjødkalv. Herav er imidlertid en del før ankomsten hit kontrollert og stemplet i Bergen og Stavanger, nemlig: 341 okser, 6 hester, 58 $\frac{3}{4}$ gris, 603 sauer, 20 $\frac{3}{4}$ spedkalv og 17 gjødkalver.

Regnet etter en gjennomsnittsvekt av: Okse 90 kg., hest 175 kg., gris 80 kg., sau og gjeit 15 kg., spedkalv 12 kg. og gjødkalv 30 kg., har det samlede forbruk av ferskt kjøtt og fleisk vært således:

Okse 179865 kg., hest 10237 kg., svin 25960 kg., sau 94095 kg., gjeit 1170 kg., spedkalv 24030 kg., gjødkalv 4215 kg. Tilsammen 339572 kg. hvilket utgjør ca. 19,4 kg. pr. individ, idet innbyggerantallet anslås til 17000.

Sammenlignet med 1918 er tilførslen gått ned med 86005 kg. Byens forbruk antas dog at ha vært omtrent det samme, idet der i nevnte år medgikk en mengde kjøtt til forsyning av de heromkring stasjonerte orlogsfartøier, samt til de herfra utgående konvoier.

Kjøttprisene stod omtrent på samme nivå hele året, idet de i årets første halvdel gjeldende maksimalpriser holdt sig så godt som uforandret hele året ut.

Med 2nen klasse er stemplet 35 $\frac{1}{4}$ okse, 3 hester, 2 $\frac{3}{4}$ gris, 93 $\frac{1}{2}$ sau, 5 gjeiter, 97 $\frac{1}{2}$ spedkalv og 2 gjødkalver. Den hyppigste årsak til 2nen klasses stempling har vært avmagring og slett behandling.

Der er konfiskert 5 $\frac{1}{2}$ okse, 2 griser, 2 $\frac{1}{2}$ får og 6 $\frac{1}{2}$ spedkalv. Årsak har hyppigst vært febersykdommer av forskjellig slags samt bedervethet. Tuberkulose eller andre smitsomme sykdommer har ikke forekommet.

Til tønnekjøttkontrollen er innkommet 46237 kg. islandsk sauekjøtt, som har vært av god kvalitet, uten tilsetning av forbutte konserveringsmidler, og pent behandlet.

I det nye kommunale slaktehus, hvis underetasje nu er ferdigstøpt, er projekttert innredning av lokaler for melkekontrollen. Det hele anlegg med kjølerum og pølsefabrikk er kalkulert til kr. 846 000,00 og antas at kunne fullføres i løpet av 1 $\frac{1}{2}$ år.

11. Holmestrand.

Kontrolløren, dyrlæge *O. Rustad* meddeler:

Kontrollokalet er det samme. Lønnen er forhøiet til kr. 2000,00. Kjøttets behandling og kvalitet har gjennomgående vært god, særlig har det tilførte danske kjøtt vært av utmerket kvalitet.

Kassert blev 32 kg. kjøtt og 90 kg. organer.

12. Horten.

Av de av kontrolløren, stadsdyrlæge *E. Wiese* innsente lister fremgår det, at det ved Hortens kjøttkontroll ialt er undersøkt:

2024 $\frac{1}{2}$ okse, 113 hester, 809 $\frac{1}{2}$ svin, 1251 sauer, 53 gjeiter, 1040 spedkalver, 94 gjødkalver. Derav stemplet 2nen klasse: 29 $\frac{1}{2}$ okse, 4 hester, 12 svin, 2 sauer og 2 spedkalver. Kassert blev: 8 okser, 2 hester, 4 svin, 3 sauer, 8 spedkalver og 1 gjødkalv.

13. Honefoss.

Kontrolløren, dyrlæge *G. Ødegaard* meddeler:

Tilførslen av kjøtt har vært under normalen, idet der i det hele har vært kontrollert 898 okser, 60 hester, 514 svin, 524 $\frac{1}{2}$ sau, 16 gjeter, 924 spedkalver og 60 gjødkalver. De abnorme priser har vel vært grunn til mindreforbruket; ti mangel på slakt er ikke årsaken, da adskillig er opkjøpt og solgt til andre kanter.

Utenfor stasjonen er kontrollert 4 okser og 4 svin. Stemplet med 2nen klasse er 25 $\frac{1}{2}$ okse, 1 hest, 7 svin, 1 får og 7 spedkalver. Kassert 6 $\frac{1}{2}$ okse, 2 $\frac{1}{2}$ hest, 6 svin og 11 spedkalver, hvilke + kasserte organer i vekt utgjorde 2158 kg.

Der er tilført byen endel kjøtt fra Kristiania, da kjøttforretningene har funnet det regningsvarende idet prisene derinne tildels har ligget under de herværende.

Den nuværende kjøttkontrollstasjon som i enhver henseende er ubekvæm og trang, tenker man på å flytte og forhåpentlig vil den nyopførendes bli bedre og hensiktsmessigere innrettet.

14. Kongsberg.

Kontrolløren, dyrlæge *A. Løken* meddeler:

Ialt er stemplet 540 $\frac{1}{2}$ okse, 16 hester, 215 $\frac{3}{4}$ svin, 475 sauer, 19 gjeiter. 635 $\frac{1}{4}$ spedkalv og 24 $\frac{1}{2}$ gjødkalv.

Med 2nen klasse er stemplet $7\frac{1}{2}$ okse, 11 svin og 2 sauer samt $6\frac{1}{2}$ spedkalv. Kassert er 1 spedkalv på 20 kg. samt 79 kg. avfall.

Av slakterne hersteds er efter sigende innkjøpt 150 oksekrotter stemplet ved Kristiania kjøttkontroll. Disse kjøttkropper er ikke opførte på listen for herværende kjøttkontroll.

15. Kragerø.

Kontrolløren, dyrlæge *J. Benzen* meddeler:

Antallet av tilførte slakt har i år vært noget mindre enn almindelig. Årsaken hertil er den store reduksjon av besetningene i distriktene heromkring. Der er derfor tilført meget oksekjøtt fra Kristiania, dels norsk og dansk, dels noget frosset amerikansk. Intet av dette har vært tollbehandlet her. Dette har alt sammen vært store dyr, som har veiet henimot det dobbelte av vort almindelige telemarkskveg.

Kontrolltiden, som før var kl. 9—12, er nu forandret til kl. 8—11 hele året.

16. Kristiania.

Direktør, dyrlæge *A. Lø* meddeler følgende om Kristiania slaktehus og kjøttkontroll:

1919 er slaktehusets 7de, kjøttshallens 10de, kjøttkontrollens 26de og destruksjonsverkets 19de driftsår.

Den under forrige driftsår herskende dyrtid holder sig fremdeles i inneværende år. I budgettåret er alle slaktehusets lønninger blitt regulert.

Høsten 1919 blev besluttet utvidelse av kjølehuset og der blev bevilget til innredning av fryseri i 3dje etasje over det nuværende fryseri, samt til en ny frysemaskine, ialt kr. 435 285,—.

H a n d e l s f j ø s e t. Det alt overveiende antall kreaturer ankommer fra tirsdag aften og innrangeres til slaktehusets rampe, og lossningen er som oftest ikke ferdig før ut på de tidlige morgentimer neste dag.

Det har i år som tidligere vist sig, at slaktehuset har for liten fjøs plass. Ofte har der stått over natten et stort antall ulessede vogner til alle årstider.

L i v d y r av storfe var vesentlig kalvekjør. Der tilførtes 3250 (3408). Det største antall storfe kom fra Akershus og Østfold fylker.

Smågrisene tilføres i store mengder og spredes herfra utover store deler av det sydlige Østland. Antallet var 13565 (12250).

S l a k t e d y r. Det største antall slaktedyr er storfe i forskjellig alder. Der innkam til fjøset 14036 [(22985)]. Der var flest fra [fylkene Hedemark, Opland og Akershus].

Et sammendrag av tilførslen til Kr.a handelsfjøs i 1919 vil vise følgende tall: Av slaktedyr tilsammen *): 6066 okser, 7808 kjør, 162 gjødkalver, 581 spedkalver,

*) Herunder innbefattet de fra Sverige over Fr.hald innførte 2 storfe livdyr og 35 storfe slaktedyr.

75 svin, 1117 sauer og 13 gjeiter. Av livdyr: 3380 kjøer (derav 130 fra Danmark), 13565 smågriser og 36 sauer.

Kjøtt hallen. Gjennem kjøtt hallen passerer alt kjøtt og flesk, som kommer til Kristiania, både det som er slaktet i slaktehallene og det utenbys og i utlandet slaktede kjøtt, samt det på fellesslakteriet i Aker slaktede kjøtt, som er fritatt for fornyet kontroll her.

Fra slaktehallene og kjøttkontrollen er tilført kjøtt hallen: Okse 48099 (57319), hest 1949 (2919), svin 27784 (16423), sau 75922 (61801), gjeit 8442 (5539), spedkalv 32676 (37449), gjødkalv 15542 (22227). tilsammen 210414 (203677) stk.

Fra fellesslakteriet er tilført ca.: Okser 2850 (4215), hester 100 (131), svin 950 (372), sau og gjeit 1850 (3048), kalv 1150 (520), tilsammen 6900 (8286) stk.

Ialt har således passert kjøtt hallen 217314 skrotter.

Tilførslen er tildels meget periodisk med store mengder til enkelte tider av året, og enkelte dager i uken blir plassmangelen hyppig meget følelig.

Det er nemlig slik, at der til Kristiania føres meget mere kjøtt enn byen selv forbraker. Kristiania er efterhånden blitt centralmarked for store deler av landet. Herfra forsynes ikke alene store deler av det sønnenfjellske Østlands byer og bygder, men der føres oksekjøtt til Sørlandets og Vestlandets byer og endog til Tronhjem. Det må jo anses for en fordel for byen, at den tilføres mere enn den trenger. Derved er jo dens egen befolkning sikret nok og får velge først hvad den vil ha.

Denne store tilførsel skyldes meget, at i Kristiania finnes kjøpere til alle kvaliteter og alle mengder, men ikke minst at der her allerede nu bys lokaler, hvor både handel og opbevaring kan finne sted. Store mengder varer kan derfor tryggere sees hit enn til andre byer, hvor markedet lett blir overfylt, og hvor der jo som regel ikke finnes tilstrekkelige opbevaringslokaler. Dette er en fordel som byen må søke å beholde, og det sker best ved å skaffe tilstrekkelig plass i kjøtt hallen til praktisk talt enhver mengde som måtte komme. Kjøtt hallens utvidelse er derfor både nødvendig og berettiget også fra et Kristiania-stannpunkt.

Kjøtt kontrollen. Kontrollarbeidet er som vanlig besørget av slaktehusdirektøren, 1ste kontrolldyrlæge og 3 kontrolldyrlæger, samt ekstraordinær arbeids-hjelp, når denne har kunnet skaffes.

Kontrolldyrlæge Bech Hansen som i 1918 på grunn av svekket helbred hadde måttet fratre sin stilling på vartpenger, sluttet for godt med full pensjon fra 1ste januar 1919, efter å ha arbeidet ved Kristiania kjøttkontroll i 25 år.

I hans sted blev fast ansatt dyrlæge Hans Bøhler fra 1ste januar 1919.

Betjeningen har forøvrig bestått av 1 formann og 6 stemplere.

Den totale tilførsel. Den herunder omhandlede tilførsel omfatter det utenbys slaktede og fra utlandet innførte kjøtt, samt kjøtt av dyr slaktede i slaktehuset. I de følgende oppgaver er således ikke medtatt det her kontrollfrie kjøtt, d.v.s. kjøtt stemplet ved utenbys slakteri og som er fritatt for fornyet kontroll i Kristiania. For tiden er det kun Fellesslakteriet i Aker, som har denne rett, idet Stavanger kommunale slaktehus har frasagt sig sin i mange år hadde rettighet dertil.

Tilførslen var i 1919, (de tilsvarende tall for 1918 er vedføiet parentes):

Storfe	48099	(57319)
Hest	1949	(2919)
Svin	27784	(16423)
Sau	75922	(61801)
Gjeit	8442	(5539)
Spedkalv	32676	(37449)
Gjødkalv	15542	(22227)

Tilsammen . . . . . 210414 (203677) skrotter.

Der var således en nedgang på storfe 9220 — 16 %, hest 970 — 33 %, spedkalv 4773 — 13 %, gjødkalv 6685 — 30 %. Hvorimot en økning på svin 11361 — 69 %, sau 14121 — 23 %, gjeit 2903 — 52 %.

Av den totale tilførsel var slaktet i Kristiania slaktehus: Av okser 10281, hester 1006, svin 2689, sau 1438, gjeit 80. spedkalver 1414, gjødkalver 5677.

Av norsk utenbys slaktet (landkontroll) tilførtes: Av okser 8756, hester 658, svin 21420, sauer 67088, gjeiter 8360, spedkalver 31157, gjødkalver 7639.

Den norske tilførsel. Det til Kristiania førte ferske kjøtt av norsk oprinnelse og som blev kontrollert her, bestod som i tidligere år av utenbys slaktet og i Kristiania slaktehus slaktet kjøtt.

Av den totale tilførsel utgjorde det norske oksekjøtt 39,4 % og de norske svin 86 %.

Den norske tilførsel er gått ned fra 34072 okser i 1918 til 18957 i dette år, altså 15115 mindre, hvorimot svinetilførslen er steget fra 16423 i 1918 til 24109 i dette år, eller 7686 mere.

1919 viser den minste tilførsel av norsk oksekjøtt, som vi har hatt siden kontrollens første år 1894, da der tilførtes 18892 okser. Det er altså resultatet av norsk produksjon av storfe til salg til Kristiania efter 25 år.

Dette får man håpe er et forbigående forhold.

Kvaliteten. Om det norske kjøtt må det desværre også iår uttales, at det later meget tilbake å ønske i kvalitet, det er ujevnt, fra de riktig gode til meget ringe kvaliteter. Men ulykken er, at den siste er den overveiende mengde.

Der slaktes her i byen og tilføres i slaktet tilstann et stort antall unge, som både er magre og små og som det burde kunde lønne sig å føre på nogen måneder. Tilsammen er der kommet hit ca. 10 000 stk. unge under 100 kg., men med en gjennomsnittsvekt av sikkert ikke over 60 kg.

Flesketilførslen er som nevnt steget ganske betydelig og jevnt over er kvaliteten av det norske flesk god. Der har desværre vært frembudt endel sildeflesk, som har voldt endel vanskelighet. Der må derfor sterkt advares mot å bruke sild, eller sildefør til gjødning av svin. Men når dette unntas, så står det norske flesk på høide med dansk og svensk flesk.

Sauetilførslen har vært meget større enn foregående år. Det ser ut som saue-tilførslen holder sig oppe og både størrelse og fethetsgrad passer for Kristiania befolkningens smak.

Spedkalv- og gjødkalv-tilførslen har heller ikke iår skilt sig ut fra hvad den har pleid å være.

Sunnhetstilstanden må sies å ha vært bra, hvad ondartet, smittsom sykdom angår, men av andre sykdomsformer, har der blant det norske kjøtt vært ret mange.

I slaktehuset er av 10281 slaktede okser påvist tuberkulose hos 154 = 1,49 % hvorav norske 91 = 0,89 %, og danske 63 = 78,8 %.

Ved landkontrollen er påtruffet et stort antall tilfeller av tuberkulose, som ikke har gitt anledning til understempling eller kassasjon, så det i tabellene for landkontrollen nevnte antall tuberkulose ikke er pålidelig, hverken for norsk eller utenlandsk kjøtt.

Angående årsaker til kassasjoner og 2nen klasses stempling, henvises til tabellene.

Den svenske tilførsel bestod som anført kun av 777 okser, 4 kalver.

Den danske tilførsel. I 1918 bestod den danske import kun av okser, hvorimot der for inneværende år er noget av alle slags dyr.

Av okser innførtes	26939 = 55,8 %	av hele tilførslen.
» svin	3675 = 13,2 %	—»—
» gjødkalv	2222 = 14,3 %	—»—

Tilførslen var forholdsvis liten i årets første halvdel, men steg jevnt fra juli måned og i august begynte der også at innføres svin og sau. Det var ikke alene tallmessig som den danske oksekjøtt-tilførsel var langt over den norske. Skrottens gjennomsnittsvekt var betydelig større, så i vekt skulde jeg være tilbøilig til å ansette det danske kjøtt til $\frac{2}{3}$ av den hele tilførsel. Kvaliteten som i 1918 var yderlig slett, steg betydelig eftersom året led. Der kom et betydelig antall gode gjellinger, kvier og gode kjør. Sunnhetstilstanden var upåklagelig. Av okser stempledes med 2nen klasse 123 = 0,45 % og kassertes 14 = 0,05 %.

På grunn av tuberkulose stempledes 2nen klasse 83 okser = 0,30 %, og kassertes 10 okser = 0,04 %.

Tilført engelsk slaktet: 4 sauer.

Fra U. S. A. slaktet: 1283 okser.

Fra Argentina slaktet: 143 okser.

Tønnekjøttkontrollen. Kontrollen med det opdelte saltede kjøtt, besørges som hittil av slaktehusdirektøren og slaktehusets dyrleger, og betjeningen består forøvrig av en assistent og en medhjelper.

Av forskjellig slags tønnekjøtt blev undersøkt 5 221 520 kg. (3 490 820 kg.) således en betydelig stigning fra forrige beretningsår. Av samtlige 49432 fustasjer blev åpnet 14220 = 28,76 %.

Av hestekjøtt er samtlige tønner åpnet og hvert stykke i hver tønne undersøkt. Av de tilførte 202464 kg. hestekjøtt er kassert 4243 kg. = 2,09 %. Av de øvrige varer er kun ubetydelig kassert.

Oksekjøtt, tarmen og pølser kommer mest fra U. S. A., hest fra England, sau fra Island med hele 3503576 kg. Det islandske fårekjøtt som vi får direkte, er en særdeles pen og frisk vare, Av den store mengde undersøkte kjøtt, er kun kassert 7230 kg., altså kun 0,2 %. Det amerikanske oksekjøtt har som vanlig vært bra. Der er av 1173362 kg. kun kassert 375 kg.

Foruten fra de nevnte lander er der kommet endel varer fra Danmark, Frankrike, Sverige og Holland.

Destruksjonsverket. Den totale råstoffmengde var:

Fra sunnhetkommisjonen	28288 kg.
» slaktehallene	21482 »
» kjøttkontrollen	89886 »
» tønnekjøttkontrollen	11848 »
	<hr/>
	151504 kg.

Kadavre: 13 hester, 3 kjør, 700 hunner, 466 katter, 6 svin, 420 andre dyr (fugler), ialt 1608 stk. til en samlet vekt 17957 kg. Samlet råstoffmengde 169461 kg.

Aarsaker til 2nen kl. stemping på kontrollstationen. (Kristiania).

Sykdommer og feil	Norsk							Dansk								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spedkaly	Gjødkaly	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spedkaly	Gjødkaly	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt	-	-	198	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	36	2	8	67	20	42	4	-	16	4	-	1	-	2	-	-
Aktinomykose (strålesopp)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	5	5	20	43	15	39	-	-	1	6	-	-	-	-	2	-
Benbrud	23	6	55	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	23	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	14	-	2	-	-	11	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	18	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
— av anden årsak	-	-	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	20	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
— av anden årsak	1	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børsygd	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	38	-	25	22	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	4	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelse	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	1	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse, traumatisk	54	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygd	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	15	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	18	-	1	127	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd	30	5	23	1	-	25	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Mavesygd	-	-	1	-	-	19	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navleaarebetændelse	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygd	7	-	7	-	-	3	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Nødsaktning	19	9	6	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	318	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	1	6	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelse	3	1	3	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tinter	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	4	-	-	-	-	-	83	-	4	-	-	-	2	-
Vattersot	1	-	2	78	3	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	9	-	9	3	-	20	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Defekt	2	4	5	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indigestion	7	-	3	-	-	88	7	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	365	41	739	347	42	275	43	-	122	16	4	1	-	3	4	-

Årsaker til kassasjon på kontrollstationen. (Kristiania).

Sykdomme og feil	Norsk							Dansk								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkaly	Gjøtkaly	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkaly	Gjøtkaly	Andre dyr
Avmagring.....	4	-	-	4	101	6	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent.....	12	2	38	61	19	229	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud.....	13	1	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet.....	7	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre.....	3	-	-	-	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk.....	24	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk.....	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak	3	-	2	-	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdøm.....	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoé.....	3	-	-	1	-	92	8	-	-	-	-	-	-	3	2	-
Fødselsbesvær.....	9	-	5	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot.....	1	-	2	3	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser.....	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom.....	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk.....	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse.....	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi.....	29	-	5	1	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdøm.....	4	1	16	-	-	102	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning.....	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdøm.....	19	-	7	1	5	156	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Navlearebetændelse.....	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdøm.....	8	1	4	1	-	27	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødsaktning.....	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis.....	-	-	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke.....	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde.....	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande.....	49	7	15	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser.....	1	4	3	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke.....	15	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose.....	-	-	2	-	-	-	-	-	10	-	1	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne.....	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot.....	-	-	8	45	4	7	1	-	1	-	7	1	-	-	-	-
Ialt..	239	20	216	124	132	681	72	-	14	2	2	7	1	6	2	-

Arsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon ved Kristiania slaktehus.

Sygdomme og feil	2nen kl. stemping							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Absces (byld)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	6	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (strålesopp)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedervet eller slet behandlet, skittent...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Benbrud	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	8	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	9	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Børsydom	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesykdom	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsykdom	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesykdom	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-	-
Navleaarebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresykdom	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Nødslaktning	1	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	1	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	1	4	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarm lidelser	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tinter	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	10	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Ødem	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	64	20	20	9	2	6	2	19	8	8	2	1	9	1	-	-

17. Kristiansand.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *C. Juell* meddeler:

Der er ialt stemplet 3500 storfe, 183 heste, 1102 svin, 4653 faar, 188 gjet, 4675 spedkalv og 2257 gjødkalv; herav 2nen klasse: 24 storfe, 2 heste, 9 svin, 3 faar, 2 gjet, 7 spedkalv, 1 gjødkalv og kassert 10 storfe, 3 heste, 1 gjet og 6 spedkalve.

Av dette er innført fra Danmark 450 storfe, 86 svin, 61 faar, 25 gjødkalv og 9¹/₂ storfe fra Amerika.

Gjennomsnittsvekt av det slaktede er omtrent for storfe 110 kg., hest 180, svin 100, får 15, gjet 13, spedkalv 13 og gjødkalv 30 kg.

Ved kjøttkontrollen er ansatt en kontrollør med lønn 5100 og assistent 1950 kr. Tilgangen på kjøtt har vært bra men der er slaktet noget mindre enn forrige år.

18. Kristiansund.

Stadsdyrlæge *C. A. Steensholt* meddeler:

Tilførselen av landsslaktet kjøtt har i året 1919 vært 1468¹/₂ storfe, 30¹/₂ hest, 587¹/₂ svin, 4271 sauer, 242 gjeter, 3237 spedkalv, 74 gjødkalv og 3 hjorter. I det kommunale slaktehus er slaktet 1634 storfe, 147 kalver og 114 får. Byens samlede omsetning av stemplet ferskt husdyrkjøtt har vært 3158¹/₂ storfe, 43¹/₂ hest, 621 svin, 4292 sauer, 244 gjeter 3278 spedkalver, 75 gjødkalver og 3 hjorter.

Kjøttet har vesentlig stammet fra Nordmøre og Romsdalen. Kvaliteten mindre god og emballeringen meget dårlig for småfekjøttets vedkommende. Virksomheten i slaktehuset har vært som tidligere.

19. Larvik.

Kontrolløren, dyrlæge *J. Andersen* meddeler:

Kjøttkontrollen har i det forløpne år vært drevet som tidligere hvad arbeidstid angår. Budgettmessig seet er foregått den forandring, at dyrlægens lønn er forhøiet fra kr. 2000 til 3000 pr. år.

Tilsammen er ialt stemplet 1735 okser, 81¹/₄ hest, 909¹/₂ svin, 1893 får, 1 gjet, 1184 spedkalve og 128 gjødkalve. Sammenlignet med fjorårets, er det en mindre tilførsel av okser, heste og kalve, derimot en økning for svin og fårs vedkommende. Av okser er fra Danmark tilført 231¹/₂, vesentlig over Kristiania og Horten — samtlige har vært stemplet før, kun etterkontrollert her. Foruten disse er stemplet 18¹/₄ amerikansk frossent oksekjøtt. Disse er svære, fete dyr på en vekt av opptil 250 à 300 kg.; danske dyr har en gjennomsnittsvekt av 150—200 kg, mens de norske neppe veier mere enn ca. 90 kg. gjennomsnittlig.

Tilgangen på får har vært ganske bra — 554 får mere i år enn ifjor. Fra vestlandet er tilført byen 824 får, pene skrotter, mens derimot kvaliteten for de fårs

vedkommende, som kommer fra distriktene omkring byen, har vært mindre god. Tilgangen på svin har vært større i år enn 1918. Av kalv har tilgangen vært forholdsvis liten. Grundet de høie melkepriser blir dyrene gjerne slaktet i en altfor ung alder, almindelig 8—14 dage gamle. Der er kun ringe tilførsel av gjødkalve.

Der er undersøkt 25 tønder amerikansk tønnekjøtt og 30 tønner islands fårekjøtt. Kvaliteten var god og kjøttet passerte kontrollen uten antegnelser.

Behandlingen av kjøttet er bra, hvad angår distriktene heromkring og det fra vestlandet pr. dampskib tilførte fårekjøtt; derimot later rensligheten meget tilbake å ønske for det østenfra med jernbane tilsendte.

---

20. Lillehammer.

Stadsdyrlæge *W. Simonsen* meddeler:

På Lillehammer har kjøttkontrollen inntil 1919 vært utført av fylkesdyrlægen på stedet. Fra nevnte år blev bestillingene delt og stadsdyrlægestilling opprettet fra 1/7—1919.

Den årlige lønn blev forhøiet til kr. 3000 med 3 alderstillegg à kr. 300 efter 3, 6 og 9 år. Dessuten kom dyrtidstillegg, for tiden kr. 1000.

Landkontrollen foregår som før i det provisoriske skur ved torvet. Forholdene er her dårlige i sanitær henseende, tungvidt og upraktisk. Der har længe vært tale om å bygge tidsmessig kontrollokale; men sålænge dyrtiden, med det stramme kommunebudgett varer, blir det vel neppe noget av.

I byen er slaktetvang, og al slaktning er henvist til Det kommunale slakteri, hvor der også slaktes endel for de omkringliggende bonnegårde.

I 1919 er tilført adskillig mere kjøtt og fleusk enn foregående år. Slaktekroppene har som oftest vært av god kvalitet og fremført i tilfredsstillende emballage. Kjøttkølli fra N. Gudbrandsdalen har dog undtagelsesvis vært for slett emballert og tilsvint ved transporten på jernbanen.

En koskrott er kassert grundet generalisert tuberkulose, ellers er påtruffet enkelte tilfeller av lungetuberkulose hos oxsen og halstuberkulose hos svin.

---

21. Lillestrøm.

Som kontrollør fungerte fylkesdyrlæge *N. Dahle*. Angående kontrollens virksomhet kan henvises til tabellene.

---

22. Moss.

Stadsdyrlæge *Kr. Sande* meddeler:

Tilførselen av storfeslakt var mindre dette år enn de foregående. De nøkne tall gir imidlertid ikke noget helt tilstrekkelig grundlag for sammenligning, da et stort antall innførte dyr — henimot 500 — hadde en svær vekt i forhold til norske

dyr, således at totalkvantumet i vekt ved disses hjelp braktes betydelig op. Nevnte slakt stammede fra Amerika og kom hertil over Sverige i frossen stand. Varen var jevn og pen, muligens vel fet. Emballagen bestod av 2 lag, inderst gaze og utenpå strie — en innpakkingsmåte som var meget tiltalende.

Det fattige »fleskeår« 1918 viste sig heldigvis å være forbigående, idet neste år opviste dobbelt så mange torvførte griseskrotter.

Kassert og opført under betegnelsen avfall og organer skyldes som vanlig en stor del leverer angrepne av distomum hepaticum. Men også traumatiske indigestion og tuberkulose har bidratt til at denne rubrikk viser såpas høie tall.

23. Narvik.

Kontrolløren, dyrlæge *K. G. Mæhre* meddeler:

Kontrollen er i året 1919 tilført 817 $\frac{1}{4}$ storfe, 21 hester, 112 $\frac{1}{2}$ gris, 1546 sau, 95 gjet, 360 $\frac{1}{2}$ spedkalve, 264 gjødkalve (gresskalve) og 61 ren. Tilsammen 3277 $\frac{1}{4}$ slakt, hvilket er 1036 $\frac{1}{4}$ slakt mere enn i 1918. Og mertilførslen fordeler sig således: 128 $\frac{1}{4}$ storfe, 3 hester, 20 $\frac{1}{2}$ svin, 660 sau, 45 gjet, 117 spedkalve, 19 $\frac{1}{2}$ gjødkalve (gresskalve) og 43 ren. 31 svineslakt kom fra Ålesund.

Kontrollens personale er det samme som tidligere, og lokalet er desværre også det samme.

24. Notodden.

Kontrolløren, dyrlæge *A. Lund* meddeler:

Ved Notodden kjøttkontroll blev der i 1919 ialt kontrollert 3263 $\frac{1}{2}$ slakt — ikke så litet mindre enn i 1918, da der blev kontrollert 3825 $\frac{3}{4}$ slakt. Med 2nen klasse blev stemplet 39 okser, 3 heste, 20 svin, 4 sau, 41 gjeter, 39 spedkalve og 1 gjødkalve. Kassert blev 2 $\frac{1}{4}$ okse, $\frac{1}{4}$ hest, 5 svin, 1 sau og 9 spedkalve samt organdeler til en samlet vekt av 941 kg.

De hyppigste årsaker til kassasjon og 2. kl. var slett behandling, avmagring, benskjørhet og rachitis samt diarrhoe (spedkalve). Tuberkulose forekom meget sjelden. Behandlingen av kjøttet i de nærmest liggende distrikter er nu noget bedre, derimot er behandlingen under transport på jernbane eller dampskib fremdeles mindre god.

Kontrollen foregår fremdeles i midlertidig, leiet lokale og kontortiden som før tirsdag, torsdag og lørdag fra 8—10 fm. Kontrollørens lønn blev fra $\frac{1}{7}$ 1919 forhøiet til kr. 2400 årlig.

25. Porsgrund.

Stadsdyrlæge *H. Piro* meddeler:

Flesketilførslen, som i 1918 gikk så sterkt tilbake var nu igjen normal. Slaktets kvalitet var gjennemgående god. Likesom i tidligere år har slaktningen i byen vært liten, og det meste av kjøttet ankom slaktet og kontrollert fra Kristiania og Skien. Der kassertes 2 okser, $6\frac{1}{2}$ gris og 5 kalver. Med 2. kl. stempledtes 11 okser, 2 hester, 6 griser, 4 sauer og 11 kalver.

26. Risør.

Kontrolløren, dyrlæge *Th. Skjævestad* meddeler:

Kjøttkontrollen foregår i samme lokaler, som under dyrlæge *Skjulestads* ledelse og med samme budgett, 1500 kr.

I året 1919 er stemplet ialt 255 okser, 4 heste, 64 svin, $306\frac{3}{4}$ sau, 2 gjeter, $287\frac{1}{4}$ spedkalv og 97 gjødkalve mot i 1918: 282 okser, 3 heste, $46\frac{1}{2}$ svin, $210\frac{1}{2}$ sau, $292\frac{3}{4}$ spedkalve og 20 gjødkalve. Svin og fårekjøtt-tilførslen er i stigende slik at intet kjøtt av denslags tilføres annetsteds fra. I 1919 er intet sauekjøtt kommet fra vestlandet. Derimot er nogle få okseslakt hitført fra Kristiania og 12 storfe-slakt hjemført fra Danmark. Det tilførte kjøtt, som er kommet i min tid har gjennemgående vært av god kvalitet og bra behandlet.

27. Sandefjord.

Kontrollør *T. Lekven* meddeler:

Tilførslen av slakt har i det forløpne år for enkelte grupper vedkommende vært noget mindre i antall enn i det foregående, særlig gjelder dette 1. halvår 1919; men ved den rikelige tilførsel av dansk slakt utover høsten kan antas at dette kvantitativt i vekt er utjevnet.

Angående det tilførte slakt utenbygds fra må det beklages, at det ofte under transporten behandles slik, at det ved fremkomsten er i en høist miserabel tilstand både med hensyn til utseende, lukt o. s. v. dertil forekommer også ofte en dårlig emballering.

Angående det tidligere omskrevne slaktehusanlegg er saken nu kommet så langt at den av komiteen snart kan forelegges formannskap og kommunestyre til avgjørelse.

28. Sarpsborg.

Ifølge de fra kontrolløren, stadsdyrlæge *A. Schumann* innsendte opgaver er der ialt undersøkt:

1062 okse, 240 hest, 811 svin, 523 sau, 2284 spedkalv og 337 gjødkalv. Derav stemplet 2nen klasse: 38 okse, 12 hest, 30 svin og 14 spedkalve. Kassert blev: 4 okse og 9 spedkalve.

29. Skien.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *E. C. Koren Lund* meddeler:

Tilførslen av slakt i det forløpne år har vært meget ujevn. Prisene på kjøtt har vært høie, men falt da det argentinske og senere det danske oksekjøtt kom på markedet.

Kvaliteten av det norske slakt har vært ringere enn sedvanlig; men behandlingen rensligere og bedre.

Det blir nu mer og mer almindelig å sende dyrene levende til byen.

Kalve sendes fra de nærmestliggende distrikter ennå ofte med overskåret hals og innvoldene i.

Griseholdet er nu i tiltagende i og omkring byen og har flesketilførslen i siste halvår vært bra.

På tønnekjøttkontrollen er der kontrollert 300 kg. amerikansk tør-saltede tarmer.

30. Stavanger.

Stadsdyrlæge *H. P. Selmer* meddeler:

Tilførslen av kjøtt til byen har vært den minste på mange år; årsaken hertil er den store nedslaktning i 1918.

Ved slaktehuset har vært nedslaktet: 6234 okser, 538 hester, 469 svin, 45552 får, 446 gjeter, 9533 spedkalv, 99 gjødkalv. Utenfor kontrolstasjonen er stemplet 1184 okser og 16 får. Derav 15 okseskrotter fra Nordnorge, resten fra Danmark. Det meste av dette innførte er anvendt for hermetisk nedlægning. På kontrollstasjonen har vært kontrollert: 473 okser, $42\frac{3}{4}$ hest, 1472 svin, 2663 får, 19 gjeter, $3907\frac{1}{4}$ spedkalv og 13 gjødkalv.

Med 2nen kl. stempel er på slaktehuset stemplet; 21 okser, 4 heste, 3 svin, 354 får, 127 spedkalv. Kassert er 10 storfæ, 2 heste, 7 får og 15 spedkalv. Vekt av kasserte skrotter 1448 kg. av kasserte organer og deler derav 529,5 kg.

På kontrollstasjonen er med 2nen kl. stempel $31\frac{3}{4}$ okser, 18 hester, $28\frac{1}{2}$ svin, 17 får, $82\frac{3}{4}$ kalv. Kassert $6\frac{3}{4}$ okse, 2 heste, 2 svin, 5 får, og 21 spedkalv. Vekt av kasserte skrotter 1506 kg., av organer og deler derav 326,5 kg.

Hvad tønnekjøttkontrollen angår så har tilførslen hertil vært den største siden kontrollens opprettelse. Den vesentligste del av saltkjøttinnførslen faller i årets siste kvartal i hvilken tid er innført 28911,5 kg. oksekjøtt, 468544,5 kg. sauekjøtt, 147 kg. svinekjøtt, 262,5 kg. tunge, 3889,5 pølser. Ialt er indført 29578,5 kg. oksekjøtt, 539332,5 kg. sauekjøtt, 147 kg. svinekjøtt, 12700 kg. tarm, 350,5 kg. tunge, 3889,5 kg. pølser. Samlet vekt 585,998 kg.

Saltkjøttkontrollen har i lengere tid vært husvill idet det har vært umulig å skaffe et brukbart lokale på et centralt sted.

Kontrollen av småpartier har derfor foregått på fersk kjøttkontrollstasjonen mens de større partier er blitt kontrollert på inspektørernes lagerrum der som oftest er store og lyse og egner sig godt som kontrolllokale for disse store partier — ofte på tusindevis av tønner. En ny og tidsmessig tønnekjøttkontrollstasjon er imidlertid nu innredet på slaktehusets grunn.

Personalet ved slaktehuset og kontrollen er uforandret fra ifjor.

Kontrolldyrlæge *Holmboe* er i årets løp fratrudd sin stilling i kommunen og *S. Birgeg Svensen*, tidligere kontrolldyrlæge i Fredrikshald er ansatt i kontrolldyrlægestillingen.

Lønnen for dyrlægerne er nu kr. 8000 og 5500 henholdsvis for stads- og kontrolldyrlæge. For begges vedkommende med 3 alderstillegg à kr. 300 efter 3 6 og 9 års tjenestetid.

Årsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon på stasjonen. (Stavanger).

Sykdommer og feil	2nen kl. stemping						Kassert									
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekcalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekcalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	5	-	2 $\frac{1}{2}$	8	-	3	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	4	6	-	-	64 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-
Benbrudd	2 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brysbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	4	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoé	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	6	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Ledsyktom	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslaktning	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	-	1	-	-
Rachitis	-	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Tarmlidelser	1	2	1	1	-	2	-	-	-	-	1	1	-	2	-	-
Trommesyke	4	-	-	-	-	-	-	-	1 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Ialt ..	25 $\frac{3}{4}$	10	27 $\frac{1}{2}$	14	-	81 $\frac{3}{4}$	-	-	7 $\frac{3}{4}$	-	2	5	-	21	-	-

Årsaker til 2nen kl. stempling og kassasjon på Stavanger kom. slaktehus.

Sykdommer og feil	2nen kl. stempling						Kassert									
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lukt (brunstlukt)	-	-	2	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	10	4	351	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-
Bedærvet eller slett behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	118	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-
Benbrudd	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse	5	-	-	1	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoé	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	6	-	-	-	-	-
Ledsykdom	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslaktning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt ..	20	4	3	354	-	127	-	-	9	2	-	7	-	15	-	-

31. Tinn.

Kontrolløren, dyrlæge *J. Aursand* meddeler:

Til kontroll er i årets løp fremstilledes: 831½ okser, 26½ hest, 348 svin, 919 sauer, 103 gjeter og 582 spedkalver, 19 gjødkalver og 33 andre dyr (rensdyr).

Med 2nen klasse er stemplet: 16 okser, 1 hest, 9 svin, 2 sauer og 10 spedkalver. Kassert som utjenlig til menneskeføde: 11½ okser, 1 hest, 3 svin, 1 sau og 16 spedkalver. Vekten av det kasserte kjøtt tilsammen 2031 kg. derav 248 kg. organer.

Nedgangen i forbruket av fersk kjøtt er meget betydelig fra 1917. I 1917 beregnedes tilførslen av ferskt kjøtt til omtrent 317000 kg. I 1918 til omtrent 216000 kg., og nu i 1919 til ca. 132000 kg. Dette blir pr. innbygger i 1917 ca. 38 kg., i 1918 ca. 26 kg og i 1919 ca. 16 kg.

En langvarig streik på Rjukan sommeren 1919 medførte, at mange mennesker for en tid forlot stedet, så nedgangen pr. individ pr. dag blir ikke fullt så stor, som denne statistikk viser for siste års vedkommende.

I den første del av året var det vanskelig å skaffe kjøtt og tilgangen blev derfor liten; men i slutten av året blev tilførslen rikelig og kvaliteten god, særlig fint var det danske kjøtt.

Behandlingen av kjøttet under transporten hitop er fremdeles mindre god. På jernbanen forenses kjøttet, som undertiden staves inn i vogner, hvis gulv og vegger er dekket av kull og kullstøv, og hvor innpakningen ofte avrives mer eller mindre, så kjøttskrotterne blir så sorte at de må flåes.

Kontrollstasjon er fremdeles ikke bygget og den midlertidige ordning er ikke tilfredsstillende.

32. Tromsø.

Kontrollens bestyrer er dyrlæge *O. Kraabøl*. Hvad kontrollens virksomhet angår henvises til tabellene.

Årsaker til 2nen kl. stempling og kassasjon på stasjonen. (Tromsø).

Sykdommer og feil	2nen kl. stempling.						Kassert.									
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjæt	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjæt	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lukt, brunstlukt	-	-	2	115	240	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Absces (byld)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	27	4	-	10	25	25	5	15	5	-	-	-	2	-	-	-
Bedærvet eller skott behandlet, skiddent	30	5	1	15	10	100	4	30	6	2	-	1	-	1	-	1
Penbrudd	1 ⁴	1	-	-	1	-	-	2	1 ⁴	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	10	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børsykdø	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoé	-	-	-	-	1	12	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	5	-	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesekbetændelser, traumatisk	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudsykdø	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfull avblødning	-	-	-	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesykdø	-	-	1	2	-	23	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresykdø	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødsaktning	2	6	2	4	14	5	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-
Overdrift	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvødø	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tarmidelser	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	3	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Alderdom	-	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ing. org. noget magre	-	-	-	50	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ing. org. små og magre (ufullbårne)	-	-	-	-	-	282	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Ialt	87 ⁴	66	8	215	340	526	17	50	21 ⁴	4	1	3	2	5	-	3

33. Trondhjem.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *E. Laukvik* meddeler:

Kjøttkontrollen. Veterinærpersonalet har vært stadsdyrlæge *Laukvik*, kontrolldyrlæge *Næss* og veter.pr.løitnant *Gjestvang*. Sissnevnte har hatt halvdags-tjeneste og tiltrådte 20. juni.

Kjøttkontrollen blev den 2. juni 1919 flyttet fra Schultzes gate nr. 6, hvor den har hatt lokaler siden midten av januar 1894, til det nye slaktehus. Samtidig flyttetes tønnekjøttkontrollen fra omisningshuset på Bratøren til slaktehuset.

I hele året 1919 er ialt undersøkt følgende antall skrotter ferskt slaktekjøtt: 16146 $\frac{1}{2}$ (i 1918 12939) storfe, 526 $\frac{1}{2}$ (604 $\frac{3}{4}$) hester, 2349 $\frac{1}{2}$ (1861 $\frac{3}{4}$) svin, 19997 $\frac{1}{4}$ (14773 $\frac{1}{2}$) sauer, 2790 (1974) gjeter, 13964 (13365) spedkalver og 423 (208) gjødkalver. Herav svensk 738 storfe, dansk 597 $\frac{3}{4}$ storfe, 1 hest, finsk 47 $\frac{1}{2}$ storfe, amerikansk 626 $\frac{1}{4}$ storfe, argentinsk 243 $\frac{3}{4}$ storfe. Med 2nen klasse er i årets løp stemplet 150 $\frac{3}{4}$ storfe, 16 hester, 64 $\frac{1}{2}$ svin, 115 sauer, 7 gjeter og 74 $\frac{1}{2}$ spedkalver. Kassert er: 59 storfe, 8 hester, 12 svin, 62 sauer, 24 gjeter og 163 spedkalver. Ialt er kassert 19765,5 kg. kjøtt.

Ved tønnekjøttkontrollen er i året 1919 undersøkt for import 2576,7 kg. saltet storfekjøtt, 136357,2 kg. saltet sauekjøtt, 348 kg. saltet svinekjøtt, og 5171 kg. saltede farmer. Herav beslaglagt 300 kg. storfeslagt.

Utsalget for 2nen kl. kjøtt ved slaktehuset blev i kraft av kongelig resolution av 24. mai 1919 åpnet den 27. oktober 1919. I tiden 27. oktober—31. desember 1919 er der gjennom utsalget solgt 41 storfe, 8 $\frac{3}{4}$ svin, 56 sauer 3 gjeter og 22 $\frac{1}{2}$ kalver, hvorav 10 storfe og 1 kalv i sterilisert og 3 $\frac{1}{4}$ svin i gjennemsalt tilstand. Ialt er solgt 5039,93 kg. kjøtt til et samlet salgsbeløp av kr. 13016,57. Til hver kunde er ikke solgt mere enn 5 kg. ad gangen. Tilstrømningen av kunder har imidlertid vært så stor, at man som regel har måttet rasjonere kjøttet med høst 2 kg. til hver. Kjøpere av sterilisert kjøtt har fått buljong gratis. Butikken har vært holdt åpen alle hverdage i 2 timer.

Bakteriologisk kjøttkontroll har vært anvendt på de fleste slakt med symptomer på almenlidelser eller med betydelige lokallidelser og har vist sig å være til stor hjelp ved bedømmelsen. Som tidligere er glandelsaft brukt som undersøkelsesobjekt.

Kjøtttilførslen var i høsttiden usedvanlig stor, især fra Nord-Norge. Kjøttthallens hengemateriel var til tider fullt optatt. Det utenlandske kjøtt gikk for det meste til hermetikkfabrikkene. Fra slutten av oktober blev kjølerummet anvendt som fryseri med tempgretur $\div 3 - \div 6$.

Overensstemmende med bystyrets beslutning av 7. desember 1915, approbert ved kongelig resolusjon av 8. mars 1916, blev slaktetvang innført fra den 2. juni 1919, idet fra nevnte datum all slaktning av storfe, kalver, heste, svin, sauer og gjeter innen Trondhjems kommunes område skal foregå på Trondhjems slaktehus. I tiden 2. juni—31. desember 1919 er slaktet følgende antall dyr: 1696 storfe, 88 hester, 164 svin, 317 sauer, 12 gjeter og 61 kalver. Det slaktede kjøtt har vært kontrollbehandlet i overensstemmelse med de gjeldende regler for kontroll av kjøtt, undersøkt i slakteri med alle organer tilstede. De anvendte stempler inneholder slaktehusets navn »Trondhjems slaktehus« istedetfor kommunens navn og bokstav B, hvilken bokstavforandring er godkjent av veterinærdirektøten.

I Handelstjøset ved slaktehuset blev opstallet: 2414 storfe, 444 hester, 1110 svin og smågriser, 447 sauer, 34 gjeter, 254 kalver og 22 høns.

Trondhjems slaktehus blev tatt i bruk den 2. juni 1919. Det nu værende anlegg representerer 1ste utbygning og omfatter kjøttkontrollstasjon med sterilisasjon og utsalg for 2nen klasses kjøtt, kjøttthall med kjølerum, slaktehall med luftehall, tarmrenseri og grovrenseri, handelsfjøs og administrasjonsbygning. Anlegget er beliggende på Bratøren i nærheten av jernbanestasjonen og ruteskibenes tilleggsplasse og har fasader til gatene langs indre kanalhavn og elvehavnen. Bygningene er plasert om en rummelig gårdsplass, som dels er dekket med cementbeton og dels er stenbrolagt. Kjøttthallen, kontrollokalet, slaktehallen og administrasjonsbygningen er opført som varige bygninger. De øvrige bygninger er provisoriske, idet de ved 2nen utbygning skal erstattes med nye eller omdannes.¹⁾

Kjøttkontrollokalet hvor det tilførte kjøtt undersøkes og stemples, ligger på vestre side av kjøttthallen med inngangsporter mot gårdsplassen. Den del av plassen foran kontrollokalet, hvor kjøttvarerne utpakktes, er overdekket med et tak, som delvis er av glass. Kontrollokalet har en gulvflate av 104 m². Til dette støter et veterinærkontor og et betjentrup.

Kjøttthallens kjølerum nedkjøles ved et kullsyrekjøleanlegg, hvis maskiner har en timekapasitet av 39500 kalorier. I flukt med maskinhuset er tilbygget et provisorisk hus med rum for sterilisasjonspande og butikk for 2nen klasses kjøtt.

Slaktehallen er i sin nuværende stand innrettet for slaktning av alle dyrearter. Den har en innvendig lengde av 25 m. og en bredde av 14 meter. Der er anordnet 9 slakteplasser for storfe og hester, en større slakteplass for småfe og en slakteplass for svin. Anordning for svineslaktning er plasert i syd-vestre hjørne og omfatter opstaldningsrum, avlivningsplass med felle, skoldekar, skoldebord m. v.

Handelsfjøsset har vært i drift siden januar 1917. Bygningen er provisorisk og har en lengde av 27 m. og en bredde av 12 m. Den er delt i 4 avdelinger. Hver avdeling kan gi plass til 20 storfe. Ved nordre gavl er tilbygget et hus med gjødselrum, vognbod og rum for hudevekt.

Administrasjonsbygningen har kontorer og laboratorium i 1ste etasje, kafé i 2nen etasje og beboelsesrum i kvistetasje. Et av kontorrummene er disponert til »børs« for kommissionærene og slaktemestrene.

¹⁾ En beskrivelse av anlegget med bilder, av stadsdyrlæge *Laukvik*, vil finnes inn-tatt i »Norsk Veterinærtidsskrift« 1920 XXXII årgang, side 97.

Årsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon på kontrollstationen. (Trondhjem).

Sykdommer og feil	2nen kl. stemping							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	6 $\frac{3}{4}$	-	36 $\frac{1}{2}$	20	2	17	-	-	9	-	-	13	4	15	-	-
Absces (byld)	1	-	1	-	-	-	-	-	2 $\frac{1}{2}$	-	1	-	-	-	-	-
Avmagring	11 $\frac{3}{4}$	-	-	16	2	11	-	-	-	-	-	8	3	13	-	-
Bedørvet eller slett behandlet, skiddent	29 $\frac{1}{2}$	-	3 $\frac{1}{2}$	40	-	9	-	-	12 $\frac{1}{2}$	4	-	16	16	43	-	-
Benbrudd	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	7 $\frac{1}{3}$	7	1	-	-	-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	9	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, av annen årsak	3	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	25 $\frac{1}{4}$	-	-	1	-	-	-	-	2 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse av annen årsak	3	1	-	3	-	15	-	-	2	-	1	2	-	5	-	-
Børsykdom	2	-	-	1	-	-	-	-	1 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-
Fødselsbesvær	9 $\frac{1}{3}$	1	7 $\frac{1}{4}$	15	-	-	-	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	5	1	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	8	-	-	-	-	-	-	-	4 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Hudsykdom	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	3 $\frac{1}{3}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	1	-	-
Kalvingsfeber	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledsykdom	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-
Nyresykdom	5	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Nødsaktning	2	-	-	1	-	-	-	-	3	1	1	3	-	-	-	-
Overdrift	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	1	-	-
Svulster	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	4	-	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
Trommesyke	5	1	-	1	-	-	-	-	2 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Ufullbårne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-
Slap konsistens	1	-	1	9	1	16 $\frac{1}{2}$	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	150 $\frac{3}{4}$	16	64 $\frac{1}{2}$	115	7	74 $\frac{1}{2}$	-	-	56 $\frac{1}{2}$	8	12	62	24	163	-	-

34. Tønsberg.

Kontrolløren, dyrlæge *A. Kragerud* meddeler:

Der er i årets løp tilført mindre kjøtt men mere flesek enn foirige år. Der er tilført endel dansk kjøtt.

Kjøttet har gjennomgående vært av god kvalitet og pent behandlet. Det tilførte danske kjøtt har vært meget fint.

Årsakene til 2. kl. og kassasjon har vært de vanlige som før. Der er forekommet mange tilfeller av rachitis og benbrudd hos svin, der er stemplet med 2. kl.

Bondernes Fellesslakteri på Løren i Østre Akær.

Kontrollørea, dyrlæge *A. Austdal* meddeler:

Tilførslen til slaktehuset har det forløpne år vært betydelig mindre enn vanlig; vistnok den minste tilførsel siden slakteriet begynte. I 1917 blev her slaktet 8476 storfe, 263 heste, 4382 svin, 826 får, 60 gjeter, 792 spedkalver og 244 gjødkalver. I 1918 5266 storfe, 275 heste, 1402 svin, 610 får, 13 gjeter, 607 spedkalver og 121 gjødkalver. Men i 1919 var det kun slaktet: 3794 storfe, 213 heste, 1969 svin, 968 får, 44 gjeter, 518 spedkalver og 21 gjødkalver.

Det forholdsvis gode forår ifjor i forbinnelse med prisfall ihøst er utvilsomt grunden til, at den vanlige høsttilførsel for en stor del uteblev. I håp om prisstigning utover vinteren er visselig en masse ungdyr innsatt for å føres utover.

Tilførslen var til sine tider så liten så her måtte kjøpes dansk kjøtt for å holde pølsefabrikken igang.

Som det vil ses av vedlagte lister er kassasjonsprosenten på slaktehuset ganske liten. Det er særlig dyr fra nærmeste omegn tilkjørt hit som syke, som er blit kassert.

Sykdom på fjøsene er ikke forekommet. Derimot hadde vi i desember måned et stygt tilfelle med noen griser tilsendt hit levende fra Toten. Det var 4 griser anbrakt i en kasse, de 3 var på ca. 90 kg. og den 4de på 70 kg. Ved åpningen av kassen fandtes de 3 største griser døde, mens den 4de og minste var i forholdsvis god vigør. Kassen var så liten og trang og dertil ganske tett, så grisene var simpelthen kvalt. Eieren blev anmeldt for dyrplageri.

Ved pølsefabrikken har forholdene i det heletatt vært tilfredsstillende.

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet og kjøttkontrollen.

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1919.

1. Rundskrivelse av 4 januar 1919 fra direktøren for det civile veterinærvæsen til samtlige kjøttkontrolstasjoner:
»Under henvisning til mit cirkulære av 30. decbr. 1918 om innsendelse i rett tid av årsberetningen fra dyrleger m. v. tillater jeg mig hoslagt at vedlegge nogen eksemplarer av de for utarbeidelse av den tabellariske del av kjøttkontrolberetningens nødvendige 3 skemaer. Det vil bemerkes, at de tidligere tabeller I, II og III nu er sammendraget til én ny tabel, der på engang rummer alt hvad de nevnte tidligere tre tabeller inneholdt, når undtages de månedlige opgaver, der er utgått.
Foruten dette nye skema må som før utfyldes og innsendes de tidligere tabeller IV og V sammen med den almindelige beretning om kontrollens virksomhet.
Beretningen skal være avgitt innen 1. februar.«
2. Kongelig resolusjon av 24. januar 1919, hvorved der i henhold til § 5, 1ste passus i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27. juni 1892 meddeles approbasjon gjeldende inntil videre paa Lillehammer bystyres beslutning av 27 november 1918 om forandrede avgifter for benyttelse av Lillehammer kommunale slakteri.
3. Cirkulære fra direktøren for det civile Veterinærvæsen av 22 mars 1919 om forhøielse av maksimalgrensen for takstverdien av kvæg, som slaktes på grunn av tuberkulose efter offentlig tuberkulinundersøkelse.
»I cirkulære fra veterinærdirektøren av 7. april 1905 om tuberku-

losens bekjempelse i kvegbesetninger var den fastsatte maksimalgrense for takstverdien av kveg, som slaktes etter offentlig tuberkulinundersøkelse på grunn av tuberkulose, satt til kr. 250,00. I cirkulære av 1. desember 1916 meddeltes, at Landbruksdepartementet hadde bestemt, at denne maksimalgrense var forhøiet til kr. 400,00.

Da også denne sistnevnte takstverdi under de nuværende prisforhold er for lav i forhold til dyrenes virkelige verdi, har Landbruksdepartementet nu bestemt, at maksimalgrensen yderligere forhøies, nemlig inntil videre til kr. 600,00.

Idet jeg vedlegger endel avtrykk av dette cirkulære, bedes det i hr. fylkesmannens embedsdistrikt virkende landhusholdningsselskap og dyrlæger gjort bekjent med verdiforandringen.«

4. Kongelig resolusjon av 24 mai 1919, hvorved der, i henhold til § 6 i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27. juni 1892 — er bestemt, at det kjøtt, som av kjøttkontrollen i Trondhjem ikke uten betingelse godtas, skal forhandles i eget lokale på Trondhjems slaktehus.

5. Cirkulærskrivelse fra direktøren for det civile veterinærvesen til karantænedyrlægerne om hesteskabb, datert 26. juni 1919:

»Under krigen har visse smittsomme sykdomme hos husdyrene i flere lande vundet stor utbredelse. Efter at krigen nu er slut og husdyrtrafikken mellem landene atter må antas å ville komme igang som før, gjelder det for os å være mest mulig på vakt mot, at nogen av de smittsoter som fortiden herjer i andre lande blir overført hertil, bl. a. derved, at den veterinære kontrol med innførte utenlandske dyr skjerpes.

Med nærværende vil jeg særlig henlede oppmerksomheten på den under krigen så sterkt utbrette og ondartede skabb (scabies) hos hester (og dyr henhørende til hesteslegten ellers). Sykdommen omtales ogsaa i kgl. plakat av 19 januar 1917 (angående innførsel av husdyr og smitteførende gjenstande) dens punkt 1, b), som en av de sykdommer, dyrlæger snarlig må ha sin oppmerksomhet henvendt på ved besiktigelse av innførte utenlandske hester.

Jeg tillater mig å innskjerpe dette: at de dyrlæger, som har med besiktigelse av innførte hester å gjøre, i disse tider må ha sin oppmerksomhet spesielt henvendt på mulig forekommende tilfeller av hesteskabb for at sykdommen kan hindres i å bli overført her til landet.«

6. Kongelig resolusjon av 26 september 1919, hvorved der— i henhold til §§ 1 og 5 i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27. juni 1892 — meddeles samtykke til innførelse av slaktetvang i Bergen, og samtykke, gjeldende inntil videre, til de ved Bergens bystyres beslutning av 19 mai 1919 fastsatte avgifter for benyttelse av Bergens kommunale slaktehus.

B. Gjældende love og bestemmelser m. v.

Lov

av 14de juli 1894, (cfr. love av 26de mai 1899 og 14de mai 1918) om
foranstaltninger mot smitsomme husdyrsydomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sykdomme.

§ 1. Følgende smitsomme sykdomme blandt husdyrene skal være undergivne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;

miltbrand og dermed likeartede sykdomme;

hundegalskap;

snive;

specifik mund- og klovsyke;

ondartet lungesyke og ondartet katarrhalfeber
hos hornkvæget;

kopper og skab hos faaret;

svinepest og rødsyke hos svinet.¹⁾

Skulde nogen anden sykdom blandt husdyr anta en smitsom eller ondartet karakter eller større utbredelse, eller skulde nogen av de her opregnede sykdomme optræde ondartet eller vinde utbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan Kongen utvide bestemmelsene i denne paragraf til ogsaa at omfatte disse sykdomme.

Likeledes kan Kongen, naar dertil findes grund, bestemme, at en sykdom, der hittil har været gjenstand for det offentliges indgripen efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sykdom efter bestemmelserne i nedenstaaende kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrepet eller død av en av de i § 1 omhandlede sykdomme, eller er der sandsynlighet for, at saa er tilfældet, skal enhver, der som eier eller paa anden maate har i besiddelse saadant dyr, snarest mulig tilkalde en autorisert dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byene til politimesteren, paa landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autorisert dyrlæge.

---

¹⁾ Rødsyken er ved kronpr. resol. av 9de mars 1904 overført til de mildere smitsomme sykdomme.

Dyret blir, indtil dyrlæge kommer tilstede, saavidt omstændighetene tillater det, at holde avsondret eller indesperret.

Naar kvægpest er utbrutt, skal enhver indenfor en av amtmanden nærmere bestemt avstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uten ophold anmelde ethvert tilfælde av indvortes sygdom, som maatte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter av dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der mottar meddelelse om eller under sin praksis paatræffer et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest mulig paa stedet undersøke tilfældets beskaffenhet og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse av smitte, saasom avsondring og indesperring av syke og mistænke dyr, nedgravning eller tilintetgjørelse av døde dyr og smitteførende affald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foreta undersøkelse, naar tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, naar han har undersøkt et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest mulig til øvrigheten indgi beretning om det ved undersøkelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretat eller anordnet for at motarbeide sygdommen og hindre dens utbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter mottat anmeldelse avslaar at foreta undersøkelse, skal snarest mulig oversende anmeldelsen til øvrigheten.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at etterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse git paalæg; forsaavidt det ikke frivillig etterkommes, kan politiet la det fornødne utføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrig forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov paabudte foranstaltningers gjennomførelse.

§ 5. Amtmanden har, naar han mottar underretning om noget tilfælde av de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføjninger, som efter omstændighetene maa ansees paakrævet for at hindre sygdommens utbredelse; finder han det fornødent, kan han la den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentlig tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Saalænge en besætning er under offentlig tilsyn, kan amtmanden

- a) paabyde eftersyn av vedkommende besætning ved dyrlæge, saa ofte som omstændighetene kræver dette;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendig samkvem mellem smittede og smittefrie dele av distriktet;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde av kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan

han la opta fortegnelse over og merke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse av beiter og andre steder som kan formodes at være smittede;
- e) under særlige omstændigheder paabyde optagning og fornyelse av gulver, vægger og lignende i rum, hvor smittede dyr har staat, samt tilintetgjørelse av smittebefængte gjenstande, saasom høi, halm, redskaper og lignende;
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhet hundegalskap forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse paabyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indesperret eller være forsynt med mundkurv av nærmere angit beskaffenhet, eller under særlige omstændigheter blot kunne føres paa offentlig vei eller gate i baand av voksen person, selv om hunden er forsynt med mundkurv;
- g) naar nogen farsot vinder større utbredelse, ved dyrlæge la foreta almindelig undersøkelse av besætninger i den utstrækning, som maatte findes nødvendig;
- h) paalægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingssteder, som er til offentlig avbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der utkræves til forebyggelse av smitte, saavel i sin almindelighet som ved de enkelte sygdomme, samt avgi bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
  - b) gi forskrifter til forebyggelse av smitte blandt husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport av dyr inden landet;
  - c) gi bestemmelse angaaende benyttelse av produkter av syke dyr.
- Departementet kan derhos
- d) under særlige omstændigheder forbyde avholdelse av markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan fryktes indført;
  - e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil avhengig av saadanne forsigtighetsregler, som maatte ansees fornødne for at hindre overførelse av smitte;
  - f) ved utbrudd av hundegalskap paabyde, at for større eller mindre dele av landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i baand;
  - g) ved utbrudd av kvægpest, paabyde avspærring av det av sygdommen angrepne distrikt;
  - h) ved utbrud av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og klov-

klovsyke og svinepest paabyde nedslagting av hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaksination av besætning mot nogen smitsom sygdom maa ikke finde sted uten tilladelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Naar det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet paabyde vaksination av de for smitte utsatte besætninger samt fastsætte en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pliktig til at la ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til bruk i saadant øiemed skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en av vedkommende regjeringsdepartement godkjendt indretning eller nedgravningsplads. Ogsaa ladesteder med særskilt kommunestyre saavel som landkommuner med tæt bebyggelse kan av Kongen paalægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan av kommunen efter tilladelse meddelt av Kongen fordres avgit mot erstatning, der i mangel av overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor saadan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfælde ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves paa eierens egen grund eller — hvis der ikke er anledning — paa anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruker kan foregaa. Er ved foranstaltningen nogen ulempe foraarsaget grundens eier eller bruger, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel av overenskomst bestemmes ved skjøn avholdt efter de i lov om vei-væsenet av 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagting og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvægest, kvægets ondartede lungesyke eller svinepest kan amtmanden paabyde nedslagting av indtil tre dyr for ved obduktion av disse at erholde vishet om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring maa ansees for avgjort, at de er angrepne av en av de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræpes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement paabyder det motsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angrepen av snive, skal dræpes.

Dyr, angrepet av hundegalskap, skal dræpes; hund eller kat, som er bidt av noget av hundegalskap lidende dyr, skal likeledes dræpes.

§ 11. Eierne er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning

dræpes paa grund av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, snive, svinepest og mund- og klovsyke.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor av disse sygdomme, erstattes med det fulde beløb, hvortil de paa nedenangivne maate er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrepne av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke eller mund- og klovsyke, erstattes med to tredjedele, dyr, der ved obduktion findes angrepne av snive eller svinepest, med halvdelen av det beløb, hvortil de paa den nedenfor nævnte maate er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge av tvungen vaksination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsaavidt eieren ved indførsel fra utlandet av smittede dyr, ved overtrædelse av givne forholdsregler eller paa anden maate selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget av, at de har opholdt sig mindst 6 maaneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgjøres, at de paa en eieren uforskyldt maate er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav maa fremsættes forinden nedslagtingen. Erstatningsbeløpet maa i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen av et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredjeparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræpe efter foranstaaende bestemmelser, skal, forsaavidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes av en politiembedsmand (paa landet av lensmanden) i forening med to av ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at ha som uangrepne av sygdommen, hvorfra trækkes værdien av det dræpte dyr, forsaavidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræpte dyr skal, saavidt fornødiges, obduceres av en av det offentlige antat dyrlæge, som gjennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse av obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autorisert dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og delta i avgjørelsen av spørsmålet, om dyret har været angrepet av den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighet herom mellem dyrlægerne, avgjøres saken av en av departementet opnævnt sakkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smitsomme sygdomme.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, likeoverfor hvilke efterstaaende regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyke, influenza, kværke, strengel, mundsyke og beskelesyke hos hesten, skab og kopper hos andre dyrend faaret,

smitksom klovsyke hos faaret,
ringorm hos alle husdyr,
haarsækmider hos hunden,
febersygdomme av smitsom karakter,
tuberkulose.¹⁾

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der paa hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autorisert dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, naar nogen av disse sygdomme maatte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at la dyr, der antages angrepet av nævnte sygdomme, fores pa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs eller staller;

dog skal det være tillatt fra eierens fjøs at sælge saadanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har mottat saadan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er av foruroligende beskaffenhet, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendig for at hindre sygdommens videre utbredelse, kan han la forholdene paa stedet undersøke av dyrlæge og efter dennes forslag gi forskrifter angaaende avsondrings- og desinfektionsforanstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan gi almindelige bestemmelser angaaende de nærmere foranstaltninger for hver enkelt av de i § 14 nævnte sygdomme samt angaaende anvendelse og salg av kjøt og melk fra syke dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er avhændet til slagt, og som senere antræffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne paabydes nedslaget for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

¹⁾ Ved kgl. resol. av 22de juni 1903 er smitsom kasting og ved kronprinsregentens resol. av 9de mars 1904 rødsyke hos svinet overført til de mildere smitsomme sygdomme.

Kapitel 4.

Om indførsel og utførsel av dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel av dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdøom kan fryktes indført.

Han kan anordne, at indførsel av dyr kun maa finde sted over bestemte havne eller steder, paabyde, at indførte dyr skal undersøkes av dyrlæge og henstaa i karantæne paa vedkommende importørs bekostning, paalægge eieren av indførte dyr at utrede betaling for sundhetsundersøkelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrepen av smitsom sygdøom, eller som har været utsat for smitte, nedslagtes uten erstatning.

Han kan overhodet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel av smitsom husdyrsygdøom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillate indførsel av enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til utførsel av husdyr gi saadanne forskrifter og træffe saadanne foranstaltninger, som maatte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet utføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide av eller overføre smitsom sygdøom, og at de herfra til utlandet avsendte dyr under transporten utsættes for saadanne sygdømme. Han kan anordne, at utførsel av husdyr kun maa finde sted fra visse bestemte steder i riket.

For undersøkelse av dyr bestemt til utførsel, saavel som for undersøkelse og desinfektion av vedkommende skib kan det paalægges henholdsvis avsenderen og skibets fører at utrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til saadan utførsel, kan kongen gi nærmere regler angaaende deres indredning og nødvendige forsyning med fôr og drikkevand for dyrene, likesom han overhodet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogner og fartøier, som benyttes til transport av dyr, tillikemed de dertil hørende indretninger og redskaper skal renses og desinficeres efter hver saadan benyttelse. Omkostningerne hermed utredes av den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger av husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for paa det of-

fentliges vegne at føre tilsyn med, at intet av de der fremstillede husdyr er angrepet av nogen smitsom sykdom.

Amtmanden kan paabyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal paa eierens bekostning underkastes et sundhetseftersyn av autorisert dyrlæge, som i tilfælde har at utstede attest for dyrets fuldkomne sundhet.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres utredelse m. v.

§ 22. Utgifter, som paa grund av denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, avsondring og desinfektion, ved desinfektion av fjøs, stald, redskaper og deslike, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, utredes av vedkommende dyrs eier. De med de syke dyrs kurbehandling forbundne omkostninger utredes likeledes av dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsaavidt den har eget kommunestyre — maatte fatte særlige bestemmelser desangaaende for de enkelte smitsomme sykdomme.

I tilfælde av uformuenhet hos eieren avholdes disse utgifter av vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsaavidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne av dyr, nedslaget efter bestemmelsene i kapitel 2, og de utgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtinger, utredes, forsaavidt angaar dyr, der ikke findes angrepne av nogen sykdom, for hvilken nedslagting kan finde sted, eller forsaavidt angaar dyr, døde som følge av tvungen vaksination, av statskassen, men forsaavidt de findes angrepne av nogen saadan ovennævnt sykdom, med det halve av statskassen og med den anden halvdel av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, naar ladestedet har særskilt kommunestyre.

Paa samme maate som i sidstnævnte tilfælde og efter saadan værdsættelse som i § 13 bestemt gis vedkommende eier erstatning, naar det for at hindre smittes videre utbredelse maatte ansees nødvendig at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, fôr, redskaper o. l.

Alle andre utgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser utredes av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsaavidt ikke noget andet er eller maatte bli fastsat.

Dog falder omkostningerne ved avsperringsforanstaltninger likeoverfor fremmede lande statskassen tillast, likesom Kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at utgiftene ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal utredes av statskassen.

Endelig utredes den for tvungen vaksination fastsatte godtgjørelse til

dyrlægen samt skyssgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov av statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 6,00 for hver forretning samt i tilfælde av reiser, skyss- og kostgodtgjørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise paa én gang foretar paa et enkelt sted. Dyr-læge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn av vedkommende amts-kommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde av reiser skyss- og kost-godtgjørelse. For obduktion av en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 8,00 for obduktion av et dyr av mindre art kr. 4,00, dog saaledes, at han for paa én dag utførte obduktioner ikke kan oppe-bære over kr. 30,00. For kontorundersøkelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 3,00, forsaavidt offentlig reise eller obduktion derved undgaaes.

Amtmanden kan, forsaavidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uten nødvendighet er gjentat uten ordre av øvrigheten, helt eller delvis negte utbetaling av forretningsgodtgjørelse, kostgodt-gjørelse og obduktionshonorar, likesom skyssgodtgjørelsen i samme til-fælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaksina-tion av besætninger efter paabud av departementet eller for undersøkelse av indførte eller utførte dyr utenfor den for hvert podet eller undersøkt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyss — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøkelse av import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretat efter særskilt rekvisition av det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, er-klæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurde-ringsmænd tilkommer for de av dem utførte forretninger hver en godt-gjørelse av kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserte dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrepne av ondartet smitsom sykdom, faareskab und-tat, maa ikke tas under behandling av andre end autoriserte dyrlæger.

§ 26. Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal efter hvert aars utløp inden en av departementet fastsat frist gjennom amtmanden avgi til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyr-læge i det forløpne aar. Uteblir indberetningen utover den fastsatte tid, kan

amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversittes.

Likesaa skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gjennom vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undlatelse av at etterkomme de i denne lov eller de i kraft av samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre paa behørig maate givne paabud blir, saafremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøter eller fængsel.

Sakene blir at behandle paa den for politisaker foreskrevne maate.

Dyr eller gjenstande, som forsøkes indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 utfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøkes utførte i strid med nogen i henhold til § 19 givne forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsaavidt de ikke blir at tilintetgjøre.

Hund, som antraffes ute med tilsidesættelse av noget i anledning av hundegalskap git paabud, skal ved politiets foranstaltning optas og dræpes enten straks eller inden en av politiet given frist, inden hvilken den kan indløses av eieren mot erlæggelse av opbevaringsomkostningerne.

Likesaa kan ethvert dyr, som paatraffes ute med tilsidesættelse av nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge derav utfærdiget paabud, naar det findes angrepet av nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræpes uten erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, naar de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldige i misligheter, som, begaat av dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være straffbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøter eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

§ 29. Denne lov træer i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov av 20de mai 1882 angaaende foranstaltninger i anledning av ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov av 15de september 1851 angaaende foranstaltninger mot skabsyke blandt faar og gjeter og de i henhold til sidstnævnte lov utfærdigede bestemmelser samt lov av 14de juni 1890 angaaende forholdsregler mot utførsel av syke husdyr.

De i medhold av nævnte lov av 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold av samme lovs § 8 utfærdigede indførselsforbud samt de i medhold av nævnte lov av 14de juni 1890 utfærdigede bestemmelser blir fremdeles indtil videre i kraft.

Lov

om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27de juni 1892, jfr. lov av 27de juli 1895, lov av 6te august 1897, lov av 25de juli 1910 og lov av 14de juli 1914.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhet og plan er godkjendt av Kongen, kan kommunestyret med Kongens samtykke paabyde, at al slagting av nærmere bestemte arter av husdyr, hvis kjøt skal benyttes til menneskeføde, skal foregaa i det kommunale slagtehus.

Paa samme maate kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter av levende husdyr inden en kommune skal foregaa under kontrol paa dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført ferskt slagtekjøt av hest, kvæg, svin, faar, gjæt og ren, der skal benyttes som menneskeføde, undersøkes av kommunal kjøtkontrollør, der skal være dyrlæge. Kongen kan dog, efterat formandskapet i indførselskommunen er git anledning til at uttale sig, bestemme, at kjøt, som indføres fra en kommune til en anden kommune, hvori kommunal kjøtkontrol er opprettet, fritages for fornyet undersøkelse og stemping i indførselskommunen, naar kjøttet stammer fra dyr, som er slagtet i et av vedkommende departement godkjendt slagtehus, hvor kontrol utføres av dyrlæge, ansat av departementet, og i henhold til nærmere av departementet utfærdigede regler for kontrollens haandhævelse samt for kjøttets transport og dets efterbesigtigelse.

Efter andragende fra kommunestyret kan det av Kongen bestemmes, at kjøt av dyr, der slagtes inden dele av kommunen, som ikke er bymæssig bebygget, og hvor kontrollens gjennomførelse paa grund av deres avstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøkelse av kommunal kjøtkontrol, naar kjøttet ifølge erklæring, avgit av den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes av denne og hans husstand.

Efter beslutning av kommunestyret og med Kongens samtykke kan

saadan kontrol paabydes ogsaa for kjøbstads- eller ladestedskommuner med ikke over 4000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog saaledes, at i saadan kommune kun det kjøt, der utbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrollert.

Det fra utlandet indførte ferske eller saltede kjøt, som indføres i fjerdedels kropper eller mindre dele — saakaldt tøndekjøt samt pølser og andet findelt kjøt — skal likeledes underkastes kontrol av en dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.

Kongen kan bestemme, at indførsel fra utlandet av kjøt eller kjøt av visse arter av dyr kun tillates til visse bestemte kjøbstæder eller ladesteder. For grænsetrafikken med slagtekjøt kan dog Kongen fastsætte undtagelsesbestemmelser.

Kongen kan derhos bestemme, at indførsel fra utlandet av benfrit tøndekjøt — ferskt eller saltet — samt pølser og andet findelt kjøt helt forbydes.

§ 3. Kjøt, som av kommunal kontrollør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples eller merkes. Findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbakeleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringsmiddel. I de kommuner, hvor kontrol i henhold til denne lov er indført, maa ustemplett slagtekjøt eller umerket opdelt kjøt, som er undergit kontrol, ikke falbydes, torvføres eller forhandles.

Hvis beslaglagt kjøt, som ikke tilbakefordres, av vedkommende kommune blir utnyttet til teknisk bruk istedenfor at tilintetgjøres, har eieren krav paa en forholdsmæssig godtgjørelse.

Den kommunale kjøtkontrollørs avgjørelse kan indankes for stedets sundhetskommisjon, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornoden underretning.

§ 4. Naar slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at gi erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlige opførte bygninger og indretninger maatte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsaavidt bedriften lovlige der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovlige skjøn, optat for kommunens regning. Overskjøn maa forlanges inden 4 uker; omkostningene derved utredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav maa i tilfælde være fremsat inden tre maaneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse av slagtehus eller torv, bestemt til handel med

levende husdyr, kan kommunestyret med Kongens samtykke for minst et aar ad gangen fastsætte bestemte avgifter.

Disse maa dog ikke være høiere end fornødent til renter av den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse av driftsomkostningene.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøkelse utført i slagteri eller andetsteds utenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til saadanne tider og mot saadan godtgjørelse, som av kommunestyret med Kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentlig slagtehus ikke er opprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør paa det sted, som slagterborgere eller kjøthandlere andrar om, paa betingelse av, at disse refunderer kommunen de utgifter, som medgaar til saadan kontrollørs avlønning. Lønnens størrelse bestemmes av kommunestyret med departementets approbation. I tvilsomme tilfælde skal kjøttet uten utgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

Kongen kan fastsætte en avgift til dækkelse av de utgifter, som er forbundet med kontrol av det fra utlandet indførte kjøt saavel i hele slagtt eller dele av slagtt som i opdelt tilstand.

§ 6. Kongen kan utfærdige nærmere forskrifter til denne lovs gjennemførelse. Han kan saaledes bestemme, at der for det indenlandske kjøt paa forlangende av kontrolløren meddeles opplysninger om kjøttets oprindelse m. v., at der medfølger det til kontrol fremstilte utenlandske kjøt — saavel slagtekjøtt som opdelt kjøtt — oprindelsesbevis og attest om dyrets tilstand i levende live, at røkte skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøtt, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), fritages for den i henhold til denne lov anordnede kontrol, at der fastsættes en mindstevegt for de kjøttstykker, som indføres i opdelt tilstand, at der forbydes anvendelse av andre konserveringsmidler end salt, og at kjøtt av visse arter av dyr eller kjøtt, som ikke uten betingelse godkjendes av kontrollen, skal — saafremt vedkommende kommunestyre fatter beslutning derom — forhandles i egne lokaler. Han kan fremdeles fastsætte regler for det kontrollerte kjøttets stemping eller merkning samt for kontrol av de til det slagtede dyr henhørende organer.

§ 7. Overtrædelser av de i denne lov eller med hjemmel derav givne forskrifter paatales av politiet og straffes¹⁾ med bøter fra kr. 2,00 til kr. 1000,00.

¹⁾ Kfr. den nye straffelov.

Regler

for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøt. Plakat av 4de august 1911.

§ 1. Ved opdelt kjøt forstaaes kjøt av slagtede husdyr, naar kjøttet er delt i mindre dele end fjerdedels kropper. Til kjøt henregnes muskler med tilhørende ben, fett, bindevæv og itler, fremdeles indre organer, hode og tarmer.

Opdelt kjøt kan indføres til:

1. Kristiania,
2. Tønsberg,¹⁾
3. Skien,
4. Arendal,
5. Kristiansand,
6. Stavanger,
7. Haugesund,
8. Bergen,
9. Aalesund,²⁾
10. Trondhjem,
11. Bodø,

Indførsel av saadant kjøt til andre steder end de her nævnte er forbudt. Landbruksdepartementet kan dog for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder.

§ 2. Indførsel av blod og hakkekjøt samt usaltet benfrit kjøt er forbudt, medmindre bestemmelseerne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

Paa samme maate er indførsel av faarekjøt i mindre stykker end paa 2 kg. og av andet kjøt i mindre stykker end paa 4 kg. forbudt. Forøvrig er indførsel av saltet kjøt tillatt. Saltet kjøt, som indføres, skal være undergit kontrol efter reglerne i denne plakat.

§ 3. Bestemmelseerne i §§ 1, 2 og 6 skal indtil videre ikke gjælde for røkte eller saltede skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttette kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), endvidere pølser, posteier o. lign. i lufttæt pakning, indhyllet i gelatin o. lign. eller nedlagt i eddik. Pølser, posteier o. lign. kan kun indføres i særskilte postpakker paa indtil 5 kg. vegt.

Ved skinker forstaaes bogen eller laaret av svin med tilhørende ben, med eller uten hud.

Likeledes skal frossent renkjøt indtil videre være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 4. Til salt kjøt henregnes alene kjøt, hvor muskelmassen ogsaa i de inderste lag indeholder mindst 4 — fire — procent salt.

§ 5. Kjøt, som er tilsat farvestoffer eller andre konserveringsmidler end koksalt, sukker eller salpeter, saasom

- a) borsyre og borater (boraks),
- b) formaldehyd,

¹⁾ Utgik ved kgl. resol. av 9de februar 1912

²⁾ Utgik ved kgl. resol. av 8de oktober 1915.

- c) alkali — jordkali — oxyder — hydroxyder og karbonater,
- d) svovlsyre og undersvovlsyrlige salter (sulfiter og hyposulfiter),
- e) fluorider,
- f) benzoesyre, salicylsyre og deres forbindelser,
- g) klorater

maa ikke indføres, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

§ 6.

- a) Efterat det i § 1 og 2 omhandlede i tønder, fustager eller anden indpakning indførte kød er toldbehandlet eller, forsaavidt stedets toldvæsen og vedkommende kjøtkontrollør finder det hensigtsmæssig, før toldbehandling har fundet sted, skal kjøttet, førend det utleveres importøren, underkastes kontrol av dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.
- b) I særegne tilfælde saasom ved større indførsel til fabrikk eller lagerhus, kan departementet bestemme, at kontrollen utføres paa vedkommende fabrikk eller lager.

§ 7.

- a) Enhver sending av indført kjøtt, som omfattes av bestemmelserne disse regler, skal ledsages av papirer bekræftet av stedets norske konsul, som godtgjør, hvorfra kjøttet kommer, kjøttets art og at kjøttet stammer fra dyr, som er undersøkt i levende live av dyrlæge og av ham fundet sundt, og at kjøttet ved dyrlægeundersøkelsen efter slagtingen er fundet tjenlig til menneskeføde. De indførte fustager eller anden emballage skal være saaledes merket og plombert, at varens identitet efter de ledsagende papirer kan godtgjøres. Indtil videre skal der dog ikke kræves dyrlægeattest for det fra Island indførte saltede faarekjøtt eller for saltede tarmer.
- b) Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsætte formularer for de attester, som skal medfølge det fra utlandet indførte kjøtt.
- c) Forsendelsen skal aapnes i kontrollørens paasyn i det dertil bestemte undersøkelseslokale, eller, forsaavidt kontrol er tillatt i henhold til § 6 b, paa vedkommende sted.

Derpaa undersøkes, om varen stemmer med angivelsen i de ledsagende papirer, og om varen i sundhetsmæssig henseende frembyder betænkelighet.

§ 8. Naar kjøttet er kontrollert og fundet tjenlig til menneskeføde, skal der paa vedkommende pakning anbringes enten et brandmerke eller et farvestempel.

Stemplet skal for kjøtt av faar, kvæg eller svin være av regelmæssig sekskantet form og sekskantens sider skal være mindst 2,5 cm.

For hestekjøtt skal stemplet være firkantet med 5 cm. lang grundlinje og 2,5 cm. lang sidelinje.

Stemplet, hvis bokstaver skal være skarpe og tydelige, skal, naar farve anvendes, avstemple et rødt merke, som indeholder ordet »Import« samt den kontrollerende kommunes navn.

Indeholder pakningen hestekjøtt, skal merket angi dette.

§ 9. Hvis kjøttet tilbakevises fra kontrollen, fordi de i § 7 omhandlede legitimationer m. v. mangler eller ikke er fyldestgjørende, eller fordi det ikke er tillatt at indføre det til benyttelse som menneskeføde

eller det beslaglægges, skal pakningen stemples med en sort trekant av 5 cm. sider, hvor der findes ordene »Import«, kontrollkommunens navn og henholdsvis ordet »tilbakevist« eller »beslaglagt«.

Den anvendte farve maa være holdbar.

§ 10. Der skal tillike foruten stemplingsmerket paaklistres sendingen en merkelap, som angir undersøkelsens datum og kontrollørens navn.

Stempelmerkerne skal anbringes paa pakningen paa mindst 2 steder (et merke paa lokket og et andetsteds) og paa iøinefaldende maate.

§ 11. Kjøtt, som ikke er bestemt til menneskeføde, kan indføres uten at underkastes kontrol, naar kjøttet er gjort eller gjøres utjenlig til menneskeføde, saasom ved innsnit i kjøttet og tilsætning av kalk, tjærestoffer (karbolsyre, kreosot) o. lign. efter nærmere bestemmelse.

§ 12. Kontrolløren har at anføre i kontrolprotokollen nøiagtige opplysninger om

- a) undersøkelsens datum,
- b) importørens navn,
- c) varens art,
- d) varens opprindelse (avsendelsessted og avsendelsesfirma),
- e) kort angivelse av de ledsagende papirers indhold (sundhetsattest, fustagens eller sendelsens nr.) o. lign.,
- f) varens nettovægt (som netto regnes sendelsens indhold av kjøtt),
- g) det beslaglagte kjøts nettovægt og mængden av det tilbakeviste kjøtt
- h) grunden til beslagleggelsen eller tilbakevisningen,
- i) opplysninger om det i henhold til § 11 indførte kjøtt, som er utjenlig til menneskeføde.

Den av kontrolløren truffne avgjørelse kan indankes for stedets helse- raad. Den, der fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den truffne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og for helseraadet nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgitt, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple — med tilføielse efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 13. For undersøkelse av det indførte kjøtt skal erlægges en kontrolavgift av 2 øre pr. kg. Avgiften beregnes efter kjøttets vægt.

§ 14. Med hensyn til toldens erlæggelse og eventuel tilbakebetaling av erlagt told for beslaglagt eller tilbakevist kjøtt, har kontrolløren at rette sig efter den ordning, som i denne henseende maatte træffes av vedkommende toldkammer.

§ 15. Kontrolltiden fastsættes av magistraten. Kontrol skal som regel kun finde sted ved dagslys; i mørketiden skal der sørges for tilstrækkelig kunstig belysning av kontrollokalet.

§ 16. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægges med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 17. Denne plakat træder i kraft fra 1ste november 1911.

Regler

for innførsel og kontrol av ferskt kjøt (slagtekjøt). Plakat av 4de august 1911.

A. Om indførsel fra utlandet av slagtekjøt.

§ 1. Indførsel av ferskt slagtekjøt av hest, kvæg, faar, gjøt, svin og ren bestemt til menneskeføde, skal alene være tillatt fra de land, som indførselsplakaten i henhold til lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsydomme (husdyrloven) av 14de juli 1894 med tillægslove til enhver tid bestemmer.

§ 2. Indførsel maa alene finde sted til de kjøbstæder eller ladesteder, hvor der er indført offentlig kjøtkontrol i henhold til lov av 27de juni 1892 (kfr. lov av 25de juli 1910) om kommunale slagtehus m. v. Landbruksdepartementet kan for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder. Derhos skal det indtil videre være tillatt at indføre slagtekjøt over riksgrensene mot Sverige til benyttelse for befolkningen i grænse-distriktene. Likeledes skal frossent renkjøt kunne indføres til Finmarken fra de ved Nordishavet og det Hvite Hav beliggende russiske havner uten at underkastes den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 3. Ferskt slagtekjøt, hvorved forstaaes slagtemæssig behandlet kjøt uten tilsætning av konserveringsmidler, maa ikke indføres i mindre dele end halve slagtekropper, opdelt efter lengden. Kalver og smaafæ kan kun indføres i hele kropper.

§ 4. Ethvert slagte skal være ledsaget av attest fra en i utførselslandet autorisert dyrlæge indeholdende nøiagtige opplysninger om slagtningssted og slagtningsstid samt bevidnelse om, at dyret er synet av dyrlægen umiddelbart før slagtingen og fundet sundt, og at slagtet er undersøkt og fundet tjenlig til menneskeføde. Hvis attesten omfatter flere slagte i samme forsendelse, skal hvert slagte være saaledes merket, at det efter attesten kan identificeres.

Dog skal for hesteslagts vedkommende særskilt attest medfølge for hvert enkelt slagte, og attesten skal derhos indeholde angivelse av hestens signalement og tilstand før slagtingen.

Hvis slagtet indføres fra andre land end Sverige og Danmark, skal dyrlægens attest være paategnet bevidnelse fra norsk konsul om, at vedkommende dyrlæge er en i utførselslandet autorisert dyrlæge. Til kontrollkommuner kan der dog fra de svenske grænse-distrikter indføres slagte uten dyrlæge-attest, naar der medfølger slagtet attest fra svensk politimyndighet, grænsetoldstations-bestyre eller ordfører i vedkommende kommune med opplysning om kjøttets oprindelse, slagtningssted og slagtningsstid samt bevidnelse om, at slagtet efter de foreliggende opplysninger ikke stammer fra dyr, som er slagtet paa grund av sygdom, og at der ikke i distriktet for tiden optræder ondartet smitsom husdyrsydom. Dog skal disse attester, naar det gjælder hester, indeholde erklæring om, at hesten er besigtiget av attestutstederen umiddelbart før slagtingen og fundet fri for sygdomstegn.

§ 5. For kontrol av det indførte kjøt betaales en avgift av kr. 1,00 pr. hel eller halv skrot.¹⁾

¹⁾ Kfr. kgl. resol. av 24 septbr. 1920.

B. Om kontrollens haandhævelse.

§ 6. I enhver kommune, hvor offentlig kjøtkontrol i henhold til loven av 27de juni 1892 er anordnet, skal der være en kontrolstation, hvor kontrollen av det ferske slagtekjøt skal foregaa.

§ 7.

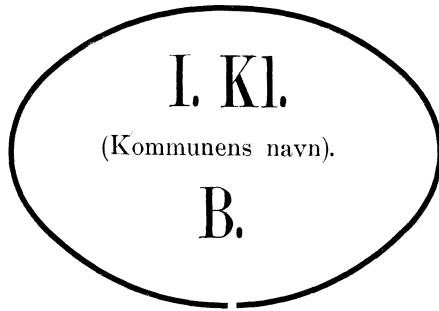
- a) Intet kjøt skal undersøkes og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin, kvæg (undtagen kalver) eller ren, fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bakfjerding), og hvis det stammer fra kalv, faar eller gjet, fremlægges i hele kroppen, som kan være delt efter længden; dog skal slagt, som stammer fra dyr, der er slagtet paa grund av sygdom (nødslagede dyr), altid fremlægges i sin helhet. Renkjøt, som ved indførsel til kontrollkommune er frossent, skal være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol
- b) Hele kroppen skal ved fremlæggelsen være opbrystet. Med bakparter skal følge nyrene i organisk sammenheng. Andre organer, som ved slagtingen er fraskilt kroppen, saasom hode, tunge, net, lever, hjerteslag o. lign. kan mottages til kontrol, naar de ved et merke er betegnet som tilhørende det slagt, hvormed de fremføres, og for tungs vedkommende er heftet til dette.
- c) Ferske organer av slagtedyrr maa ikke benyttes som menneskeføde inden en kommune uten at være fremført til kontrol og stemplet.
- d) Kommunestyret kan ved approbation av Landbruksdepartementet fastsætte regler, ifølge hvilke større dele av slagt eller flere organer end ovenfor nævnt kan kræves fremlagt for kontrolløren i tilfælde i organisk sammenheng med slagtet.
- e) Ved undersøkelse i slagteri av kjøt av dyr, slagtet inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 8. Naar hesteslagt fremlægges til kontrol, skal slagtet ledsages av attest enten fra en dyrlæge, som meddeler opplysning om hestens tilstand umiddelbart før slagtingen, eller fra to troværdige mænd, som i henhold til en besigtigelse av hesten umiddelbart før slagtingen bevidner, at dyret er fundet frit for sygdomstegn. Attesten skal tillike indeholde opplysning om dyrets farve. Slagtet maa være forsynt med et merke, som godtgjør dets identitet efter den medfølgende attest. Mændenes troværdighet skal være bevidnet av politiet eller av kommunens ordfører.

§ 9. Slagt, som ved fremførelse til kontrol ikke er i hel og ubeskadiget stand, saaledes at ingen hindebedækning er fjernet, itler eller andre organdele bortskaaet, eller som ikke tilfredsstiler de i § 7 og 8 opstillede krav, eller som fremlægges i tilsmudset tilstand avvises fra kontrollen, forsaavidt der ikke foreligger grund til at beslaglægge kjøttet.

§ 10. Kontrolløren skal, forsaavidt slagtet efter foranstaaende bestemmelser kan mottages til kontrol, underkaste dette en nøiagtig undersøkelse for at avgjøre, om kjøttet er tjenlig til menneskeføde. Avgjørelse herav træffes overensstemmende med den til enhver tid gjældende instruks for kontrollen. Hvis kontrolløren paa grund av særegne forhold ikke kan træffe avgjørelse ved slagtings fremlæggelse, kan avgjørelsen utskytes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag ikke iberegnet. Ved under-

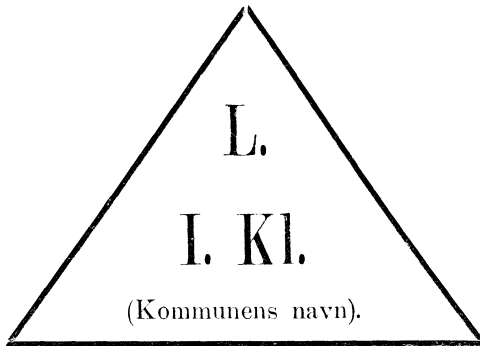

søkelsen har kontrolløren ret til at gjøre de nødvendige indsnit i kjøt og organer.

§ 11.

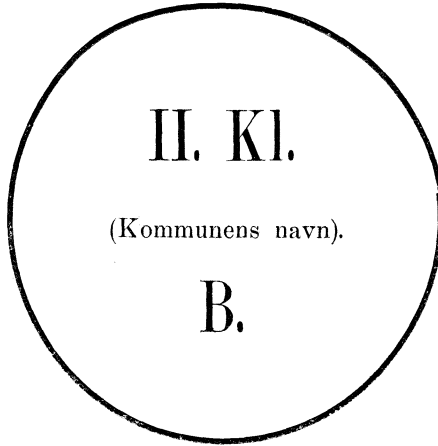
- a) Den, som fremstiller kjøt til kontrol, skal ved fremlæggelsen meddele oplysning om, hvad der er ham bekjendt om slagtet, saasom eierens navn, hvorfra slagtet er kommet, slagtningssted og slagtningsstid, om dyret har været sykt eller har faat medicin før slagtingen m. v.
- b) Hvis slagtet stammer fra et sykt dyr, skal der meddeles oplysning om dyrets tilstand før slagtingen, om det har faat medicin før slagtingen.

ningen og andre oplysninger som kontrolløren anser nødvendige. Kan fornødne oplysninger ikke tilveiebringes, avvises slagtet, medmindre der ved undersøkelsen findes tegn, som betinger slagkets beslaglæggelse.

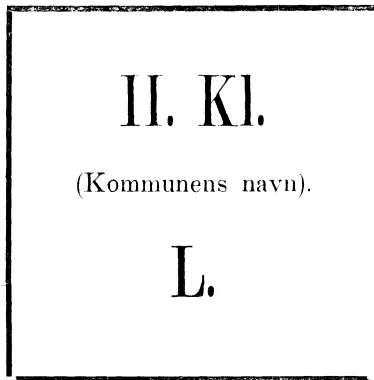
§ 12. Naar et slagtt efter foretat undersøkelse findes tjenlig til menneskeføde, skal der paa slagttet anbringes stempelmerker.

Paa kjøt av slagttedyr, slagttet inden en kommune, hvor kontrol er inført, og undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slagtt, skal naar kjøttet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blaa farve og oval form; saadanne stempler, hvis tverrdiameter skal være 6 cm.

og hvis høidediameter skal være 3,5 cm., skal indeholde foruten kommunens navn (helt eller forkortet) tillike tegnene I Kl. (o: første klasse), B. (o: bykontrol), se hosstaaende tegning.

Paa kjøt av slagtedy, som enten er indført utenbysfra eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uten tilstedeværelse av dyrets samtlige organer, skal, naar kjøttet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blaa farve

og trekantet form; saadanne triangulære stempler, hvis grundlinje skal være 6 cm. og hvis sider skal være 5 cm., skal foruten vedkommende kommunes navn tillike indeholde tegnene I Kl. (o: første klasse), L. (o: landskontrol), se hosstaaende tegning.

§ 13. Paa kjøt, som ved undersøkelse findes at lide av mangler i sanitær henseende, men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhet, skal der hvis kjøttet hitrører fra dyr, undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slag, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempel-

merket skal avstemple foruten vedkommende kommunes navn tillike tegnene II. Kl. (o: 2den klasse), B. (o: bykontrol), se hosstaaende tegning.

Hvis kjøttet derimot fremstilles til kontrol, uten at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført utenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal avstemple, foruten vedkommende kommunes navn, tillike II. Kl. (o: 2den klasse), L. (o: landskontrol), se hosstaaende tegning.

§ 14. Hvis der ved undersøkelse av kjøttet findes mangler av saadan art, at kjøttet ikke ansees tjenlig til menneskeføde, skal det beslaglægges og indtil videre opbevares paa kontrolstationen paa en saadan maate, at der ingen risiko er for tilsmudsning og bedærvelse av andet kjøt eller for spredning av sygdomsstof. Fra kontrolstationen eller fra undersøkelsesstedet skal det beslaglagte kjøt føres paa forsvarlig vis enten til destruktionsanstalt, opbrændingsovn eller nedgravningsplads for saadant kjøt eller til en av kommunen godkjendt indretning, hvor kjøttet gjennomkokes. Kjøttet kan dog tilbakeleveres eieren, hvis det ikke er befængt med nogen sygdom, som ifølge husdyrloven betinger dets opbrænding eller nedgravning. Kjøttet skal, hvis det tilbakeleveres eieren, av kontrolløren forsynes med dype indsnit, hvori der strøes ulæsket kalk eller petroleum, raa karbolsyre o. lign., hvorved det gjøres utjenlig til benyttelse for mennesker eller dyr.

§ 15. Den av kontrolløren truffne avgjørelse om kjøttets stemping eller beslaglæggelse kan indankes for stedets helseraad. Den, som fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den truffne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgitt, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke oppretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple med tilføielse — efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 16. Stempelmerkerne skal anbringes paa mindst følgende steder paa hvert halve slag:

I. Hos h e s t og k v æ g (undtagen kalver)

1. paa siden av halsen,
2. paa underarmen,
3. paa bogen,
4. paa brystet,
5. paa høiryggen,
6. i nyrepartiet,
7. paa innsiden av laaret,
8. paa utsiden av laaret,
9. paa tungen og hodet.

II. Hos k a l v e r og r e n s d y r

1. paa bogen eller underarmen,
2. paa brystet,
3. paa laaret eller bækkenpartiet.

III. Hos s v i n

1. paa hodet,

2. paa brystet,
3. paa bogen,
4. paa ryggen,
5. paa buken,
6. paa laaret.

Paa smaagriser er det nok at stemple hodet og ryggen.

IV. Hos faa r og gjet

1. paa brystet,
2. paa bogen,
3. paa ryggen,
4. paa laaret.

Hos smaalam og killinger er det nok at stemple halsen og ryggen.

Hvis kontrolløren finder det hensigtsmæssig, eller hvis kjøttets eier kræver det, kan flere stempler anbringes.

§ 17. Enhver kontrolstation skal være forsynt med vand, vask og avløp til kloak, samt de til undersøkelse av slagtet nødvendige instrumenter og forøvrigt være indrettet og utstyrt saaledes som Landbruksdepartementet til enhver tid bestemmer. Stemplene maa utenfor bruken oppbevares i et sikkert tillaast skap.

Der skal sørges for, at slagtet kan fremlægges til kontrol uten at utsættes for regn eller støv. For det beslaglagte kjøt skal der findes et eget ophængningsrum eller en egen kasse, hvilke holdes forsvarlig avlaast.

§ 18. Kontrolstationen skal holdes aapen for undersøkelser og stemping av kjøt til de tider, som vedkommende magistrat og formandskap bestemmer.

§ 19. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokoll over alt kjøt, som fremføres til kontrol ved hovedstationen, samt en anden protokoll over alt kjøt, som undersøkes utenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokoll anføres rekvirentens eller eierens navn, kjøttets opprindelse (fra indlandet eller fra utlandet), undersøkelsens datum, kjøttets art og størrelse samt undersøkelsens resultat. Der skal tillike føres regnskap over de for undersøkelsen betalte avgifter.

§ 20. Naar noget kjøt avvises, stemples med 2den klasse eller beslaglægges, skal grunden hertil anføres i protokollen.

Det beslaglagte eller efter § 13 stemplede kjøt skal veies. Det skal anføres i protokollen, hvorledes der senere er forholdt med det beslaglagte kjøt.

§ 21. Kontrolstationens bestyrer har inden 1ste februar hvert aar gjennom vedkommende helseraad og magistrat at avgi til direktøren for Det civile veterinærvesen en nøiagtig beretning over kontrollens virksomhet i det forløpne aar overensstemmende med de for saadan beretning fastsatte skemaer.

§ 22. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægges med straf ovenensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 23. De ved de kongelige plakater av 5te november 1895, 2den november 1896, 3dje august 1897, kgl. res. av 19de august 1897 samt

de kongelige plakater av 20de oktober 1900, 26de oktober 1901, 24de mai 1907 og 27de november 1908 fastsatte kjøtkontrolregler ophæves fra 1ste september 1911 at regne. Denne plakat trær i kraft fra samme dag.

Nugjeldende (1 juli 1921) bestemmelser

angående innførsel av husdyr m. v. (plakat av 10 desember 1920 og plakat av 20 mai 1921).

- I. Hest og annet til hesteslekten hørende dyr skal det være forbudt å innføre.

Skyss- og trafikkhester, som fra Sverige passerer riksgrensen til Norge for umiddelbart atter å vende tilbake til Sverige, rammes ikke av dette forbud, når hestens identitet tilfredsstillende godtgjøres.

- II. Storfe, sau og gjeter kan innføres fra Sverige, dog inntil videre ikke fra Malmöhus, Kristianstads, Hallands, Kronobergs og Blekinge län, til livdyr eller til slaktning på følgende betingelser:

a) 1) ad nærmeste landvei til Kornsjö stasjon til direkte innlastning i jernbanevogn for videre transport til det kommunale slaktehus i Fredrikshald eller Kristiania;

2) pr. jernbane eller sjøværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania;

3) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slaktning i denne by.

- b) Det skal ved en attest, utstedt av autorisert svensk dyrlæge, godtgjøres, at dyrene ikke er eller i de nærmest forutgående 6 måneder har vært angrebet av ondartet smittsom husdyrsykdom, såsom kvegpest, miltbrand, munn- og klovsyke eller ondartet lungesyke, og at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optrer eller i de sist forløpne 6 måneder har optrått sådan sykdom som foran nevnt, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgående 6 måneder er innført fra utlandet eller fra noget av forannevnte Malmöhus, Kristianstads, Hallands, Kronobergs eller Blekinge län i Sverige.

Dyrene skal være merket eller i attesten således beskrevet, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.

- c) Dyrene skal ved ankomsten føres til den innhegnede, for sådant øiemed reserverte karantene plass, hvor de blir å undersøke av vedkommende kommunale dyrlæge.

Storfe, som aktes solgt til livdyr, skal opstalles i særskilt avdeling på det kommunale fjøs i 5 døgn — helligdager ikke iberegnet — og i denne tid undersøkes med tuberkulin.

De dyr, som ved denne undersøkelse finnes lidende av eller er mistenkt for tuberkulose, merkes i huden med et innbrent tydelig T.

De dyr, som innføres for å selges til slakt, skal på samme vis merkes med et i huden innbrent tydelig S.

De med T og S brennemerke de dyr skal innen 4 døgner etter innførselen slaktes overensstemmende med de nærmere bestemmelser, som Landbruksdepartementet fastsetter. Dyr, som innføres til Kristiania eller Fredrikshald, skal henstå på karantenefjøset, inntil de føres direkte fra dette til slaktning. Dog kan dyr, innført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantenefjøset i Fredrikshald til umiddelbar slaktning i Kristiania, når de ved den på karantenefjøset i Fredrikshald foretatte undersøkelse finnes fri for tegn på ondartet smittsom sykdom. Karantenefjøsets bestyrer skal i fjøsets protokoll anføre, hvorhen de fra karantenefjøset fjernede dyr føres for å slaktes, samt har å underrette vedkommende politikammer om, hvor slaktning av karantenerede dyr finner sted, forsåvidt sådan slaktning skal skje utenfor kommunalt slaktehus.

Storfe, som ved undersøkelse finnes fri for tuberkulose, skal på en iøinefallende måte være merket med ordet »Sund« samt årstallet for den stedfundne undersøkelse

Sau og gjet, som innføres til livdyr, og som ved sundhetsundersøkelse finnes fri for tegn eller mistanke på smittsom sykdom, kan frigis fra karantenen 5 døgner etter ankomsten og efterat hvert dyr på betryggende måte er merket, f. eks. ved et utklipp i øret. Sau og gjet innført til slakt skal nedslaktes i det kommunale slaktehus innen 48 timer, efterat innførselen har funnet sted.

- d) Karantenefjøset blir å holde strengt avsperrert for publikum, inntil sundhetsundersøkelse av samtlige innførte dyr har funnet sted og dyrene er funnet fri for tegn på smittsom husdyrsykdom.
- e) Som erstatning for de med heromhandlede undersøkelse, merking, opstalling og føring av dyrene samt anskaffelse av tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfeksjon m. v. forbundne omkostninger skal vedkommende kommune være berettiget til å avkreve importøren en av kommunestyret fastsatt og av Landbruksdepartementet godkjent avgift for hvert dyr.
- f) Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig å fastsette nærmere bestemmelser angående den heromhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes slaktning, deres undersøkelse og merking samt attester og protokoller, endring av karantene-tiden m. v.

Forøvrig forbys innførsel av drøvtyggere (d. v. s. storfe, sau, gjet og andre drøvtyggende dyr) fra alle land.

Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke av dette forbud.

III. Svin skal det være forbudt at innføre fra alle land med undtagelse av de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, hvorfra det er tillatt å innføre disse dyr til Finmarken. Fra Finmarken skal det være forbudt å innføre svin til rikets øvrige egner.

IV. Hund og annet til rovdirene hørende dyr skal det være forbudt å innføre fra alle land.

Hund, som benyttes til vaktning av renhjorder og i følge med

disses eiere eller voktere kommer fra Sverige, tillates innført, hvilket også gjelder, om lappene på flytningen til Norge har passert Finlands område.

- V. Alle andre pattedyr samt fjærfe skal det være forbudt å innføre.
- VI. Huder og skinn skal det være forbudt å innføre i rå, utilberedt tilstand.
 Det skal inntil videre være tillatt å innføre fullstendig tørrede eller godt saltede huder og skinn på betingelse av, at partiene ved ankomsten besiktiges av vedkommende kommunale dyrlæge og av denne erklæres å være i tilfredsstillende sanitær tilstand.
 Rå eller letsaltede deler av drøvtyggere, hester og svin, såsom utilvirkede, utilberedte og urensede hår og børster, som ikke i forveien er desinfisert, samt muler, klover og ferske eller letsaltede tunger skal det likeledes være forbudt å innføre.
 Innførsel av usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra alle land undtagen fra Sverige. Dog skal det være tillatt fra de ved Nordishavet og Det hvite hav beliggende russiske havner å innføre til Finmarken frosset rensdyrkjøtt.
- VII. Gress, høi og halm skal det være forbudt å innføre. Dog kan sådan innførsel finne sted fra Sverige (undtagen fra Malmöhus, Kristianstads, Hallands, Kronobergs og Blekinge län) og fra de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, fra hvilke havner det er tillatt å innføre disse varer til Finmarken.
- VIII. Brukte fjøsredskaper skal det være forbudt å innføre fra alle land, medmindre det godtgjøres ved en av norsk konsul bekreftet, av vedkommende sundhetsmyndighet utstedt, attest, at de er betryggende desinfisert.
- IX. Landbruksdepartementet bemyndiges til å tillate innførsel av en kelte dyr og gjenstander, hvis innførsel ved denne plakat er forbudt, og i tilfelle å fastsette de nærmere vilkår for innførselen. således karantenering, dyrlægeundersøkelse og betalingen herfor. Innførsel av hest fra andre land enn Sverige kan i tilfelle bare, skje over Fredrikshald, Kristiania, Kristiansand, Stavanger, Bergen eller Trondhjem.
- X. Overtredelse av disse bestemmelser er belagt med straff.

Nugjeldende regler

for utførsel av hester, hornkvæg, svin, sauer og gjeter fra Norge.

(Konf. plakat av 19de september 1894, plakat av 18de juni 1895, plakat av 4de august 1896 og plakat av 28de juli 1921).

§ 1. Hester, hornkvæg, svin, sau og gjeter, som med skib agtes utførte til utlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøi paa avsenderens bekostning undersøkes av den dertil

av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og maa kun indskibes, saafremt det ved undersøkelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide av nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller paa anden maate ryelig kunde være smittet av saadan sygdom. Herom skal av dyrlægen avgives attest til avsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøkte og godkjendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, saaat berøring med de ikke undersøkte dyr undgaaes. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøkt og kan utføres. Dyrenes antal og kjøen, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som av dyrlægen utstedes.

§ 3. Forsaavidt undersøkelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gaa til eksportstedet, er ny undersøkelse ved ankomsten hertil unødvendig, saafremt enten dyrene i lokalskibet er holdt avsondret fra andre ikke undersøkte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøkte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til utførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise paa det første sted, hvor det her i landet indtar dyr, undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsaavidt ingen saadan der findes, av stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøkelsen, grund til at anse skibet for smittefarlig, maa dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficert. Forsaavidt drøvtyggere eller svin agtes utført, skal desinfektion av skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er blit undersøkt og godkjendt, skal attest herom avgives til skibets fører.

Undersøkelsen og desinfektionen sker paa skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøkelse med merkning erlegger avsenderen for hver forretning en betaling pr. dyr til dyrlægen. Denne betalings størrelse blir at fastsette efter en takst, som vedkommende fylkesmand og dyrlæge under forbehold av Landbruksdepartementets godkjendelse kommer overens om.

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør forlanger undersøkt paa en gang.

Paa samme maate fastsettes godtgjørelsen for den i § 4 omhandlede undersøkelse av skibet, hvilken godtgjørelse skibets fører skal betale til dyrlægen eller vedkommende politifunktionær, samt betalingen til disse for at paase skibets desinfektion, forsaavidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøkelsen.

§ 6. Hvis noget husdyr av de under § 1 nævnte arter utføres med jernbane skal de likeledes sundhetsundersøkes ved dyrlæge umiddelbart før avsendelsen og sundhedsattest utstedes saaledes som i § 1 omhandlet. Den godtgjørelse som avsenderen skal betale dyrlægen for undersøkelsen m. v. fastsettes som under § 5 bestemt.

§ 7. Landbruksdepartementet bemyndiges til at gi nærmere bestemmelser angaaende de her nævnte foranstaltningers gjennomførelse. Landbruksdepartementet bemyndiges derhos til, forsaavidt angaar utførsel, som ikke foregaar pr. skib eller jernbane, at gi almindelige eller for det enkelte tilfælde gjældende bestemmelse om sundhetseftersyn m. v. av husdyr.

§ 8. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Anvisning til tuberkulinundersøkelse av besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det maa opbevares paa et mørkt, kjølig og tørt sted og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøkelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram, til ungdyr 30—40 centigram, til kalver og nyfødte dyr 20 centigram efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblendes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kokt vand i et rent, kokt glas.

Bekvemmere er det dog at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand paa engang paa en større flaske (alt sterilt) i et forholdt av 1 til 10 (10 % saaledes, at der i en fortynding av 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Av denne fortynding vil altsaa, naar sprøiten rummer 10 kcm., 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1—2 kcm. for smaadyrene.¹⁾ Fortyndingen holder sig dog ikke længe uten at dekomponeres, hvorfor den enten maa tillaves paa bruksstedet eller ogsaa i hjemmet 1—2 dage iforveien og isaafald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages, maa samtlige dyrs temperatur være maalt; maalingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minutter, hvorefter termometret trækkes langsomt ut og temperaturen avlæses nøiagtig og noteres. Man maa være forsomt med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruten nødvendig reserve. Til maaling av 20 dyr iberegnet avlæsning, nedskrivning av temperaturen, rengjøring av termometret (det avtørres bedst med en klut dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgaar for en øvet mand ca. 1 $\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slaa kviksløvsøilen ned mellem hver gang termometret benyttes.

Efterat samtlige dyrs temperatur er maalt, foretages indsprøitningen av tuberkulinet. Den kan hensigtsmessigst ske paa halsen og bedst efterat huden iforveien er avbarbert samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2% lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 0/100 sublimatopløsning). Injektionssprøiten, hvis stempel maa være av et materiale, der taaler kokning, maa iforveien være kokt. Man bør ha mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren kokhet olje eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøitningen bør helst foretages mellem kl. 8—10 om aftenen (eller kl. 4—8 om morgenen). Dyrene maa under undersøkelsen være i ro paa fjøset; 6—7 timer efter indsprøitningen paabegyndes temperaturmaalingen igjen, og der fortsættes med denne hver anden time. Dyr, der ved maaling indtil den 13de time findes at ha git sikkert tegn paa at være tuberkuløse, behøver ikke at maales mere, mens dyr, der ikke har reagerert, eller hvis reaktion er tvilsom, maa maales indtil den 17de eller 23de time efter indsprøitningen.

¹⁾ Den indsprøitete tuberkulinmængde angives altid i gram (ikke i volum).

Dyrlægen maa enten selv foreta maalingen eller la denne foreta av mænd, som av ham er git den til temperaturmaalingen nødvendige anvisning, og hvis maalinger han isaafald personlig maa kontrolere paa stedet. Det maa paasees, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en maaling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke av denne grund stige over 40°.

Undersøkelsens resultat anføres paa det dertil bestemte skema og indsendes snaarest mulig til veterinærdirektøren.

(Konf. forøvrig cirkulære fra veterinærdirektøren av 7de april 1905).

Cirkulære fra direktøren for det civile veterinærvæsen av 7de april 1905 om tuberkulosens bekjæmpelse i kvægbesætninger.

Ogsaa for budgetterminen 1905—1906 er der i likhet med foregaaende aar av Stortinget git bevilgning til:

1. tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger og
2. erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

I. Undersøkelse og foranstaltninger.

Tuberkulosen henregnes til de i husdyrloven av 14de juli 1894 (kfr. lov av 26de mai 1899) kap. 3 omhandlede mildere smitsomme sygdomme, for hvis vedkommende en dyreier er pliktig til at anmelde for det offentlige, naar sygdommen maatte vise sig i hans besætning; dyr, der antages angrepne av tuberkulose, er det forbudt at føre paa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs; dog er det tillatt at sælge saadanne dyr til slagt.

Tilladelse til at la kvægbesætning tuberkulinundersøke paa offentlig bekostning vil av Landbruksdepartementet, som tidligere, meddeles paa derom indsendt særskilt ansøknings, hvortil trykt blanket erholdes ved henvendelse til den dyrlæge, ved hvilken undersøkelsen agtes utført. Ved indsendelsen av ansøknings har kvægeiere at forpligte sig til efter foretagen undersøkelser, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uker efter undersøkelsen paa betryggende maate

- at* skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syke dyr hver for sig baade i fjøs og havnegang;
- at* rense fjøset paa betryggende maate, efter hvad dyrlægen derom foreskriver;
- at* slagte straks dyr, som lider av jurtuberkulose eller lungetæring, og iklæ at sælge eller benytte melk fra saadanne dyr uten i kokt tilstand;
- at* la nyfødte og nyindkjøpte dyr tuberkulinprøve¹⁾, førend de sættes ind i den sunde del av besætningen;
- at* la de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et *T* i huden eller paa hornet;

¹⁾ Omkostningene ved saadanne prøver utredes ikke av det offentlige.

at tilbagebetale de med undersøkelsens udførelse forbundne omkostninger, hvis nogen av disse forpligtelser ikke overholdes eller hvis de tuberkuløse dyr ikke nedslagtes inden 6 maaneder efter undersøkelsen, hvis erstatning for nedslagtning maatte være indvilget.

I ansøgningen oplyses, om besættningen før er undersøkt og isaa-fald naar og av hvem samt om der dengang var tukerkulose i besættningen.

Hvis besættningen tidligere har været tuberkulinundersøkt, kan indvilgning kun ventes i de tilfælder, hvor besættningen ved sidste prøve endnu viste sig at indeholde tuberkuløse dyr, eller hvor der kan næres frygt for, at smitte i mellemtiden kan være tilført, eller hvor der iøvrig maatte foreligge særlige omstændigheder, som gjør omprøve ønskelig. Forsaavidt derfor ansøgningen angaar fornyet prøve, har dyrlægen angaaende disse punkter at avgi de nødvendige oplysninger paa ansøgningen. Det henstilles til dyrlægerne at benytte de nye ansøkningsblanketter, hvorpaa findes avtrykt samtlige ovennævnte forpligtelser for ansøgeren.

Med hensyn til de offentlige tuberkulinundersøkelser skal jeg forøvrig bemærke følgende:

Dyrlægen vil ha at underkaste de reagerende dyr en nærmere nøiagtig undersøkelse, særlig av juret, og at gi eieren underretning om undersøkelsens udfald samt om de nødvendige anvisninger til sygdommens utryddelse i besættningen overensstemmende med følgende regler:

1. de av tuberkulose angrepe eller for sygdommen mistænkte dyr skal paa betryggende maate adskilles fra de sunde dyr enten ved opførelse av en skillevæg i fjøset eller ved anbringelse av de sunde dyr i et særskilt fjøs;
2. der skal anvendes særskilte vandings- og fôrkar samt øvrige fjøsredskaper, der kommer i berøring med dyrene eller deres avsondringer, til hver afdeling av dyrene. Saavel det for de sunde dyr bestemte rum som de til dem anvendte fjøsredskaper og fôrkar maa i forveien være tilfredsstillende rensede og desinficerte;
3. den sunde afdeling maa stelles av egen røgter eller budeie, eller ogsaa maa den syke afdeling stelles efter den sunde; idethele maa alt samkvem og færdsel fra den syke afdeling over i den sunde undgaaes. Naar røgteren har stelt den syke del av besættningen, maa han vaske og børste sig samt bytte fottøi;
4. de syke dyr maa holdes borte fra fælles beite saavel paa sæteren som hjemme i bygden;
5. saadanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøkelse findes lidende av jurtuberkulose eller av almindelig utbredt tuberkulose med lunge-tæring eller avmagring, maa slagtes snarest mulig; der maa ikke anvendes eller sælges melk av saadanne dyr uten i kokt tilstand;
6. intet sykt eller mistænkt dyr maa sælges uten til slagt;
7. kjøt av tuberkuløse hjemmeslagtede dyr maa ikke sælges, uten at dyret i slagtet tilstand er undersøkt av dyrlæge og av ham erklært tjenlig til menneskeføde eller uten at det hele slaget føres til kontrolstationen, førend det falbydes;
8. de av tuberkuløse dyr fødte kalver, der skal opdrættes, maa skilles fra deres mødre og anbringes i et smittefrit rum samt ikke føres

med melk fra syke eller mistænkte dyr, uten at den i forveien er kokt; dog kan kalven i de to første døgn gives raa mormelk, naar juret ikke er angrepet;

9. nyfødte og nyindkjøpte dyr maa ikke indsættes blandt den friske del av besætningen, medmindre de ved en i forveien foretagen tuberkulinprøve er fundne sunde.

Resultatet av undersøkelsen for hver besætning anføres paa skema, der erholdes utlevert fra amtskontoret. Dette indsendes i utfylt stand snarest mulig til direktøren for det civile veterinærvæsen.

For sit arbeide med disse undersøkelser erholder dyrlægen av statskassen efter indgiven særskilt regning skyss- og kostgodtgjørelse i henhold til lov av 10de juli 1894 samt tillike et honorar, som fastsættes av Landbruksdepartementet under hensyn til reisernes længde og varighet og de undersøkte besætningers størrelse. Honoratet fastsættes og utbetales ved budgetterminens utløp under ett for samtlige de av dyrlægen i terminen foretagne undersøkelser. Skyss- og kostregningene, der regelmæssig anvises kvartalsvis, bør angi antallet av de paa hver reise undersøkte dyr.

For at paase, at de givne forskrifter til tuberkulosens bekjæmpelse efterkommes, vil der desuten i tilfælde bli tilstaaet dyrlægen skyss- og kostgodtgjørelse samt en arbeidsgodtgjørelse av kr. 4,00 pr. døgn for en reise til vedkommende sted i passende tid, efterat undersøkelsen er foretat.

Forsaavidt flere gaardbrukere i samme grænd tilstaaes offentlig bidrag til tuberkulinundersøkelse av sine besætninger, har dyrlægen at foreta disse undersøkelser og den eventuelt senere nødvendige inspektion paa samme reise, forsaavidt der derved ikke vil foraarsakes et forholdsmæssig langt fravær fra dyrlægens hjem og forsømmelse av anden paatrængende offentlig eller privat praksis.

Angaaende fremgangsmaaten ved utførelse av tuberkulinundersøkelser henvises til den i veterinæraarsberetningen indtagne anvisning til tuberkulinundersøkelse av kvægbesætninger.

Til veiledning ved bedømmelsen av utfaldet av tuberkulinproverne meddeles følgende:

Er prøven rigtig iverksat og utført, vil der ved bedømmelsen av hvorvidt et dyr har reagert for tuberkulinindpodningen eller ikke, bli at ta hensyn til dyrets alder, dets temperatur før indsprøitningen, forskjellen mellem begyndelsestemperaturen og den høieste temperatur, tidspunktet for dette maksimums indtræden i forhold til podningstidspunktet samt temperaturkurvens maate at stige og falde paa begge sider av høidepunktet.

Intet dyr bør podes, som ikke viser normal temperatur, eller som har tydelig feber. Den øverste grænse for den normale legemsvarme hos voksent kvæg kan sættes til 39,50 C. og for kalver under 6 maaneder indtil 40 0 C., men den normale temperatur svinger ialmindelighet mellem 38—39 0 hos kvæg over 6 maaneder og 38,5 0—39,5 0 hos yngre dyr. Friske dyr kan podes, selv om de paa grund av begyndende kalvningstegn har en noget forhøiet temperatur. Er der forøvrig noget særlig at bemerke ved noget dyr, bør dette antegnes paa temperaturlisten.

Ved en typisk reaktion hos ikke før sprøitete dyr vil temperaturen, oftest efter en ringe nedgang i de første timer efter sprøitningen sedvanligvis efter 6—8 timers forløp, begynde at stige; stigningen viser sig

oftest jevnt tiltagende gjennom flere timer, indtil maksimum naaes ved 11.—13—15de time, for derefter atter jevnt at falde ned til det normale, inden 24 timer er forløpet siden podningen. Stigningen til maksimum er sedvanligvis noget kortvarigere end faldet ned til det normale. Maksimumstemperaturen kan dog i enkelte tilfælde indtræffe nogen timer saavel før som efter det ovenfor anførte tidspunkt. I tvilsomme tilfælde bør maaingen finde sted saa hyppig som mulig, i tilfælde hver time; forøvrig bør der altid maales mindst hveranden time.

Hvis der er grund til at anta, at dyret iforveien har været indsprøjet med tuberkulin, bør maaingen begynde senest allerede 4de time efter indsprøjtningen og fortsættes hver time indtil 14de—16de time. Hos saadanne dyr indtræder nemlig ofte reaktionen tidligere end ellers.

Det anvendte tuberkulin maa være rent og ikke ældre end 6 maaneder; fortynding bør foretages paa stedet i det øjeblik tuberkulinet skal benyttes. Ved omprøve bør anvendes dobbelt dose.

Ved bedømmelsen av prøvens utfald skal følgende princip følges:

- I. Som reagerende er at anse ethvert dyr, som før indsprøjtningen ikke viser en over 39,50 C. gaaende temperatur, men hvis temperatur efter indsprøjtningen stiger over 39,5° C., hvis forskjellen mellem højeste og laveste temperatur før og efter indsprøjtningen er mindst 1°.
- II. Hos kalver under 6 maaneder eller hos voksne dyr, hvor temperaturen før indsprøjtningen svinger mellem 39° og 39,5° C., gir en stigning efter podningen indtil 40° C. grund til at mistænke dyret for at være tuberkuløst.

Tuberkulinprøve av dyr, hvis temperatur overstiger 39,50 C. maa ikke finde sted.

Temperaturstigninger, som ikke naar op i 39,5° C., kan ikke betragtes som tuberkulinreaktion hos kvæg.

Hvis dyrlægen finder bedømmelsen vanskelig eller tvilsom, bør han, førend han uttaler sig til besætningens eier, indhente min avgjørelse.

Omsprøjtninger av tvilsomt reagerende dyr kan foretages, naar der er forløpet mindst 3 maaneder siden forrige podning, men dyret maa i denne tid isoleres og behandles som tuberkuløst; saadan omsprøjtning vil dog ikke kunne foretages paa offentlig bekostning uten efter særskilt tilladelse. Omsprøjtning av sikkert reagerende dyr er unødvendig og unyttig.

II. Nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

Ansgaaende bevilgningen til erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg meddeles, at bidragene fortiden er forutsat at kunne tilstaaes med indtil tredjeparten¹⁾ av det ved nedslagtningen forarsakede tap samt kun at komme de kvægeiere tilgode, der ønsker at nedslagte de dyr, der efter offentlig tuberkulinundersøkelse erklæres tuberkuløse eller mistænkte.

Forsaavidt en kvægeier efter offentlig tuberkulinundersøkelse ønsker at nedslagte sine tuberkuløse eller mistænkte dyr og til delvis dækkelse av det derved forvoldte tap agter at søke bidrag av statskassen, har han

¹⁾ For tiden indtil trekvart.

at underskrive en ansøgning, hvortil blanket erholdes ved henvendelse til vedkommende dyrlæge. I ansøgningen forpligter kvægeieren sig til for det tilfælde, at ansøgningen indvilges,

- 1.¹⁾ snarest mulig at slagte de syke dyr;
- 2.¹⁾ at la besætningen tuberkulinundersøke 1 gang aarlig i de forstkommende aar, indtil besætningen efter prøvernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forudsætning av, at denne undersøkelse efter derom for hver gang indsendt andragende tillates foretagen paa offentlig bekostning;
- 3.¹⁾ mot sedvanlig erstatning av statskassen, hvorom andragende blir at indsende for hver gang, at la slagte de syke dyr, som ved disse gjentagne tuberkulinundersøkelser findes tuberkuløse.

Blanketten utfyldes forøvrig av dyrlægen, der tillike besvarer de til ham rettede spørsmåal, der skal tjene til belysning av, hvorvidt nedslagtning maa ansees ønskelig eller nødvendig. Derpaa sender dyrlægen ansøgningen til lensmanden, der efter paaført besvarelse av det til ham stillede spørsmåal sender den til amtmanden til videre oversendelse til Landbruksdepartementet.

Saafremt andragendet indvilges, har dyrlægen ved sakens tilbakekomst til ham snarest mulig at beramme en dag til dyrenes vurdering og nedslagtning, hvorom eieren blir at underrette.

Dyrene blir av dyrlægen og en av ham opnævnt takstmand at ansætte til den værdi, som de virkelig staar i i den tilstand, hvori de forefindes ved taksten, dog saaledes, at der ikke tages hensyn til, at de ved en tuberkulinprøve er paavist at være tuberkuløse, medmindre denne sygdomstilstand av andre grunder (magerhet, hoste, jurlidelse) er aabenbar. Forsaavidt et dyrs værdi saaledes maatte findes høiere end et beløp av kr. 250,00 ²⁾, blir værdien at nedsætte til dette beløp. Fra denne værdi trækkes værdien av huden og slagtet. Hvis huden og slagtet av eieren skal sælges, kommer deres værdi til fradrag med det ved salget indvundne beløp, hvorom av to paalidelige mænd attestert opgave gjennom dyrlægen blir at indsende til veterinærkontoret i forbindelse med takstdokumentet. I motsat fald blir hudens og slagkets værdi at ansætte ved takst av dyrlægen og takstmanden.

Er dyrlægen og takstmanden uenige om værdiansættelserne, blir det midlere tal, der fremkommer ved at addere begge takstbeløp og derpaa halvere summen, at anse som den rette værdi.

De slagtede dyr skal undersøkes av dyrlæge, og forsaaavidt noget dyr findes angrepet av tuberkulose i saa høi grad, at kjøttet ansees utjenlig til menneskeføde, skal dyrlægen paase det brændt eller nedgravet, likesom de ved slagtingen forøvrig fundne tuberkuløse dele av dyret snarest mulig maa opbrændes eller forsvarlig nedgraves.

Hvis noget dyr ikke slagtes paa stedet, men efter vurderingen sælges til slagt, kan dette tillates paa betingelse av, at dyrlægen uten avgift for det offentlige efter avtale med kjøperen overværer dyrets nedslagt-

¹⁾ Dyrlægen maa ha sin opmerksomhet henvendt paa, at disse forpligtelser overholdes.

²⁾ Ved cirk. fra veterinærdirektøren av 1ste december 1916 er dette beløp tillatt forhøiet til kr. 400,00 og i 1919 til kr. 600,00.

ning. Forsaavidt dyret sælges til nogen inden en kommune, hvor kommunal kjøtkontrol er indført, kan dyrlægen undlate at møde under slagtingen, hvorimot attest fra stedets politi eller 2 troværdige mænd om, at dyret er nedslagt, maa indsendes til veterinærkontoret.

Under sit nærvær paa stedet ved vurderings- og slagtningsforretningen har dyrlægen at gi kvægeieren anvisning om de nødvendige desinfektionsforanstaltninger, der blir at iverksætte for at hindre utbredelse av smitte efter de syke dyr.

Dyrlægen har snaarest mulig at indsende til veterinærkontoret opgave over de ovenomhandlede værdiansættelser, underskrevet saavel av ham selv som den opnævnte takstmand. Sammen med denne opgave har dyrlægen ogsaa, forsaavidt slagtingen efter det foregaaende er overværet av ham, at indsende en nøiagtig beretning om den efter slagtingen foretagne undersøkelse, idet det paasees, at hvert dyr identificeres med vedkommende dyr paa de for tuberkulinprøver anordnede skemaer.

For sit arbeide med vurderingen og undersøkelsen av de slagtede dyr m. v. er dyrlægen berettiget til foruten skyss- og kostgodtgjørelse efter skyss- og kostloven at beregne kr. 2,00 og kr. 4,00 pr. døgn i henhold til husdyrlovens §§ 23 og 24.

Den opnævnte takstmand tilkommer for de av ham utførte forretninger kr. 2,00 pr. døgn. Denne godtgjørelse bør av dyrlægen for det offentlige utlægges til takstmanden. Efter regning vil dyrlægen da erholde utlægget refundert samtidig med utbetalingen av hans egen for disse forretninger tilkommende godtgjørelse, der vil anvises ham ved budgetterminens utløp i forbindelse med honoraret for tuberkulinundersøkelserne, godtgjørelser for inspektioner etc. i terminen.

Reglement

for sundhetsundersøkelse og sniveprøve av hester indført fra utlandet.

(Utfærdiget av Landbruksdepartementet den 25de januar og 12 december 1917 i henhold til kgl. plakat av 19de januar s. a.).

1. Dyret skal ved ankomsten placeres paa et sted, hvor det kan isoleres fra andre dyr, saaledes at eventuel smitteoverførsel ikke kan finde sted.
2. Saasnaart dyret er kommet til ro paa sin standplads skal det underkastes en nøiagtig klinisk undersøkelse hvorved temperaturen maales og noteres. Der skal ofres særlig opmerksomhet paa huden (kløe, knuter, bylder, saar, ar), næsens slimhinde (utflod, saar, ar), øinenes slimhinde og lymfekjertlerne (hovenhet, haardhet, perleknuter).
3. Efterat tilbørlig rengjøring av hud og sprøite har fundet sted, indføres i halsblodaaren (jugularvenen) en sprøitekanyle saaledes at der uttømmes ca. 10 ccm. blod enten direkte i det fra veterinærinstituttet til saadan prøve medsendte reagensglas eller i selve sprøiten, hvorfra det i saafald overføres til glasset, saaledes at dette fylles til ca. to tredjedeler. Glasset korkes godt og merkes.

Kanyle og sprøite maa straks nøiagtig skylles godt med kokt avkjølet vand saaledes at der ikke er spor tilbake av blod, naar næste prøve foretages.

Det uttagne blod indsendes derefter hurtigst mulig til veterinærinstituttet.

4. Derpaa gjøres med den fra veterinærinstituttet medsendte pensel en indgnidning i det ene øie av nogen draaper koncentrert mallein. Indgnidningen gjøres med nogen lette penselstrøk frem og tilbake paa indsiden av det nederste øielaak foran blinkhinden paa bunden av konjunktivalsækken. (Pas godt paa at ingen glasbit fra malleinampullen eller andet irriterende stof følger med penslen under indgnidningen). Det øie, hvori mallein indgnides, maa iforveien være friskt, i motsat fald kan prøven ikke foretages. Dog hindrer ikke litt serøst utflod (en let konjunktivalkatarrh) prøvens utførelse. Prøven paa-begyndes bedst om aftenen.
5. Efter 10, 14, 18 og 24 timer undersøkes øiet og det iagttagne noteres.

Hvis der inden denne tid ikke er kommet nogen anden virkning end litt slim eller serøst utflod, antegnes: ingen reaktion (-÷).

Hvis der er kommet utflod av materie (pus) med svulst av nederste øielaak og begyndende lysskyhet antegnes. reaktion (×).

Hvis der kommer rikelig flod av materie med svulst av begge øielaak, lysskyhet og mathet, antegnes: sterk reaktion (+ +).
6. Hvis resultatet er tvilsomt kan ny prøve iverksættes tidligst 24 timer efter den første prøve. Der bør da ogsaa maales temperatur før og under prøven.
7. Naar flere hester samtidig prøves maa hvert dyr og hver blodprøve nøiagtig merkes saa forveksling undgaaes. Meddelelse om prøvens resultat indsendes av dyrlægen straks til veterinærinstituttet.
8. Naar et dyr ikke viser reaktion for øienprøven kan det frigives paa betingelse av at eieren opgir, hvor dyret er at faa fat i, indtil resultatet av blodprøven foreligger.
9. Hvis en hest findes at lide av snive eller i henhold til den særlige prøve maa antages at være angrepen av denne sygdom, skal den dyrlæge som har foretat sniveprøven, sørge for at husdyrlovens bestemmelser om snive befølges, eller hvis dyret imidlertid er overført til et andet sted, straks underrette vedkommende amtsdyrlæge herom og henstille til ham om at træffe de fornødne forføyninger.
10. For sundhetsundersøkelse og malleinprøve betaler importøren til vedkommende dyrlæge kr. 25 for første hest og kr. 10 for hver av de øvrige tilhørende samme eier. Dyrlægen har at indkassere hos importøren og indsende til veterinærinstituttet kr. 5 for de med blodprøvens utførelse forbundne omkostninger.

Omkostningene ved føring, opstaldning og røgt paahviler importøren.

Lov

av 9de august 1918 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse.

I. *Angaaende skyssgodtgjørelse.*

§ 1. Offentlige tjenestemænd er for reiser inden riket, saavel i offentlige anliggender som til utførelse av forretninger for private, i de tilfælde, hvor der tilkommer dem skyssgodtgjørelse, berettiget til at oppbære denne efter de i nærværende lov fastsatte bestemmelser.

§ 2. Kongen fastsetter med Stortingets samtykke det regulativ, efter hvilket skyssgodtgjørelsen i almindelighet skal beregnes for de forskjellige befordringsmidler, tillands og tilvands.

§ 3. Naar den reisende i distrikter, hvor befordring bare kan ske med ren, benytter egne ren, blir den ham tilkommende godtgjørelse at bestemme av kongen.

§ 4. Tjenestemænd, som efter offentlig foranstaltning gives fri befordring eller som marsjerer med trop — hvorom nærmere regler gives av kongen — erholder ikke skyssgodtgjørelse, men faar kun godtgjort efter regning nødvendig utlæg for befordring av medbragt, fornøden bagage.

§ 5. Foruten den bestemte skyssgodtgjørelse, der ogsaa indbefatter tilsigelsespenger samt leie av baat og andre reiseredskaper, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendige utlæg til

- a) befordring ombord til og iland fra dampskibe,
- b) transport av nødvendig bagage, saavel paa selve reisen som mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor reisen begynner eller ender,
- c) bom-, bro-, brygge-, fløt- og færgepenger, indskrivningspenger, kanalavgift, slusepenger, telefon- og telegramgebyrer vedkommende reisen, pladsbillet og soveplads paa jernbane og dampskib og andre nødvendige utgifter til selve befordringen med jernbane eller dampskib.

§ 6. Forsaavidt den lovbestemte almindelige skyssbetaling med hjemmel av lov blir forhøiet, blir den av kongen bestemte godtgjørelse at forhøie med tilsvarende beløp.

§ 7. For reiser i statens anliggender, foretat utenfor rikets grænser, bestemmer Kongen eller den, han dertil bemyndiger, skyssgodtgjørelsens størrelse.

Likeledes kan Kongen bestemme særegne regler for beregning av skyssgodtgjørelse for toldofficeranter paa grænsepatriuljetur.

§ 8. Den mindste veilængde, som maa reises, naar godtgjørelse for skyss saavel tillands som tilvands skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Skyssen godtgjøres bare for den virkelige veilængde, dog saa, at for de strækninger, hvor skyssbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelig reiste (se lov om skyssvæsenet av 14. juli 1893 §§ 28 og 30 samt § 36, sidste passus), tilkommer der tjenestemanden skyssgodtgjørelse efter denne forøkedede veilængde.

§ 9. Den godtgjørelse, som tilkommer offentlige tjenestemænd for skyss, skal beregnes efter den vei og den maate, hvorpaa reisen med mindst utgift kan foregaa — alt forsaauidt det ikke paa grund av særegne omstændigheter har været av væsentlig betydning at foreta reisen ad anden vei eller paa anden maate, hvilket i saa fald maa angives i regningen.

II. *Angaaende kostgodtgjørelse.*

§ 10. I tilfælde, hvor der for reiser inden riket — enten i offentlige anliggender eller til utførelse av forretninger for private — tilkommer offentlige tjenestemænd skyssgodtgjørelse efter nærværende lov, skal de ogsaa være berettiget til kostgodtgjørelse efter nedenstaaende bestemmelser.

Det samme gjælder ogsaa:

1. Offentlige tjenestemænd, som paa saadanne reiser ellers vilde tilkomme almindelig skyssgodtgjørelse, men som istedet derfor erholder fri befordring.
2. Militære og civilmilitære tjenestemænd av sjøetaten ogsaa med hensyn til kommandoturer tilsjøs.

Derimot skal nærværende lovs bestemmelser om kostgodtgjørelse ikke være anvendelige paa forlikskommissærer og i krigstilfælde heller ikke paa militære og civilmilitære tjenestemænd.

§ 11. Kongen fastsætter med Stortingets samtykke kostgodtgjørelsens størrelse.

Forsaavidt tjenestemændene i denne henseende inddeles i klasser, bestemmes inddelingen av Kongen med Stortingets samtykke.

§ 12. Stortingsmænd tilkommer paa reiser, som de ifølge grundlovens § 65, 1ste led, erholder reisegodtgjørelse for, kostgodtgjørelse efter det til enhver tid gjældende regulativ, i tilfælde som for 1ste klasse bestemt.

§ 13. For medlemmer av offentlige kommissioner og komiteer eller for nogen, hvem særskilt hverv forøvrig er overdrat, bestemmer Kongen den kostgodtgjørelse, som blir at tilstaa vedkommende.

Det samme gjælder for reiser, som foregaar utenfor rikets grænser, forsaavidt disse ikke er kommandoturer tilsjøs.

Endvidere skal det være overlatt Kongen under særegne omstændigheter at fastsætte en høiere kostgodtgjørelse end efter denne lov bestemt for amtmænd, statsadvokater, sorenskrivere, fogder, politiembedsmænd, lensmænd og sakførere for tilstedeværelse under de større fiskerier.

For reise foretat av jernbanefunktionær inden hans distrikt bestemmes kostgodtgjørelsens størrelse av Kongen eller den, han bemyndiger dertil.

§ 14. Den mindste veilængde, som saavel tillands som tilvands maa reises, naar kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Valgte medlemmer av amtsting, amtsutvalg, amtsveistyrer, amtsskattestyrer og amtsskolestyrer tilkommer dog kostgodtgjørelse for forretningsdage, selv om reise ikke foretages. Det samme gjælder lagrettemænd og domsmænd, som har forrettet.

§ 15. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen paa-begyndes. Dele av et døgn paa 5 timer og derover regnes for et helt døgn. For reiser, som varer mindre end 5 timer, tilstaaes ingen kostgodtgjørelse, medmindre den hele paa en reise tilbakelagte veilængde utgjør minst 20 km.

Læger i praksis erholder dog, uanset bestemmelserne i denne paragraf, kostgodtgjørelse for alle reiser, for hvilke de tilkommer skyssgodtgjørelse.

§ 16. Kostgodtgjørelse kan alene beregnes for den tid, der med nødvendighet medgaar til reise til og fra forretningsstedet ad korteste vei eller paa billigste maate, overensstemmende med de for beregningen av skyssgodtgjørelse gjældende regler, samt til forretningens utførelse.

Naar reisen sker med hesteskyss, bør som regel mindst 60 km. daglig tilbakelægges.

§ 17. Kostgodtgjørelse tilkommer ikke nedennævnte tjenestemænd i følgende tilfælde:

1. Uthavnsbetjenter samt toldbetjenter og toldopsynsmænd, der er stationert i uthavner, paa reiser inden det til vedkommende uthavnsstationer hørende distrikt. Likeledes krydsbetjenter paa reiser i krydstiden.
2. Lensmænd:
  - a. paa reiser i anledning av brand- og skattetaksationer samt til indhentelse av oplysninger vedkommende den almindelige brandforsikring;
  - b. paa reiser i skyssvæsenets anliggender, herunder ikke indbefattet de reiser, der maatte bli paalagt lensmanden i anledning av de i skyssloven av 14. juli 1893 § 55 omhandlede undersøkelser;
  - c. paa reiser i postvæsenets anliggender;
  - d. paa reiser i anledning av de i lovene om tilvirkning av brændevin og malt omhandlede forretninger.
3. Valgte medlemmer av indrulleringskommissioner for reise til indrulleringsmøter inden det distrikt, for hvilket de er valgt.
4. Militære tjenestemænd paa reiser eller under utførelse av tjenesteforretninger, for hvilke der ved løns- eller tillægsregulativer eller andre bestemmelser maatte være fastsat særskilt godtgjørelse.

III. *Almindelige bestemmelser.*

§ 18. Av militærpersoner indgaar korporaler og menige ikke under nærværende lov. Disse tilkommer for reiser i anledning av militær tjeneste godtgjørelse kun i tilfælde og efter de regler, som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer.

Det samme gjælder i sin almindelighet for militærpersoners reiser inden befæstningsomraader, garnisonssteder og eksercerpladser eller til steder i disses umiddelbare nærhet eller for andre militære tjenestereiser under lignende forhold.

§ 19. Utføres paa en og samme reise flere forretninger for det offentlige eller for private, blir skyss- og kostgodtgjørelsen for reisedage at fordele paa de forskjellige forretninger i forhold til veilængden til hvert forretningssted. Kostgodtgjørelsen for forretningsdage blir særskilt at belaste den eller de paa vedkommende dage avholdte forretning eller forretninger, i sidste fald med en like part paa hver.

§ 20. Foretar en offentlig tjenestemand reiser til utførelse av forretninger, som sorterer under en anden tjenestemand, for hvem en høiere kostgjørelse er fastsat, skal han for disse reiser være berettiget til at erholde samme kostgodtgjørelse som for sidstnævnte er bestemt, samme regler skal gjælde, om overtagelsen av anden tjenestemands forretninger indtræder under reise, som allerede er paabegyndt. Enhver anden, hvem

det overdrages at utføre en offentlig tjenstemands forretninger, skal være berettiget til samme skyss- og kostgodtgjørelse, som for denne er bestemt.

§ 21. Et passende forskud paa reiseutgifter kan anvises, naar disse blir saa store, at utlægget vil bli for byrdefuldt for den reisende.

§ 22. Regninger over skyss- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen av det offentlige, skal, forsaavidt ingen tidsbestemmelse paa andet sted maatte være git, være innsendt til vedkommende myndighet senest inden 6 maaneder, efter at reisen er tilendebragt. Fra tjenstemænd, som ifølge særskilt bestemmelse utfærdiger sine regninger for skyss- og kostgodtgjørelse kvartalsvis, maa regning være innsendt senest inden 6 maaneder efter utløpet av det kvartal, hvori reisen er foretat. Oversittes fristen, godtgjøres ikke fordringen av det offentlige.

Regning, som har været innsendt inden den fastsatte tidsfrist og som tilbakesendes regningsutstederen, undergives en ny foreldelsesfrist av indtil 6 maaneder fra den dag, regningen av vedkommende myndighet sendes tilbake til regningsutstederen.

Forsaavidt regningen for en reise, for hvilke forskud er mottat i henhold til § 22 foreldes i medfør av nærværende paragraf, blir det erholdte forskud at tilbakebetale.

Et efter foreløbig anvisning utbetalt beløp, som i henhold til bestemmelse i nærværende paragraf ikke skulde ha været utbetalt, kan tilbakesøkes.

§ 23. Denne lov træder i kraft fra den tid, Kongen bestemmer. Fra samme tid sættes lov av 10. juli 1894 om offentlige tjenstemænds skyss- og kostgodtgjørelse ut av kraft, og likesaa de i henhold til sammes § 25 givne kongelige resolutioner. Desuten ophæves fra samme tid lov av 26. juli 1916 om ændringer i foran nævnte lov.

Regulativ

for offentlige tjenstemenns skyss- og kostgodtgjørelse, fastsatt ved kgl. resolusjon av 16 juli 1920.

A. Skyssgodtgjørelsen.

1. Skyssgodtgjørelsen blir å beregne efter følgende almindelige regulativ:

Hesteskyss øre pr. km.			Automobil øre pr. km.	Båt øre pr. km.		Egen motorbåt (dampskib) øre pr. km.		Leiet motorbåt øre pr. km.
Tilsigelses- stasjon	Fast stasjon	Egen hest	Egen eller leiet	Tilsigelses- stasjon	Fast stasjon	Mindre I	Større II	
32	37	55	65	60	65	70	150	100

For reiser med jernbane beregnes godtgjørelsen efter de til enhver tid for vedkommende banestrekning gjeldende takster for annen klasse med tillegg for hurtigtog hvis sådant er benyttet.

For reise med offentlig automobilrute beregnes godtgjørelsen efter de takster som til enhver tid gjelder for vedkommende strekning med tillegg av 5 øre for hver kilometer som reises.

For reiser med elektrisk sporvei beregnes godtgjørelsen efter den for vedkommende strekning gjeldende takst.

For reiser med dampskib og rutegående motorbåt beregnes godtgjørelsen efter den for vedkommende rute gjeldende passagertakst, i tilfelle på beste plass.

Når der tillands benyttes annet befordringsmiddel enn ovenfor nevnt, beregnes godtgjørelsen som bestemt for hesteskys på vedkommende strekning. For befordring med egen båt er godtgjørelsen den samme som for almindelig båtskys på vedkommende strekning.

2. Den i foranstående regulativ fastsatte spesielle godtgjørelse for bruk av eget befordringsmiddel kan bare beregnes når det regjeringsdepartement som vedkommende tjenestemann sorterer under, har gitt sitt samtykke til at tjenestemannen selv holder pågjeldende befordringsmiddel til bruk på sine tjenestereiser.

I særegne tilfelle hvor reisenes lengde og farvannets beskaffenhet nødvendiggjør anvendelse av særlig stor motorbåt og motorbåt med særlig kraftig maskine, vil vedkommende departement, såfremt den for egen motorbåt fastsatte godtgjørelse ikke strekker til, kunne tilstå en høiere godtgjørelse til dekning av de større utgifter.

3. Foregår reisen om natten blir godtgjørelsen å forhoie saaledes:

- a. for skys med hest eller båt fra skysstasjon med en halvpart for den strekning som det skal erlegges forhøiet skysbetaling for i henhold til lov om skysvesenet av 14 juli 1893 med tilleggslov av 7 juni 1918.
- b. for skys med egen hest, egen automobil, egen motorbåt (dampskib) eller annet befordringsmiddel som i punkt 1 siste avsnit nevnt, med en fjerdepart for den strekning som er reist mellom kl. 9 aften og 7 morgen, eller for skys på en avstand av minst 10 km., mellom kl. 8 aften og 7 morgen.

4. Strekker den for leiet automobil og leiet motorbåt fastsatte godtgjørelse ikke til, refunderes de medgatte utgifter. Regningen må da forsynes med attestasjon fra vedkommende tjenestemann for at benyttelse av leiet automobil, respektive motorbåt, har vært nødvendig, samt med erklæring om at det på samme automobil (motorbåt) ikke har vært befordret nogen annen til skysgodtgjørelse berettiget.

5. For befordring innen en bys grenser mellom vedkommende bosted og jernbanestasjon eller dampskibsbrygge godtgjøres de hadde utlegg, forsåvidt ikke kilometerberegning kommer til anvendelse på befordringen.

6. I følgende tilfelle skal det for hesteskys og egen (eller leiet) automobil kun beregnes $\frac{3}{4}$ og for båtskys samt egen (eller leiet) motorbåt kun halvdelen av den bestemte godtgjørelse, nemlig:

1. Lensmenn på reiser som stevnevidner, når de reiser sammen med et annet stevnevidne eller med tilkalt vidne.

2. Stevnevidner, når de reiser to sammen eller sammen med tilkalte vidner.
3. Tilkalte vidner ved forkynnelse i straffesaker.
4. Sorenskriveres betjenter på reise til og fra de almindelige saketing, når to betjenter reiser sammen.
5. Tollopsynsmenn I og II, når to reiser sammen.

Beredne officerer er, når de på reiser med ruteskib eller jernbane medfører egen hest til bruk i tjenesten, berettiget til å erholde den for hest og i tilfelle hestepasser utlagte frakt godtgjort efter regning. For hestepasser som reiser alene tilbake efter å ha bragt tjenestehest frem til bestemt sted eller som reiser for å avhente tjenestehest, kan beregnes almindelig skyssgodtgjørelse.

7. Når reisen foregår utenfor de almindelige skyssruter, tillands eller tilvanns, med befordringsmiddel som ikke tilhører den reisende selv, er den reisende berettiget til erstatning for hatte utgifter, forsåvidt disse ikke dekkes av den fastsatte skyssgodtgjørelse.

Samme regel gjelder også under reiser på de almindelige skyssruter, forsåvidt angår utgifter ved nødvendig forretningsmessig opphold mellom stasjonene.

Hvor befordring bare kan skje på sadel, klov eller ren, eller hvor den reisende bare kan komme frem tilfots, og hans toi m. v. må bæres, er han berettiget til, foruten den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast stasjon, å få erstattet efter regning nødvendig ullegg til befordring av sitt toi samt for veiviser hvor sådan er benyttet; dessuten hvad han måtte ha utlagt til befordring for sig selv utover nevnte regulativsats.

8. Tjenestemenn som benytter båtskyss, er i særegne tilfelle, når reisen lengde, farvannets beskaffenhet eller båtens størrelse m. m. nødvendiggjør anvendelse av forsterket skyss, berettiget til erstatning for hatte utgifter utover den godtgjørelse som tilkommer dem efter det til enhver tid gjeldende almindelige regulativ.

Den som således beregner sig forhoiet skyssbetaling, skal på vedkommende regning avgi bevidnelse om, at reisen ikke uten skade kunde utsettes, og at den benyttede forsterkede skyss har vært nødvendig, samt om at det på samme båt ikke har vært befordret nogen annen til skyssgodtgjørelse berettiget.

9. Når to eller flere tjenestemenn som er berettiget til reisegodtgjørelse, reiser sammen med båtskyss, skal de, uansett bestemmelsen under foranstående punkt 8, bare være berettiget til hver for sig å erholde godtgjørelse efter satsene i det gjeldende regulativ.

Hvis den godtgjørelse de derved tilsammen vil erholde, er utilstrekkelig til å dekke den lovbestemte betaling for den nødvendige og virkelig benyttede forsterkede båtskyss, er enhver av dem tillike berettiget til å få godtgjort sin forholdsvis del av det overskytende utlegg.

Med hensyn til foranstående bestemmelse blir de i punkt 6 1ste ledd nevnte tjenestemenn å betrakte hver som en person. Reiser tollopsynsmenn på båt sammen med tollfunksjonærer som oppebærer almindelig reisegodtgjørelse, kan de ikke beregne sig sådan.

B. Kostgodtgjørelsen.

I.

Kostgodtgjørelsen fastsettes saaledes:

1ste klasse kr. 10,00 pr. døgn.

2nen klasse kr. 9,00 pr. døgn.

3dje klasse kr. 6,00 pr. døgn.

Forsåvidt den reisende må overnatte (d. e. tilbringe over 3 timer av natten) utenfor sin bopel, skal de til 1ste klasse hørende tjenestemenn være berettiget til å erholde et tillegg til kostgodtgjørelsen stort kr. 7,00, de til 2nen klasse hørende kr. 6,00 og de til 3dje klasse hørende kr. 5,00 for hver natt som må tilbringes utenfor hjemmet. Tillegget bortfalder når det anvises den reisende fritt kvarter av det offentlige. Likeledes bortfalder det for netter, hvorfor det i henhold til loven beregnes godtgjørelse for utlegg til soveplass på jernbane eller dampskib, medmindre den reisende tilbringer 3 timer eller derover også av den påfølgende natt på jernbane eller dampskib og må opholde sig minst 6 timer av den mellemliggende dag i by eller landdistrikt.

Som nat regnes tiden mellom kl. 11 aften og 7 morgen.

For militære og civilmilitære tjenestemenn er deres virkelige embede og ikke deres grad i hæren eller marinen bestemmende for efter hvilken klasse de skal erholde kostgodtgjørelsen.

De ovenfor nevnte satser forhøies fra 1 juli 1920 og inntil videre for kostgodtgjørelsens vedkommende med 25 pct. og for natt-tillegget med 50 pct., for begges vedkommende for reiser av minst 24 timers varighet.

II.

Klasseinndeling.

I klasse I alle tjenestemenn som står i klasse I efter lov av 10 juli 1894.

I klasse II alle tjenestemenn som står i samme lovs klasse II.

I klasse III alle tjenestemenn som står i samme lovs klasse III og IV.

Nye tjenestemenn blir av Handelsdepartementet å henføre til en av disse klasser.

Hvor det finnes rimelig, kan Kongen inntil ny klasseinndeling foreligger vedtatt, rette på åpenbart uheldige forhold innen den gjeldende inndeling av tjenestemenn i kostgodtgjørelsesklasser.

C. Regulativets ikrafttreden.

De foran bestemte forholdelser i skyssgodtgjørelsen for egen hest og egen motorbåt og forhøielsene i kostgodtgjørelsen gjøres gjeldende fra 1 juli 1920 å regne og inntil videre.

Trykt 1920 (forts. suite):

- Nr. 181. Forsikringsselskaper 1918. (*Sociétés d'assurances.*)
- 182. Norges fiskerier 1916. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 183. Norges fiskerier 1917. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 184. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1918. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 185. Sinnssykeasylenes virksomhet 1917. (*Hospices d'aliénés.*)
- 186. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1916. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 187. Norges telegrafvesen 1918/1919. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 188. Kriminalstatistikk 1915 og 1916. (*Justice criminelle.*)
- 189. Kommunevalgene 1919. (*Élections en 1919 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 190. Alkoholstatistikk 1918—1919. (*Statistique de l'alcool.*)
- 191. Fattigvesenet 1916 og 1917. (*Assistance publique.*)
- 192. Civil rettspleie 1916, 1917 og 1918. (*Justice civile.*)
- 193. Rekruttering 1916. (*Recrutement.*)
- 194. Private aktiebanker 1919. (*Banques privées par actions.*)

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1921:

- Nr. 1. Skolevesenets tilstand 1915. (*Instruction publique.*)
- 2. Folkemengdens bevegelse 1917. (*Mouvement de la population.*)
- 3. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1917. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 4. Sinnssykeasylenes virksomhet 1918. (*Hospices d'aliénés.*)
- 5. Industristatistikk 1918. (*Statistique industrielle.*)
- 6. Norges sparebanker 1919. (*Caisses d'épargne.*)
- 7. Norges kommunale finanser 1916/17. (*Finances des communes.*)
- 8. Sykeforsikringen 1919. (*Assurance-maladie.*)
- 9. Lønninger 1920. (*Gages et salaires.*)
- 10. Norges skibsfart 1919. (*Navigation.*)
- 11. Sjømannsforsikringen 1918. Fiskeriforsikringen 1919. (*Assurances contre les accidents des marins, Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 12. Jordbrukstillingen 1 januar 1918. Annet hefte. Arealet og dets anvendelse m. v. Oversikt over tellingens resultater. (*Recensement agricole du 1er janvier 1918. II. Étendue des exploitations, superficie cultivée. Aperçu général, etc.*)
- 13. Husholdningsregnskap sept. 1918—sept. 1919. (*Budgets de familles de sept. 1911 à sept. 1919.*)
- 14. Norges bergverksdrift 1918. (*Mines et usines.*)
- 15. Ulykkesforsikringen 1918. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 16. Norges jernbaner 1919/20. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 17. Fengselsstyrelsens årbok 1917. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1917.*)
- 18. Norges postvesen 1920. (*Statistique postale.*)
- 19. Norges Handel 1919. (*Commerce.*)
- 20. Fagskolestatistikk 1917/18—1919/20. (*Écoles professionnelles.*)
- 21. Norges telegrafvesen 1919/20. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 22. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1919. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker :

- Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 40de årgang 1920. Kristiania 1921. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Meddelelser fra det Statistiske Centralbyrå. Senest utkommet: 38te bind 1920. Kristiania 1921. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet 1920. Ottende bind. Kristiania 1921. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1920. Huitième année.*)
- Norges civile, geistlige og judicielle Inndeling 1ste oktober 1917. Kristiania 1917. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er octobre 1917.*)
- Fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v. 1828—31 december 1910. Kristiania 1889 og 1913. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehøug & Co., Kristiania.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913 og 1915, er byråets beholdning meget liten. Man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

29 august 1921.